

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg št. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Koncentracija ruskih čet v Besarabiji

Ruska vojska utrjuje nove meje ob Prutu in Dunavu — Novi ukrepi rumunske vlade — Veliko zanimanje v Italiji za dogodke v Rumuniji — Jugoslavija posreduje med Bukarešto in Budimpešto

Bukarešta, 6. jul. e. (United Press). Iz dobro obveščenih virov se trdi, da se sovjetske čete še nadalje koncentrirajo v Besarabiji. Nova rumunska vlada, ki upošteva vse to, posveča svojo pozornost uveljavljenju programa za pomirjenje države. Prvi koraki nove vlade v tej smeri so že napravljeni.

Budimpešta, 6. julija. e. (United Press). Tukajšnji diplomatski krogi doznajajo iz Rumunije, da je več edinic rumunskega brodograditeljskega podjetja, ki so se v Budimpešti zapustile Konstanco, kar spravi v zvezo s poročilom, da namerava ruska mornarica nepričakovano napasti Dobruško obalo. Isti krogi doznajajo, da so rumunske banke v Konstanco poslane vse svoje imovine v Bukarešto. Tudi službeno osebe se je preselilo v Bukarešto.

Bukarešta, 6. jul. s. (Reuter). Ruska vojska je pričela utrjevati novo mejo ob Prutu in izlivu Dunava.

Bukarešta, 6. jul. s. (Reuter). Po uradnem poročilu, ki ga je izdala snoči vlada, je rumunska vojska do srede dovršila umik iz Besarabije in severne Bukovine. Kakor pravi uradno poročilo dalje, so se ruske čete ustavile na novih mejah na Prutu in Dunavu. V Bukovini so ponekod ruske čete pomotoma šle preko določenih mej, vendar so se potem umaknile na pravo mejo, čim so spoznale zmoto. Nekaj rumunskih častnikov in vojakov je bilo ubitih v spopadu z rusko vojsko, ker so ruske čete hitreje napredovale, nego so se mogle rumunske čete umakniti.

Bukarešta, 6. jul. e. (Stefani). Uradno je zanikano, čes, da je rumunska vlada begunce iz Besarabije in Bukovine poslala v Transilvanijo, res pa je, da se begunci

pošiljajo v rumunski provinci Moldavijo in Vlaško.

Bukarešta, 6. jul. e. Ukrepi, ki so se pričakovali s strani nove vlade, niso izostali. Že včeraj je notranji minister odzval pravico nadaljnjega bivanja 30 angleških državljanov, zaposlenim v angleški petrolejski industriji. Že v teku dneva so morali oditi iz petrolejskega področja. Kakor v obveščenih krogih trdijo, so bili ti ukrepi napravljeni zaradi povečanja varnosti v petrolejskih področjih glede na to, da se največji del petroleja pošilja v Nemčijo.

Lista »Journalul« in »Semnanul«, ki ju smatrajo za demokratska organa in naklonjena zaveznikom, sta bila ustavljena. V obeh redakcijah je bilo več novinarjev židov. Pričakovati je v kratkem tudi ustavev nekaterih važnejših jutranjnikov, ki so pod vplivom levčarskih krogov.

Preusmeritev rumunskega duha

Bukarešta, 6. julija AA. (Rador). Novi minister za vere in umetnost Horia Sima je dal ob priliki prevzema dolžnosti tole izjavo:

Vprašanje, ki se postavlja vsem zavednim Rumunom, je vprašanje uvrstitve naše nacije v novi sistem ter prilagoditve njegovega duha onemu duhu, ki je sedaj zmagovalac v Evropi. Ta duh in mentaliteta pomenita spremembo onega pojmovanja o državi in državljanu, ki je sedaj prevladovalo v našem javnem življenju. To prejšnje pojmovanje je zamenjano danes z novim pojmovanjem, ki daje tudi pojmu nacije in Rumuna nov smisel. To pomeni,

da je treba skupaj delati in misliti, in da mora vsak posameznik imeti zavest, da je član nacije, ki je obstoječa stvarnost. Ta zmagovalna mentaliteta bo prodira, ker je ozko zvezana s sedanjo obnovo Evrope, prodira bo zaradi tega, ker je sklep kralja Karola, da se izvede rumunska obnova in zato, ker je to izraz novih generacij, zbranih okoli kralja Karola. Te generacije so odločene izvršiti nacionalno misijo navzlic vsem težavam.

Minister je naglasil nato, da mora biti rumunska cerkev svobodna in suverena, ter da mora uživati podporo države. Glede umetnosti je dejal, da se bo njeno svobodno izražanje dovolilo samo Rumunom.

Informacije iz Rima

Rim, 6. jul. e. V tukajšnjih krogih z največjim zanimanjem zasledujejo dogodke v Rumuniji. Sprememba vlade v Bukarešti se smatra kot dokaz, da sta Anglija in Francija popolnoma izgubili svoj vpliv v Rumuniji. Glede madžarsko-rumunskih odnosov je bila opažena vest, ki jo je objavila »Tribuna« iz Budimpešte, v kateri se pravi, da je v teku posredovanje Beograda, da bi med Bukarešto in Budimpešto prišlo do sporazuma. Poudarja se, da je madžarski poslanik v Bukarešti dobil od svoje vlade navodila naj pospeši pogajanja in olajša posredovanje Beograda.

Smatrajo, da bi prišlo do izboljšanja atmosfere med Madžarsko in Rumunijo, če bi madžarska vlada izvedela v konkretni formi, kakšne aspiracije Rumunija priznava in kaj bi se lahko realiziralo. Dodaja se, da je težava problema v vprašanju, ki se nanašajo na etnične skupine, nahajajoče se kot osamljeni otoki na rumunskem

ozemlju. Kaže, da bi bila podlaga za mirno rešitev tega problema zamena prebivalstva.

Wickham Steed o rumunski politiki

London, 6. julija. s. Wickham Steed kot mentorja v angleškem radiu dogodke v Rumuniji in pravi, da je smatral kralj Karol od nekdanj Rusijo kot glavno sovražnico Rumunije. Zato je moral svoj čas oditi že zunanji minister Titulescu. Na drugi strani pa kralj Karol očitno občuduje kancelarja Hitlerja in je že pred tremi leti napravil načrte za ustanovitev enotne stranke v Rumuniji pod svojim vodstvom.

Steed nadalje omenja, da so sicer leta 1920. velesile, med njimi tudi Anglija in Japonska, garantirale rumunsko mejo proti Rusiji, toda Rumunija jih je rešila te obveznosti s tem, da je sprejela ruski ultimatum.

Glede nove rumunske zunanje politične orientacije pravi Steed, da je nastanitev na Nemčijo in Italijo pač za trenutek rešila Rumunijo pred madžarskimi in bolgarskimi zahtevami. Znano je tudi, da niti Nemčija niti Italija ne želita, da bi na Balkanu nastala vojna. Kljub temu pa bo imela nova orientacija za Rumunijo nepredvidne posledice.

Zahteve nemškega senatorja

Bukarešta, 6. julija e. (Transcon. Press). Nemski senator Hans Otto Roth, ki je postal minister za narodne manjšine, se ni prigel. Izjavil je, da bo prevzel to ministrstvo samo v primeru, če bodo izpolnjeni njegovi pogoji.

Zahteval je predvsem, da se zajamči do sledna in enotna politika glede narodnih manjšin. Ministrstvo za narodne manjšine mora postati stalna ustanova, kateri naj bo na čelu predstavnik nemške narodne manjšine. Poleg tega se mora ministrstvo za narodne manjšine, ki je do sedaj zavzemalo večinoma kako posredniško vlogo med posameznimi skupinami narodnih manjšin in vlado, nuditi možnost pozitivnega dela in naposled naj bi bilo ministrstvo za narodne manjšine podrejeno in odgovorno neposredno kralju.

Odločilne osebe nemške narodne manjšine so imele v Bukarešti konferenco, na kateri so pretresali vsa vprašanja v zvezi z imenovanjem Kotha za ministra za narodne manjšine.

Selitev v Besarabijo

Bukarešta, 6. julija AA. (Rador). Po neki vesti tujih agencij je poskušalo okoli 5000 oseb priti iz Rumunije v Besarabijo. Po teh vestih so bile te osebe prisilno odvedene in poslane v neznano smer. Ta vest se demantira kot popolnoma izmišljena. V nasprotju s tem se ugotavlja, da je bilo v Galacu okoli 12.000 oseb, ki so pripadale večinoma narodnim manjšinam in ki so želele priti v Besarabijo. Sovjetska oblastva niso mogla takoj sprejeti teh oseb, ter so se zaradi tega vkrcale na vlačilce. Sele po gotovem času je bilo tem osebam omogočeno priti čez reko Prut. Njihov prevoz se nadaljuje. V teku včerajšnjega dneva je bilo prepeljanih 2000 oseb, v teku današnjega dneva pa bodo prepeljani še ostali, t. j. okoli 10.000 oseb.

Francoski očitki Angliji

Zunanji minister vlade v Vichyju ostro napada angleško vlado ter vali nanjo krivdo za francoski neuspeh

London, 6. jul. s. (Reuter). Zunanji minister Petainove vlade, Baudoin je včeraj sprejel inozemski novinarje in jim podal izjavo, v kateri je izredno ostro napadel Anglijo.

Baudoin je izjavil, da je bila angleška akcija pri Oranu neznosen udarec za francosko čast in da se je zato francoska vlada odločila za prekinitev odnosov z Anglijo. O francoski zunanji politiki zadnjih let je dejal Baudoin, da jo je več let vodila ena sama želja: da ne stori ničesar, kar bi nasprotovalo angleškemu željam. Zaradi tega n. pr. se je odločila Francija za sankcije proti Italiji, ker je to želela Anglija, in samo zato je vodila Francija protinemško politiko.

Po njegovih besedah je bil monarkovski sporazum popolnoma Chamberlainovo delo. V vojno proti Nemčiji je vstopila Francija le po želji Anglije, ki je tudi sama prva napovedala vojno Nemčiji.

Baudoin je dalje dejal, da po porazu ob Meusi angleška armada ni hotela sprejeti načrta generala Weyganda za zavezniško protiofenzivo proti Nemčiji z jugovzhoda. Angleži so najprej oklevali, potem pa so se umaknili k obali. Francozi so se do zadnjega borili, da krijejo njihov umik. Na ta način so bile rešene štiri petine angleške vojske. Francozi pa so rešili samo polovico svojih vojakov.

O francoskem vojnem brodograditeljskem delu Baudoin, da Nemci niso zahtevali njegove izročitve. Dejstvo, da so Angleži zadržali del francoskega brodograditeljskega podjetja, bo imelo velik vpliv na francosko politiko.

Baudoin je dalje dejal, da Anglija že deset dni ni imela svojega diplomatskega predstavnika v Franciji, čeprav je francoski odpravnik poslov v Londonu ponovno zahteval, da bi vzpostavila angleška vlada neposreden stik s francosko vlado.

Angleški odgovor

London, 6. jul. s. (Reuter). K včerajšnjim izjavi francoskega zunanjega ministra Baudoina novinarjem pravi uradno angleško pojasnilo, da je očitno francoska vlada maršala Petaina po kapitulaciji postala suženj Nemčije in Italije. Tako niti ni jasno, če je mogoče smatrati Baudoinovo izjavo kot nepotvorbno njegovo mnenje ali ne. Toda tudi za primer, da je za tako nečastno izjavo odgovoren Baudoin sam, jo je mogoč podati samo z odobritvijo svojih nemških in italijanskih gospodarjev.

Ostavka poslanika Combona

London, 6. jul. s. (Reuter). Snoči so se razširile vesti, da je francoski odpravnik poslov v Londonu Cambon podal ostavko na svoj položaj, potem ko je izročil angleški vladi protestno noto francoske vlade zaradi dogodkov pri Oranu. Te vesti doslej še niso potrjene.

London, 6. jul. s. (Reuter). Do davi angleška vlada še vedno ni bila uradno obveščena, da je francoska vlada maršala Petaina sklenila prekiniti diplomatske odnose z Anglijo.

Res pa je izdala francoska vlada včeraj preko agencije Havas uradno poročilo v tem smislu. Prav tako je to sporočil podpredsednik francoske vlade Laval skupini približno 50 francoskih senatorjev v Vichyju. Končno je potrdil prekinitev odnosov v svoji izjavi zunanji minister Baudoin.

Izjava generala Smutsa

Capetown, 6. julija s. (Reuter). Južnoafriški ministrski predsednik general Smuts je snoči izjavil, da bo Južna Afrika ostala vedno ob strani zaveznikov in ne bo nikdar postala nacionalno socialistična država. Francija je prosila Nemčijo za mir, ker je

doživela mnogo bolj briedek udarec, kakor oni pri Oranu. Prišel bo čas, ko bosta Anglija in njena mornarica vrnila Franciji njen slaven položaj in na ta način popravi izgube, ki jih je v samoobrambi prizadela angleška vojna mornarica francoski pri Oranu. Roka, ki je pri Oranu udarila po Francozih, je bila roka, ki jih bo rešila.

Švedske informacije

Stockholm, 6. jul. e. Londonski dopisnik lista »Stockholm Tidningene« javlja, da angleška akcija pri Oranu sicer ni onemogočila nemških načrtov, vendar pa so morali biti ponovno odloženi. V Londonu so vest o prekinitvi diplomatskih odnosov z Anglijo sprejeli precej hladno in bodo eventualno celo svojemu bivšemu zavezniku napovedali vojno. Situacija pa je na vsak način zelo zapletena, ker je najmanj 100.000 francoskih vojakov v Angliji. Poleg tega je tam mnogo francoskih letal, ki so že davno prispela v Anglijo. Čeprav je angleška vlada Francozom, ki se ne bi hoteli boriti zanje, izjavila, da jih pošlje nazaj, bo prekinitev odnosov med zavezniki imela posledice, dokler ne bo ustvarjena formalna francoska vlada pod predsedstvom generala de Gaulleja.

Nemčija začasno odgodila razorožitev francoskih vojnih ladij

V Londonu tega sklepa ne smatrajo za koncesijo francoski vladi — Položaj francoske mornarice pred Aleksandrijo še ni razčiščen

Wiesbaden, 6. jul. e. V zvezi z dogodki v Oranu je nemška komisija za premirje izročila francoski delegaciji noto, v kateri sporoča, da je vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile pripravljeno začasno odgoditi zahtevo glede razorožitve francoskega vojnega brodograditeljskega podjetja v členu 8. pogodbe o premirju.

London, 6. jul. s. (Reuter). Najnovejši dogodek v zvezi s francosko vojno mornarico je, da je Nemčija obvestila vlado maršala Petaina, da z ozirom na angleško oboroženo akcijo pred Oranom ne zahteva več razorožitve francoske vojne mornarice.

V Londonu poudarjajo, da tega nemškega koraka ni mogoče smatrati kot koncesijo francoski vladi, temveč ravno nasprotno. Ko je namreč Nemčija spravila francosko vojno brodograditeljsko podjetje, sedaj porablja angleško akcijo pred Oranom kot izgovor, da sme ostati francosko vojno brodograditeljsko podjetje. Sicer pa pravijo v Londonu, da so ti nemški sklepi itak brezpomembni, ker francosko vojno brodograditeljsko podjetje še ni v nemških rokah.

New York, 6. jul. (C. Z.). K pomorski bitki pred Oranom piše »New York Herald Tribune«, da pač ne more biti dvoma, kako bo o tem sodila zgodovina. Anglija je našla vsaj nekaj, kar je manjkal demokrat-skim državam skozi vsa ta fantastična leta. Našla je namreč voljo za borbo ne gle-

de na posledice, voljo do zmage, kakršnako naj bi bila cena, voljo, da riskira vse, karkoli je potrebno.

London, 6. jul. (C. Z.). Treba je poudariti, da kljub bojem med angleškimi in francoskimi vojnimi brodograditelji v Londonu prav nobenega razpoloženja proti Francozom. Čudno je bilo videti snoči v londonskih ulicah, kako so angleški vojniki po-dravljali francoske častnike v uniformah. Vse to kaže zmedeni značaj sedanje vojne, ki dobiva vedno bolj obliko državljanske vojne.

Kairo, 6. jul. s. (Reuter). Položaj francoskega vojnega brodograditeljskega podjetja še vedno ni razčiščen. Opaženo pa je bilo, da so bile snoči vse ulice v Aleksandriji polne angleških in francoskih mornarjev. Iz dejstva, da so mornarji smeli zapustiti ladje, bi bilo sklepati, da najbrže ne bo prišlo do bojev med obema brodograditeljskima podjetjema.

Pred angleško francosko bitko pri Martiniqueu

Washington, 6. julija s. (Columbia B. C.). Položaj pred zapadno indijsko francosko kolonijo Martinique je resen. Obstoji nevarnost, da pride do bitke med angleškimi in francoskimi vojnimi ladjami in govore tudi že o ultimatu, ki ga nameravajo staviti Angleži francoskemu brodograditeljskemu podjetju.

ske oblasti so sporočile, da bodo pustile obstreljevati vsako angleško ladjo, ki bi se približala Martiniqueu na daljavo 30 km.

Posebno še komplicira položaj dejstvo, da je na otoku več letal, ki jih je svoj čas naročila francoska vlada v Kaliforniji. Petainova vlada hoče ta letala baje izročiti Nemčiji, kar bodo skušali Angleži nedvomno za vsako ceno preprečiti.

V bližini Martiniquea se je sedaj pojavilo tudi več ameriških vojnih ladij. Ni pa še znano, kakšno akcijo nameravajo podvzeti.

Amerika odklanja

nemški odgovor na noto glede Monroeove doktrine — Opozorilo nemškemu poslanstvu

Washington, 6. jul. s. (Columbia B. C.). Ameriška vlada je snoči objavila odgovor, ki ga je poslala nemška vlada na noto od 18. junija, v kateri je ameriška vlada obvestila nemško in italijansko vlado, da na podlagi Monroeove doktrine ne bo priznala nobene spremembe v posesti izvenameriških držav v Ameriki. Nemški odgovor je odklonilen.

Nemška vlada pravi v svojem odgovoru, da niti Nemčija niti Italija nimata nobenih kolonialnih posesti v Ameriki in da zato ameriška vlada svojih not ni naslovila na pravi naslov. Nadalje pravi nemška vlada, da je napacno razlagati Monroeovo doktrino na ta način, da bi ščitile Zedinjene države one evropske države, ki že imajo posesti v Ameriki, medtem ko bi si druge države takih posesti ne mogle pridobiti. Končno pravi nemška vlada, naj bi Zedinjene države, če hočejo, da se evropske države ne vmešavajo v ameriške zadeve, opustile svoje vmešavanje v evropske zadeve.

K tej noti je podal na konferenci tiska snopič nekaj pripomb zunanjji minister Hull. Dejal je, da tako Monroeova doktrina kakor tudi volja ameriških držav, da preprečijo vsak prenos evropske kolonialne

Poziv francoskim trgovskim ladjam

London, 6. jul. e. (Reuter). Tajnik mednarodne zveze oficirjev trgovske mornarice je v francoskem jeziku naslovil po angleškem radiu apel na vse mornarje francoske trgovske mornarice, da prepeljejo svoje ladje v angleške luke, kajti po njegovem mnenju je popolna zmaga angleških in zavezniških bojnih sil lahko Francozom vrne njih položaj.

posesti v Ameriki, nima drugega namena, nego da zaščiti Ameriko pred napadi. Ameriške države bodo intervenirale v primeru vsakega napada na katerokoli državo v Ameriki.

Washington, 6. jul. s. (Reuter). Ameriško zunanje ministrstvo je obvestilo tukajšnje nemško poslanstvo, da ne bo dovolilo, da bi katerikoli tuji diplomatski predstavnik javno kritiziral ameriško politiko in da bo zahtevalo v vsakem takem primeru odpoklic prizadetega diplomata.

Kakor poročajo je neki nemški konzul v Zedinjenih državah izjavil, da Nemčija ne bo pozabila, da so Zedinjene države pomagale zaveznikom.

New York, 6. julija. AA. (DNB). Predsednik Roosevelt je včeraj izjavil predstavnikom tiska v Hydeparku, da bo poslanica o oborožitvi v vsakem primeru poslana prihodnji ponedeljek zveznemu kongresu. Poslanica vsebuje zahtevo po kreditu 5 milijard dolarjev za oborožitev. Na vprašanje novinarjev, ali je načrt oborožitve Zveznih držav s tem gotov, je Roosevelt odgovoril pozitivno, dodal pa je, da se ne sme pozabiti, da se svetovni položaj stalno spreminja.

Kakor sodijo, bo drevi odpotoval z brzim vlakom v Beograd, kamor prispe jutri zjutraj. O svoji misliji v Jugoslaviji Plotnikov ni hotel dati nobene izjave. Rekel je samo: Grem, da otvorim sovjetsko poslanstvo v Beogradu. Za časa svojega bivanja v Jugoslaviji bom imel možnost, da govorim več kakor dosedaj.

Delna demobilizacija v Švici

Bern, 6. julija. AA. (Stefani). Švicarski zvezni svet sporoča, da je bilo na predlog generala Guisanda, vrhovnega poveljnika švicarske vojske, sklenjeno demobilizirati del vojaških obveznikov. Obenem z objavo tega sklepa se zvezni svet zahvaljuje tem vojaškim obveznikom za usluge, ki so jih storili domovini.

Poslanik Plotnikov v Sofiji

Sofija, 6. jul. e. Viktor Andrejevič Plotnikov, prvi ruski poslanik v Jugoslaviji, ki bi moral že konec preteklega meseca prispeti preko Bukarešte v Ruščuk in potem nadaljevati preko Sofije svoje potovanje v Beograd, se je zaradi dogodkov v Besarabiji ustavil na rumunsko-ruski meji in se od tam vrnil v Odeso.

Ze danes je bil njegov prihod napovedan v Varno, toda prispel je že včeraj popoldne s parnikom »Svanetia«. Z njim potuje vse osebje beogradskega sovjetskega poslanstva, skupaj 12 članov. V Varni je Plotnikova pozdravil sovjetski konzul Manikov in predstavnik bolgarskih oblasti. Plotnikov si je nato ogledal Varno in se z večernim brzim vlakom odpeljal v Sofijo, kamor je prispel davi.

Noč za nočjo letalski napadi

Nemški bombniki nad angleškimi pokrajinami, angleški pa nad Nemčijo ter ob nizozemski in norveški obali

London, 6. julija s. (Reuter) Letalsko in notranje ministrstvo javlja, da so se sredi zopet pojavila nad Anglijo nemška letala. Dospela pa so samo nekaj milov od obale v severovzhodni Angliji. Vrhunih je bilo nekaj bomb, ki pa niso povzročile niti žrtev, niti škode.

Davi zgodaj so vrgla nemška letala več bomb na neko mesto v južnovzhodni Angliji. Nekaj hiš je bilo poškodovanih in ena oseba je bila lažje ranjena. Angleška lovška letala so sestrelila eno izmed nemških letal.

Včeraj so nemški bombniki vrgli bombe na dveh mestih v grofiji Yorkshire in Kent. Noben vojaški objekt ni bil zadet, pač pa je bilo pri napadu na južnozadno Anglijo ranjenih nekaj oseb.

London, 6. julija (C. Z.) Nemški napadi na mesta ob angleški obali se nadaljujejo, toda brez uspeha. V Londonu doslej prebivalci še niso doživeli razburjenja, da bi slišali eksplozijo nemške bombe.

Obratne nezgode vajencev

»Radniška zaštit«, glasilo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, je letos objavila zanimivo statistiko o obratnih nezgodah zavarovanega delavstva. V njej navaja, da je bilo 250.000 nesreč pri delu. Ljubljanski OUZD je za prejšnja 3 leta ugotovil, da se največ obratnih nesreč pripetijo vajencem. Zato bi bilo umestno, da bi SUZOR ugotovil tudi pri vseh ostalih okoliščinah v državi, koliko nesreč se je pripetilo na njihovem področju. Ta statistika bi nam prikazala, kakšne vrste obratnih nezgod so se pripetile pri posameznih strokah in hkrati, bi po njej presodili, kje bi bilo treba posvečati večjo pozornost zaščiti zaposlenih vajencev. Ljubljanski OUZD je natančno ugotavljal, v kakšnem času so se pripetile obratne nezgode: ugotovljeno je bilo, da je pri večurnem delovnem času mnogo več nesreč, kakor tudi ob koncu tedna. Iz tega jasno sledi, da je utrujenost v mnogih primerih vzrok nesreč.

Posebno je treba opozoriti, da so bile številne obratne nesreče ugotovljene celo ob nedeljah, n. pr. v mesarski stroki, kjer se ob nedeljah zvečer pripravljajo za naslednji delovni dan. Vajenci, zaposleni v živilski stroki, pri pekih in mesarjih morajo marsikje pogosto delati celo nad 14 ur na dan.

Turizem v današnjem času

Turizem in turistični promet se moreta razvijati v krajih, ki imajo naravne in umetne pogoje za to. K prvemu prištevamo pokrajinske lepote in zanimivosti ter prijetno podnebje, k drugemu pa razne naprave: vodovod, električno razsvetljavo, udobne gostinske obrate, kopališče itd.

Ker tekmujejo v privabljanju stalnih gostov razne države in kraji, je potrebna tudi trajna in smotrna propaganda, sicer ostanejo tudi lepi in zanimivi kraji brez letoviščarjev. Temu namenu služijo posebne brošure in prospekti, ki jih izdajajo posamezni kraji, članki in novice v dnevnem časopisu, zlasti za posebne turistične (strokovne) revije. V tem pogledu vršita propagando za naše kraje razen »Planinskega Vestnika«, revija »Turizem« (urednik Vladimir Regally), ki je izdala pred kratkim posebno madžarsko številko, in revija »Jugoslovanski biseri«.

Pravkar izšla številka 1—2 te ilustrirane revije za leto 1940/41 je posvečena Sloveniji in ima naslednje zanimive članke: »Slovenija, dežela zdravilišč, letovišč in turističnih«, »Planinske postojanke in naš turistični promet«, »Tipični Ljubljani«, »Pomladanski sprehodi v Ljubljani«, M. M.: »Maribor«, »Pohorska Reka«, »Spomladni k Sv. Križu nad Mariborom«, »Gorenjska in Kranjska v svojih pokrajinskih lepota«, Dr. Franc Ogrin: »Poletje v Skofji Loki«, »Rogaška Slatina ob početku pomladanske sezone«, Dr. Fr. Kolterer: »Pomlad v Plešju«, »Marija Snežna — severno razgledišče Slovenskih goric«, »Banovinska cesta Reka—Sv. Anež—Anton Stergaršek«, »Srez Smarje pri Telšahu«. Na koncu revije so še propagandni oglasi za posamezne kraje. Revijo urejate prof. dr. Fran Mišič. Priobčeni članki razgrinjajo pred nami prirodne lepote in zanimivosti naše ožje domovine.

Vsled vojne v Evropi bosta letos turizem in turistični promet tudi v naših krajih mnogo trpel. Turistično društvo in občin, s katerimi so na tem polju sodelovale tudi razne druge organizacije (obe Zvezi za turistični promet, Zimskošportna zveza, Planinsko društvo) in javni uradi, zlasti sreska načelstva, bodo mogla započeti delo pravilno nadaljevati, ko bo prenehala vojna vira izmed naštetih činiteljev na moralno posebno turistično prometne zveze, turistično društva in občin, ki s si pridobila za povzdigo posameznih krajev velike zasluge — primerjaj Bled, Bohinj, Kranjsko goro, Novo mesto, Kamnik, Kranj (pod župani Cirilom Pircem Josipom Tajnikom in Karlom Čeničem) — ohraniti potrebno zvezo med našimi kraji in gosti toliko časa, da nastopijo zveti redne razmere.

Dr. Planinški

DR. ZPRAŠAN ZOBAR

PUHER MIHAEL

večletni volonter drž. univerzitetne zobozdravniške klinike v Berlinu

Ljubljana, Poljanska cesta 1/I.

redno ordinira od 1/9. — 1/5 ure

ob sobotah samo do 12. ure

80% vsega zlata v Ameriki

Washington, 6. julija. AA. (Stefani). V juniju so prispele v USA nove množine zlata v vrednosti ene milijarde 4 milijonov dolarjev. Po tem takem imajo zdaj Zvezne države 80% vsega zlata na svetu.

40-letnica Češke koč

Jutri bo SPD tiho proslavilo jubilej planinske postojanke, ki nas spominja vzorne slovanske vzajemnosti in bratstva

Jutri bo proslavilo Slovensko planinsko društvo 40-letnico Češke koč na Zgornjih Ravneh pod Grintavcem. To koč je na svoje stroške postavila češka podružnica Slovenskega planinskega društva, ki so jo ustanovili znani poštvovalni češki narodnjaki, prof. dr. K. Chodounsky, dr. F. Kullhavy, dr. St. Prachensky, svetnik dež. odb. L. Mareš, dr. B. Franta, P. Ed. Sittler leta 1897 z namenom, da svoje planinsko delovanje usmerijo v slovenske planine in tako pomorejo slovenskemu planinstvu do krepkega razmaha, obenem pa tudi okrepijo slovenski živelj v ogroženih obmejnih krajih.

Češi so osredotočili svoje delovanje na Jezersko, ki jim je na eni strani ugajalo kot eden najlepših kotičkov Slovenske Koroke, na drugi strani pa so imeli tam mnogo prilike za narodno obrambno delo. Češka podružnica SPD se je v treh letih svojega obstoja finančno tako okrepila in pridobila toliko članstva, da je že leta 1900 lahko predala javnosti z lastnimi sredstvi postavljeno Češko koč, ki je vsled svoje ugodne lege privlačila takoj velika števil obiskovalcev. Prikladna je nje lega zlasti za one turiste, ki s severne strani vršijo

vzpone v Kamniških planinah, zlasti vzpone na Grintavec in Kočno ter preko Savinjskega sedla prehajajo na Okrešelj.

Češka koč je v teku 40 let svojega obstoja odlično vršila svojo nalogo, kot izhodišče za vse glavne ture na severni strani Kamniških planin. Izvrstno in solidno zgrajena stavba je še danes v prav dobrem stanju in še vedno v polni meri izpolnjuje nalogo, ki so jo ji oddelili njeni zgraditelji. Predlamskim je bila obnovljena streha na stavbi, izvršena so bila tudi neka druga popravila, tako da stoji danes koč kljub svoti starosti krepko kakor vedno na svojem mestu in nudi planincem dobrodošlo zavetišče.

Ko bomo jutri na tih način proslavljali jubilej Češke koč, se bomo z globoko hvalečnostjo spominjali predvsem onih poštvovalnih čeških mož, ki so v bratskem slovanskem čustvovanju z velikimi finančnimi žrtvami nesebično pospeševali razmah planinstva v Sloveniji in ustvarili to planinsko postojanko, ki je vršila dolgo vrsto let važno nacionalno nalogo in kot trdnjava branila slovenski značaj Jezerskega in Savinjskih planin.

Največjo in najmodernejšo mlekarino

in državno mlekarstvo šolo s preizkuševališčem dobi Kranj — Velika poslopja so začeli zidati že jeseni — Skupni stroški bodo okrog 11 milijonov din

(Glej sliko na 3. strani)

Ljubljana, 6. julija

Naša Gorenjska bo dobila pridobitev, ki bo izrednega gospodarskega pomena ne le za njo, temveč tudi za vso Slovenijo; na Gorenjskem je mlekarstvo nedvomno najbolj razvito in najnaprednejše v državi ter je povsem upravičeno z gospodarskimi razlogi, da ima Gorenjska državno mlekarstvo šolo, toda prostori in naprave mlekarne šole v Skofji Loki niso ustrezale več sodobnim zahtevam. Razen tega je tudi potrebno združiti teorijo in prakso, tako da se bodo sadovi šolskega in preizkuševalnega dela kazali neposredno v modernih, racionalnih mlekarstvih obratih. Za to so na Gorenjskem dani vsi pogoji. Zelo srečna zamisel je bila, da bi združili učni zavod s preizkuševališčem mleka in mlečnih izdelkov, namreč veliko združeno, komercialno podjetje z veliko moderno mlekarino in državno mlekarstvo šolo v organizacijsko povezani zavoda po kombinaciji poslopij in obratovanja. Ta zamisel se že uresničuje: poslopje velike obratovalnice in stanovanjska hiša so že v surovem sezidani, stavbna dela za poslopje preizkuševališča, ki je sestavni del državne mlekarne šole, pa bodo licitirana 18. t. m.

CEL OKRAJ VELIKIH POSLOPIJ

Velika stavbna dela opozarjajo že od daleč nase. Zidati so začeli lani jeseni v kranjskem predmestju Čirčevah, na lepi planoti, ob levem bregu Save in banovinski cesti Kranj—Smednik. Velika stavba zbija pozornost potnikov, ko se peljejo z vlakom proti Kranju, toda to bo le del velikega kompleksa poslopij, ki bodo tvorili cel poseben okraj. Z monumentalnim prejelom bo obrnjeno proti Savi veliko dvonadstropno šolsko poslopje. V ozadju na desni bo po svoji zunanosti simetrično dvonadstropno poslopje, kakršno že stoji na levi; to bo poslopje preizkuševalnice, med tem ko je na levi stanovanjska hiša Gorenjskih združenih mlekarov. V ozadju, središče s projektiranimi šolskim poslopijem, stoji izredno razsežno poslopje velike obratovalnice, prave tovarne za predelavo mleka. Zemljišče kompleksa obsega okrog 26.000 kv. metrov, kar nazorno kaže, kako velik bo ta poseben okraj na periferiji Kranja.

NALOGE DRŽAVNEGA MLEKARSKEGA ZAVODA

Obratovalni prostori in naprave mlekarne šole v Skofji Loki so že davno zastarele in pač ne morejo ustrezati svojemu namenu zlasti preizkusnemu zavodu, zato potreba po novem poslopiju ni nova. Če se pa že odločijo za zidanje, je bil pogoj, da bodo novi prostori povsem ustrezali namenom sodobnega mlekarškega zavoda. Sklenjeno je bilo, da se bo državni mlekarški zavod preselil v Kranj, ki ima prednost po svoji centralni legi in prometnih zvezah. Središče Gorenjske, kjer ima mlekarstvo že lepo tradicijo, je nedvomno primeren za sedež državnega mlekarškega zavoda, čigar pristojnost se razteza na vso državo.

Ta zavod je bil ustanovljen z namenom, da izobraži dovolj mlekarstvih strokovnjakov ter da deluje za pospeševanje mlekarstva. Ni treba še posebej dokazovati, kako pomembno vlogo igra mleko v prehrani prebivalstva. Zato je potrebno stalno in smotrno raziskovanje mlečnih izdelkov, glede na njihovo kvaliteto in uporabnost, ter poglobljeno strokovno izobrazbo med prebivalstvom s tečajji, predavanji in praktičnimi polizkusi. Brez zavoda, ki ima vse pogoje za uspešno delo, bi smotrno pospeševanje mlekarstva ne bilo mogoče. Naši Gorenjci se prav dobro zavedajo, kako velikega pomena bo za njihovo pokrajino mlekarški državni zavod v Kranju.

GOSPODARSKA STRAN POSPEŠEVANJA MLEKARSTVA

Pospeševanje mlekarstva pa tudi ne more biti uspešno, če kmet ne more vnovčiti mleka in če nima stalnih odjemalcev. Gospodarska predelava mleka ni mogoča v malih obratih, ki niso primerno opremljeni in ki imajo preveliko režijo. Zato tudi niso naše mlekarke zadruge nastale le slučajno. Zadruge skrbijo, da kmet prodaja mleko čim ugodneje in da je poraba mleka čim bolj racionalna, na drugi strani pa, da konzumenti prejmejo v resnici dobro in zdravo blago po zmernih cenah. Z našim razvojem mest v zadnjih desetletjih se je zelo povečala poraba mleka tudi pri nas. Kmetje v neposredni okolici večjih mest niso mogli dobavljati mešancom dovolj mleka. Zato tudi Ljubljana zadnje čase prejema mleko že skoraj iz vse Gorenjske. Preskrba mesta z mlekom iz oddaljenih krajev bi pa ne bila mogoča brez predelave v mlekarah, to se pravi pastizerijah, razkuževanju ter ohlajevanju. Mleko, ki ne najde odjemalcev, pa porablja v mlekarah za razne mlečne izdelke, predvsem za številne vrste sira. Dolej so pri nas izdelovali predvsem ementalški sir, med tem ko smo mnoge specialne sire uvažali. Ko bo začela obratovati v Kranju velika mlekarina, bo na naših tržiščih dovolj domačih mlečnih izdelkov vseh vrst, med njimi tudi vrste konzerviranega mleka, tako zvano prašno mleko ita.

V RESNICI VZOREN MLEKARSKI OBRAT

Ustanovitev vzornega mlekarškega zavoda, kakršen bi lahko prevzemal naloge racionalne izrabe ter predelave mleka vse pokrajine in preskrbovanja domačih tržišč — če ne tudi tujih — z našimi mlekarstvi izdelki, nikakor ni preprosta zadeva, četudi bi ne bilo finančnih ovir. Da bodo v takšnem velikkem in modernem obratu uporabljene vse izkušnje podjetij te vrste po svetu, je bil potreben poseben studij; zasebno podjetje bi si samo ne moglo preskrbeti načrtov. V interesu vse banske države, da dobimo takšen obrat, zato je tudi prevzel izdelavo načrtov tehnični oddelek banke uprave. V naši državi nimamo v tem pogledu nobenih tehničnih izkušenj, zato je projektant inž. arh. Božidar Culk skupno z inž. J. Mikličem, ki mu je poverjena strojna ureditev, proučil moderne mlekarne v Švici in Nemčiji. Mlekarstvo je v Nemčiji še posebno napredovalo, ko so zadnja leta skrajno racionalizirali organizacijo prehrane prebivalstva in uvedli v mlekarah celo vrsto izpopolnjenih

strojev. Na podlagi svojih izkušenj in ob posvetovanju vrhovnega nemškega urada za mlekarstvo v Berlinu sta strokovnjaka banke uprave izdelala projekt. Naglasiti je pa treba, da je načrt povsem prilagojen krajevnim posebnostim in gospodarskemu ter tehničnemu pogledu kakor tudi po svoji arhitekturi, da je v resnici edinstvena rešitev naloge, kakšna naj bo sodobna mlekarina. V arhitektonskem pogledu se je arhitekt še prav posebno oziral na to, da bi bilo lice poslopij v soglasju z značajem pokrajine. Pri oblikovanju poslopij je uporabljal v največji meri — kolikor je pač bilo mogoče — les in kamen.

ZNACILNOSTI PROJEKTA

Projekt se bistveno razlikuje od tehničnih rešitev podobnih obratov v inozemstvu po tem, da združuje vse stroke predelovanja mleka — od predelave, pripravljanja mleka za trg do vseh specialnih, industrijskih mlečnih izdelkov, od znanstvenega zavoda do komercialne združne ustanove — med tem ko so obrati v inozemstvu specializirani le na posamezne vrste izdelkov.

Glavno ter najpomembnejše poslopje je sredi kompleksa projektirana mlekarina. To je pritično in delno nadstropno poslopje, z bazičnim svetlobo, 69 m dolgo in od 14 do 35 m široko. Zazidana ploskev znaša 1.600 m², kar že samo pove dovolj. Obratni prostori so prave dvorane, povežane smotrno med seboj po posebnih organizacijskih obratah. V tej obratovalnici bodo lahko predelali na dan 15.000 do 30.000 litrov mleka! V pritičju je veliko sprejemališče mleka, odkoder bo po odkupu mleka njegovo kakovost (maščoba), ki bo ugotovljena s posebno tehniko, teko v osrednji obratovalni prostor, dvorano, 23 m dolgo, 20 široko in 9 visoko, kjer ga bodo pastizerizirali, hladili in posneli. Od tam bo prirejeno mleko romalo v sosedne obratovalnice, maslarno, hladilnico, in sirarno. Sirarn bo več za razne vrste sira, razen tega bo še topilnica za tako zvane tople sive, prostor za odpremo blaga, hladilnice itd. V kleti bodo velika skladišča, solilnice, zornilnice polnega sira, sušilnica za sir, prostor za embalažo, prostor za pakiranje itd. Pritični prostori so zvezani po dvigalnih kletih in I. nadstropju, kjer so prostori za industrijsko predelavo mleka.

Izbira gradiva za glavno poslopje je bila še posebno težka, ter mlečna kislina vpliva zelo škodljivo na beton. Da ne bo mleko prišlo nikjer v stik z betonom, bodo tla in stene obložene s posebnimi keramičnimi ploščicami, zvezane s specialnim jilom (ditom). Ker bi tudi betonske stopnice ne bile primerne, bodo uporabili za stopnice pohorski granit. V obratu se bodo udeleževali vseh modernih tehničnih pripomočkov. Tako da bodo v prostre, kjer stroji proizvajajo mnogo pare ter vlage, dovajali vroč in suh zrak ter tako paralizirali kondenziranje hlapirov. — Poslopje bo glede na svojo razsežnost in uporabo žlahtnega gradiva zahtevalo velike stroške, nad 3 milijone din. Oprema bo veljala poldrug milijon din.

POSLOPIJE S POSLOVNIMI PROSTORI IN STANOVANJI

Poslopje zase je — že sezidano — dvonadstropna 26 m dolga in 11 široka hiša, ki je namenjena za stanovanjske prostore uslužbencev mlekarne, za prodajalne in pritičju in pisarne. Stavbni stroški bodo znašali nad milijon din. Hiša je zvezana s poslopijem obratovalnice, prizidana k njemu pravokotno. Prav tako bo prizidano simetrično na drugem koncu mlekarne enako veliko poslopje preizkuševalnice, tako da bo razmestitev vseh treh poslopij z velikim dvoriščnim parkom tvorila obliko črke U. Poslopje preizkuševališča bodo najbrž kmalu začeli zidati, saj so za ta namen že pripravili krediti. Veljalo bo 2 milijona din. V njem bodo kemiški, bakteriološki in fizikalni laboratoriji opremljeni z vsemi potrebnimi instrumenti in pripravami.

SOLSKO IN INTERNATSKO POSLOPIJE

Kot pendant bloka treh omenjenih poslopij je projektirano nasproti glavnega poslopija, mlekarne, veliko dvonadstropno, 72 m dolgo in 11 do 13 m široko šolsko poslopje z internatom. To poslopje ima tri krila in bi lahko rekli, da so to tri poslopja. Osrednji trakt je 36 m dolg in 13 širok ter je nekoliko višji od stranskih kril, ki sta po 18 m dolga in 11 široki in sta za polovico širino osrednjega krila umaknjeni iz njegove osi. Vsi trije trakti so dvonadstropni. Pročelje šolskega poslopija bo proti Savi in železnici posebno učinkovito, z 10 m visokimi kamnitimi stebri vprav monumentalno. V pritičju so projektirani naslednji prostori: vestibul, pisarna ravnatelja in zavoda, sušilnice in dnevi prostor gojenec. V prvem nadstropju bo internat in v drugem nadstropju ravnateljevo stanovanje ter sobe samskih uslužbencev zavoda. V kleti bodo gospodinski prostori s strojno pralno, kuhinjo, jedilnico, kurilnica, kleti in shrambe. En stranski trakt bo služil tečajnikom. V njem bo tudi slavnostna dvorana, ki bo hkrati služila za predavalnico. Drugi stranski trakt bo namenjen za stanovanja profesorjev in uradnikov zavoda.

Solsko ter internatsko poslopje bo veljalo 4 milijone din. Stroške za preizkuševalnico in šolsko in internatsko poslopje prevzame država, torej 6 milijonov din, drugi stroški pa odpadejo na Gorenjske mlekarke zadruge, okrog 5 milijonov din. Skupni stroški bodo torej znašali 11 milijonov din. Kdaj bodo začeli zidati šolsko poslopje, še ni znano. Delo je bilo že oddano, a pozneje je bila italcija razveljavljena. Upati smemo, da bo do odločitve prišlo kmalu.

Kakor tvorijo vsa poslopja celoto no svoji notranji povezanosti, tako so enotna tudi na zunan po svojem slogu, zato bodo prišla do pravega izraza šele, ko bodo končana vsa dela. Krani bo s tem blokom poslopij pridobil mnogo tudi v arhitektonskem pogledu.

Jutri v Zgornjo Šiško

na jubilejni j a v n i nastop

Sokola!

Pričetek ob 16. uri — Zdravo!

Pismo francoskega poslanika v Ankari

Ankara, 6. jul. je. (Tel. Ag.). V zvezi z objavo francoskih diplomatskih dokumentov po agenciji DNB je francoski poslanik v Ankari Massigli poslal naslednje pismo turkemu zunanjemu ministru Saradzoglu:

Obveščen sem bil, da je nemški radio objavil dokletni resumé poročila, ki sem ga v preteklem marcu baje poslal svojemu zlatu. Ta objava je skrajno tendenciozna značaja in moram proti njej protestirati. V nobenem svojih razgovorov z Vami ali z Vašimi tovariši nisem prošil za dovoljenje preleta turškega ozemlja po francoskih letalih v svrhu bombardiranja Bakuja. Nikoli niste dali svojega dovoljenja za tako operacijo. V Vašem poročilu, na katero namigava nemška vest, sem morda slučajno opozoril na informacije in morda dedal nekatere osebne hipoteze, nikoli pa nisem rekel, ali celo izjavil svoji vladi, da ste sporazumni, da napravimo kakršnokoli akcijo proti Bakuju, ker nikoli nisem prejel naloga, da prosim za tako dovoljenje in ker sem tudi prav dobro vedel, da mi tak pristavek nikdar ne bi bil dan.

Hitler zopet v Berlinu

Berlin, 6. julija s. (DNB) Dances opoldne došpe kancelar Hitler v Berlin. Nemška prestolnica mu pripravila sprejem, kakršnega se ni videl Berlin. Vse mesto je že okraseno z zastavami in rožami. Po ulicah, kjer se bo vozil kancelar Hitler, bodo tvorili špahir milijoni prebivalstva iz Berlina in okolice.

Za sprejem kancelarja Hitlerja je izdal propagandni minister dr. Götzelbels proglas na berlinsko prebivalstvo, v katerem poudarja med drugim zgodovinsko važnost tega trenutka. Od 10 maja dalje se je med kancelar Hitler v glavnem stanu nemške vojske na fronti in je osebno vodil udarce, s katerim je bila zlomljena stara Francija. Sedaj se po skoro dveh mesecih kancelar Hitler prvič zopet vrača v Berlin. Dr. Götzelbels pravi dalje v svojem proglasu, da bo berlinsko prebivalstvo kancelarja Hitlerja brez dvoma navdušeno pozdravilo ob njegovi vrnitvi v imenu vsega nemškega naroda.

Drevi odpotuje grof Ciano v Berlin

Rim, 6. julija s. (Stefani) Na povabilo nemške vlade odpotuje zunanji minister grof Ciano drevi v Berlin. Spremljalo ga bo več visokih uradnikov zunanje ministristva. Grof Ciano ostane v Berlinu več dni.

Rim, 6. julija s. (Stefani) Dances dopoldne ob 10. je pod predsedstvom ministrskega predsednika Mussolinija seja ministrskega sveta.

Prvi bombni napad na Gibraltar

London, 6. jun. s. (Reuter) Včeraj so izvedla sovražna letala prvi bombni napad na Gibraltar. Letala so priletela v treh skupinah. Vse bombe so padle v morje, tako da ni bilo ne škode ne žrtev.

Vojna v Afriki

Kairo, 6. jul. s. (Reuter) Poveljstvo angleške vojske na Bliznjem vzhodu javlja, da so morale angleške čete izprazniti mesto Kassala v Sudanu v bližini eritrejske meje. Mesto je branila samo majhna posadka. Italijani so izvedli proti tej postojanki močan napad z velikimi oddelki motorizirane pehote in tankov, ki jih je podpiralo tudi letalstvo. Pri Kalabi je bil izveden drugi italijanski napad. Angleška posadka se je umaknila potem, ko je Italijanom prizadela velike žrtve. Dve italijanski letali, ki sta pri napadu sodelovali, sta bili sestreljeni.

Ob kenijski meji so Italijani močno obstrlevali angleške postojanke pri Moja. Ii, vendar pehota ni izvedla napadov.

Ob libijski meji se nadaljujejo operacije pri Capuzzu in Sollumu.

Angleški bombniki so bombardirali Memento ter povzročili škodo na letališču in vojaških objektih.

Zahteve angleškega delavstva

Moskva, 6. julija e. Moskovski radio javlja: Po vesteh agencije Tass iz Londona se v Angliji med delavstvom vedno bolj širi gibanje za odstranitev iz vlade Chamberlaina in njegovih ministrskih pristavev. V tem smislu dobivajo predstavniki laburistov v vladi številne resolucije delavskih organizacij, v katerih se zahteva tudi vzpostavitev tesnejših odnosov z Rusijo. Pričakujejo, da bo v kratkem sklicana posebna delavska konferenca, ki bo sklepala o teh vprašanjih

Položaj v Indokini

London, 6. jul. e. Londonski radio javlja: Položaj v Francoski Indokini naj bi se pojasnil na angleško-francoski konferenci, ki se je sestala v Saigonu. Anglija je predlagala, da bi Indokina začasno prešla v sestav angleškega imperija in da bi ostala svobodni dominion do konca vojne. Pričakovati je, da bo tudi Amerika predlagala v svrhu ohranitve statusa quo v južnovzhodni Aziji, da se pod njenim protektoratom ustvari malajska federacija, v katero naj bi vstopili Filipini, Holandska Indija in otočje v južnem delu Tihega Océana.

Singapore, 6. jul. e. (Reuter) Mislijo, da je na sestanku med admiralom sirom Percyjem Nobelom, glavnim poveljnikom angleške vojske na Kitajskem in viceadmiralom de Quom, ki je bil na čelu francoskih pomorskih sil na skrajnem vzhodu ter generalom Capruiem, generalnim guvernerjem za Indokino, prišlo do sporazuma glede Francoske Indokine. Po uradnem komunicirju se lahko smatra, da bo ohranjen status quo v Indokini.

Tokio, 6. jul. s. (Stefani) Pričakujejo, da bo jutri izročen angleški odgovor na japonsko protestno noto zaradi pošiljanja orožja skozi Birma na Kitajsko. V japonskih političnih krogih odgovarjajo, da bo v primeru neugodnega odgovora pridobila na veljavi najradikalnejša smer v japonski politiki, tako da se bo Japonska še bolj orientirala v Angliji sovražnem smislu.

Zahteva nemške komisije za premirje

Wiesbaden, 6. jul. e. (DNB). Nemška komisija za premirje je poslala francoski delegaciji spomenico, v kateri zahteva, da se vsi Nemci iz Alzacije in Lorene, ki so bili iz katerihkoli razlogov zaprti, takoj izpuste na svobodo. Nemška komisija je tudi obvestila francosko delegacijo, da bo izpolnila njene zahteve po izpustitvi francoskih ujetnikov sanitetcev, razen onih, ki so potrebni za nego francoskih ujetnikov v Nemčiji.

Pogrešan francoski parnik

London, 6. jul. s. (Columbia B. C.). Francoski potniški parnik »Massilia« (15.300 ton), ki je 17. junija odplul iz Bordeauxa, že dalj časa pogrešajo in ni o njem nobenega sledu. S parnikom so se vozili med drugim potniki bivši francoski ministri Daladier, Reynaud in Mandel.

Kanadski proračun

Ottawa, 6. julija s. (Reuter) Kanadski parlament je sredi 151 proti 17 glasovom odobril novi kanadski proračun. Proračunski izdatki za tekoče leto znašajo 1148 milijonov dolarjev, od tega 700 milijonov dolarjev za vojne svrhe.

Moskovski demanti

Moskva, 6. julija AA. (Tass) Ameriški list »Daily News« objavlja vest, o tainem sporazumu med Zedinjenimi državami in sovjetsko Rusijo ter dodaja, da je ta sporazum uperjen proti Japonski na Daljnem vzhodu. Agencija Tass je pooblaščenca izjaviti, da je ta vest »Daily Newsa« popolnoma izmišljena.

Potopljene ladje kot staro železo

London, 6. julija s. (Reuter) Stirideset trgovinskih ladij, ki so bile potopljene ob angleških obalah bodo dvignili in uporabili kot staro železo.

MAURICE CHEVALIER in JACK BUCHANAN popularna film: ki pravi, da je ta film njegovo najboljšo in najbriljantnejše delo.

ŽIVLJENJE ZA KARIJERO

PREMIERA DANES!

KINO SLOGA, tel. 27-30

...ska umetnika v grandioznem filmu, katerega režira Rene Clair. Glavno žensko vlogo ima filmski lepotica JUNE KNIGHT. Film imponantne veličine in razkošja ter divnih melodij, v katerem sodeluje nad sto igralcev in tisoč statistik. — Oglasi se si vstopnice za to redko filmsko delo, ki nima primere v filmski zgodovini. — Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri

Premiera odlične Pirandellove komedije

Večni zaročenec

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri v nedeljo ob 17., 19. in 21. uri.

Mož, ki se zaradi svoje neodločnosti zaroči z vsako žensko, ki jo v življenju sreča, zaide v neštivilne zadrege in smešne položaje ter nudi s tem svojim opazovalcem obilo zabave. — Da se boste pri tej komediji tudi vi res lahko zabavali, vam jamčijo stari znanci Karl Ludwig Diehl, Leo Slezak, Karin Hardt, Hilde Krüger in drugi, ki nastopajo v filmu.

KINO UNION, tel. 22-21.

KINO MOSTE

Danes ob 20.30, jutri ob 14.30 in 20.30 uri senzacionalni spored dveh vefilmov JOSEFINA BAKER v pikantnem erotičnem vefilmu luksuznega koncepta: **Sesela ali ljubica** Partner: JEAN GABIN

Raj mladosti

Ginger Rogers, Douglas Fairbanks jun.

Naša vsakdanja skrb: Kam na počitnice?

Tudi manjša slovenska letovišča so na glasu po svoji lepoti, udobju in snagi, cene pa so v njih znosne tudi za srednje sloje

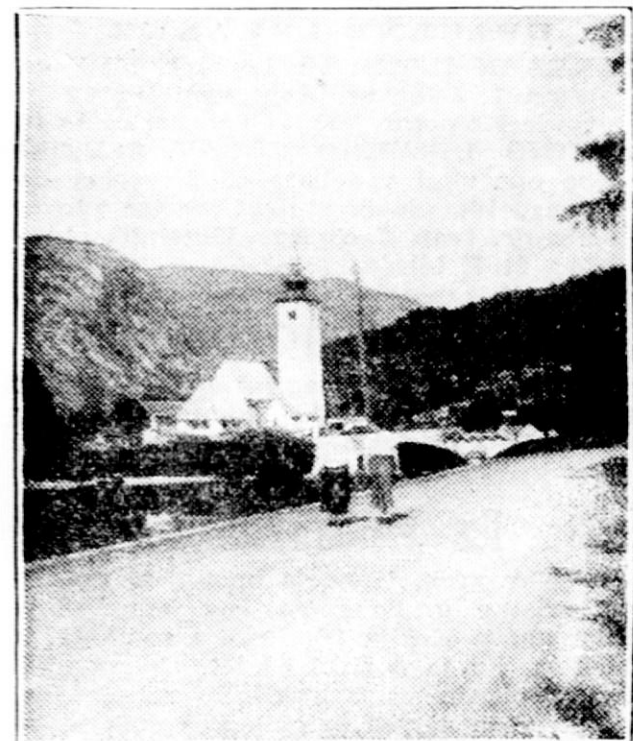
Ljubljana, 6. julija Po svojem prirodnem izobilju in lepoti je Slovenija vsekakor ena izmed najzanimivejših pokrajin Jugoslavije. Na Gorenjskem stisnjeni med Alpe je priroda dala Sloveniji nešteto malih letovišč, dajejo pa gostom prav toliko lepot in zanimivosti, kolikor največja in najbolj znana naša letovišča. Tudi na Dolenjskem in v

Bohinju, ki se zaradi svoje neodločnosti zaroči z vsako žensko, ki jo v življenju sreča, zaide v neštivilne zadrege in smešne položaje ter nudi s tem svojim opazovalcem obilo zabave. — Da se boste pri tej komediji tudi vi res lahko zabavali, vam jamčijo stari znanci Karl Ludwig Diehl, Leo Slezak, Karin Hardt, Hilde Krüger in drugi, ki nastopajo v filmu.

Na tem zanimivem področju Julijskih Alp imamo tudi vse polno planinskih postojank in celo hotelov, ki nudijo gostom največjo udobnost. Najpomembnejši v Julijskih Alpah je vsekakor **Planinski dom na Komni**, na nadmorski višini 1520 m. Izpred hotela je zlasti lep pogled na Bohinjsko jezero, prav tako pa tudi na planinske orjake Julijskih Alp in na njihovega kralja Triglav. Poleg tega planinskega hotela moramo v Julijskih Alpah omeniti tudi **Skalaški dom na Voglu**, ki leži na nadmorski višini 1540 m severno od Planinskega doma na Komni, nadalje **Planino na Kraju**, ki je prav tako nekoliko severno od doma na Komni, **Koto pri Triglavskih jezerih** v bližini zanimivega ptega in šestega Triglavskega jezera, na samem Triglavu pa **Staničovo koto** na nadmorski višini 2332 m, **Aleksandrovo dom na Triglavu** na nadmorski višini 2408 m in **Triglavski dom na Kredarici** na nadmorski višini 2515 m.

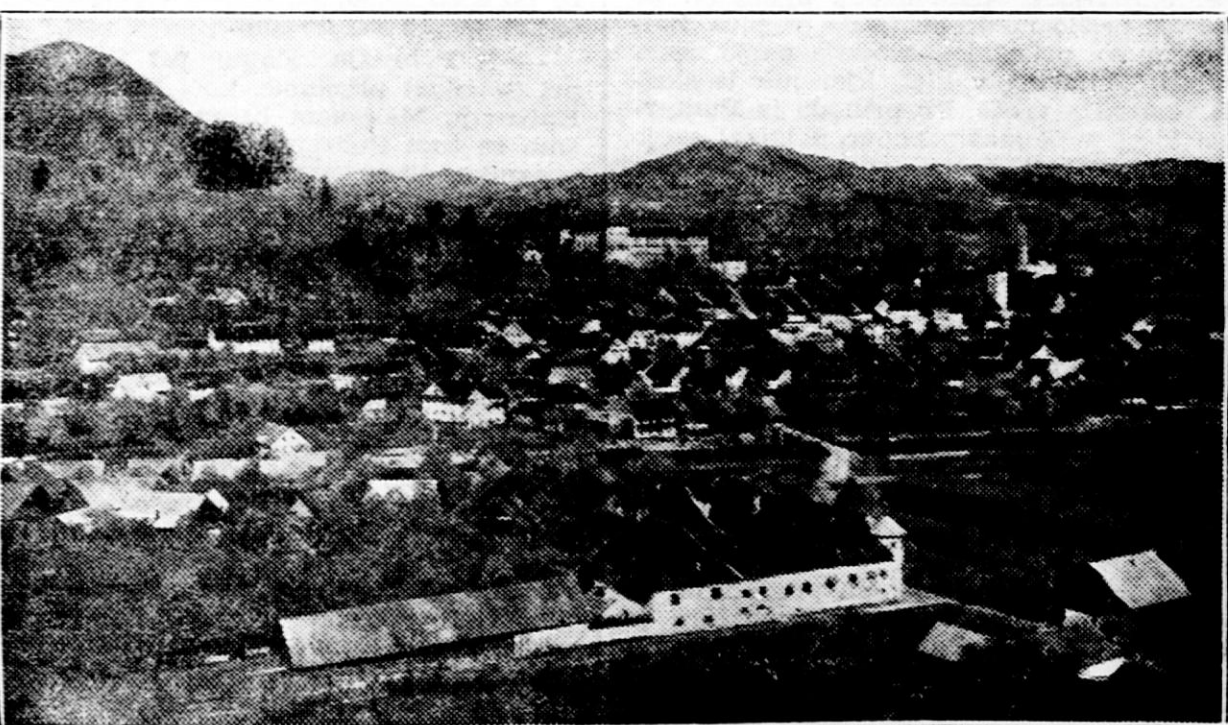
Zelo zanimiv predel naše Gorenjske je **Gornja Savska dolina**, ki sega od Jesenice do Rateč-Planice. Na severni strani jo varujejo Karavanke, na južni pa se odpirajo pogledi na razne dele Julijskih Alp. V Gornji Savski dolini je več zelo udobnih in lepih planinskih letovišč:

Dovje-Mojstrovka, dve vasi, ki sta se skoraj čisto strnili v ubrano celoto in enoten pojem, sta na vzhodu v tri doline — Krmo, Kot in Vrata, poleg tega pa sta znani kot izhodišče na Triglav s severne

Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru

Beli krajini je mnogo krajev, kjer človek lahko v skromnem udobju preživi počitnice in uživa prirodo z vsemi njenimi zanimivostmi in lepotami. Svet zase so Logarska, Savinjska in Dravska dolina, ki po svojih lepotah in zanimivostih nič ne zaostajajo za Gorenjsko. In dolgi pohorski hribi, ki so posejani z majhnimi, toda udobnimi letovišči! Manj letovišč je v Halozah, Slovenskih goricah in Prekmurju.

Prikupno letovišče škofja Loka

ju, kjer najde človek dovolj udobja le v večjih krajih, zato pa je v manjših tam toliko zlahke narodne starine, da letovišar kaj lahko pozabi na udobje in zabavo bogatejšega sveta.

Naša vsakdanja skrb je prav pogosto: kam na počitnice? Preveč lepih krajev imamo in povsod je predobro poskrbljeno za goste, pa se težko odločimo, kam bi se napotili. Naš seznam večjih in manjših slovenskih letovišč — pri vsakem dodajamo nekaj najnovejših in najpotrebnejših podatkov — vam bo ustvaril skromen pregled lepot in zanimivosti naše zemlje.

Bled je vsekakor najznamenitejše slovensko letovišče. Na nadmorski višini 510 metrov stoji na obrežju Blejskega jezera, od vseh strani pa ga obdajajo planinski orjaki. Sprito njegovih nenavadnih prirodnih lepot ni nič čudnega, če se je pred desetletji uvrstil med dobro znana letovišča srednje Evrope. Poleg večjega števila najmodernejših hotelov najdemo na Bledu tudi precej pensionov in vil, ki s svojimi nizkimi cenami omogočajo bivanje v tem našem lepelem letovišču tudi manj premožnim slojem. Cena pensiona je od 50 do 145 din na dan. Okolica Bleda daje nešteto priložnosti za zanimive in udobne izlete, med najlepše moramo vsekakor uvrstiti v romantični Vintgar, nič manj pa ni zanimiv niti predel proti Pokljuki, ki si je v zadnjih letih pridobila že velik sloves.

Pokljuka leži v višini 1300 m na veliki plosčadi med Bledom in Triglavom. Od Bleda je oddaljena 18 km, veže pa jo z njo udobna avtomobilska planinska cesta. Pokljuka, ki je sredi gostih gozdov, je moderno planinsko letovišče, ki je zlasti priporočljivo za živčno bolne, zelo ko-

strani. Po dolini Vrat vodi pot poleg Pečičnika do **Aljažvega doma** na nadmorski višini 1000 m, odkoder je prekrasen pogled na severno triglavsko steno. Bivanje v Dovjem in v Mojstrovki je poceni in udobno, obe vasi pa sta na glasu kot izvrstno planinsko letovišče in zdravilišče. Soba z vso oskrbo stane 55 do 85 din na dan.

Gozd-Martuljek je eden izmed najlepših krajev Gornje Savske doline. Leži že na precejšnji nadmorski višini (750 m), posebno zdrav pa je zaradi svoje lege sredi gostih gozdov. Znanе so neštete slike Martuljka s špirom, ki kažejo lepoto in romantiko tega našega letovišča. V Gozdu-Martuljeku imajo tujci na razpolago udoben hotel, lahko pa dobe tudi privatne tujske sobe in sicer z vso oskrbo za ceno od 75 do 120 din na dan.

Kranjska gora je zdravo in sončno planinsko letovišče. Obdaja jo venec najlepših planinskih orjakov: Škrlatica, Razor, Prisank in Mojstrovka. Kot letovišče je Kranjska gora znana že tudi v inozemstvu, saj je največji in najbolj urejeni turistični kraj v gornji Savski dolini. Veliko število res snažnih in udobnih hotelov, pensionov in gostiln je Kranjski gori prineslo zaslužni sloves urejenega in gostoljubnega letovišča. V okolici je dovolj priložnosti za zanimive izlete, omeniti pa moramo tudi znano kranjskogorsko planinsko kopališče Jasno. Soba z vso oskrbo stane v Kranjski gori 70 do 120 din na dan.

Podkoren, ki leži na nadmorski višini 847 m, je sicer majhno, toda prijetno in zdravo letovišče, prav za prav dobro urejena gorska vas, ki pa že pravilno pojmuje dolžnost in naloge tujskega prometa. Zaradi sončne lege na podnožju Karavank je Podkoren, ki ni brez dobro urejenih go-

stišč, med gosti zelo priljubljen. Priložnosti za izlete v prekrasni planinski svet je dovolj. Cena sobe z vso oskrbo je od 65 do 90 din na dan.

Rateč-Planica ima v našem tujem prometu že tako utrjen sloves, da je hvala tega lepega kraja skoraj nepotrebnost. Rateče so nenavadno čista planinska vasica, ki razpolaga z nekaj dobro urejenimi hoteli, pensioni in gostilnami. Zlasti zanimivi so izleti v dolino Planice z udobnim planinskim hotelom, lepim kopališčem in prostori za tenis. Cena sobe z vso oskrbo se giblje med 50 in 100 din na dan. Če se spustimo iz Gornje Savske doline proti Ljubljani, moramo omeniti tudi **Jesenice**, zlasti pa mlado slovensko planinsko letovišče in zdravilišče **Sv. Križ-Planino**, na nadmorski višini 1000 m. Sv. Križ-Planino, ki ima nekaj udobnih pensionov, priporočajo zlasti za slabokrvne. Vas je sredi zelenih livad in gostih gozdov na zelo sončnem kraju, oddaljena pa je od Jesenice dobre 4 km. Cena dnevnega pensiona je od 50 do 80 din.

Novo mesto, pogled iz letala

Žirovnica na nadmorski višini 555 m je zdravo planinsko letovišče. Leži nad velikim poljem, ki se razteza od Bleda do južnih obronkov Karavank, prav za prav na podnožju mogočnega Stola. Žirovnica ima več urejenih gostiln in tudi prijetno kopališče. Cena sobe z vso oskrbo je od 50 do 80 din na dan.

Radviljica je komaj poldrugo uro oddaljena od Bleda, na visoki savski terasi med Jelovico in Karavankami. Znano je zlasti prelepo radovljiško umetno kopališče. V Radovljici je več lepo in udobno urejenih gostinskih obratov. Zelo radi jo obiskujejo srednji sloji, ki jim je bivanje na Bledu predrago. Radovljica slovi tudi po svojih zanimivih okolici in po številnih možnostih za krajše in daljše izlete. Cena sobe z vso oskrbo je od 50 do 80 din na dan.

Kranj je slikovito mestce na visoki terasi med Savo in Kokro, ki je tam ustvarila res romantičen kanjon. Važen je kot izhodišče za bližnjo in daljno okolico, pa tudi za razne gorske ture. V Kranju je poleg kopališča in športnih prostorov tudi nekaj lepih, moderno urejenih hotelov. Cena dnevnega pensiona je v Kranju od 55 do 85 din.

Trzin je prikupno letovišče na vzhodu v dolino, po kateri vodi cesta do znanega gorskega prelaza Ljubelja. Cene so zmerne, priložnosti za izlete v okolico pa je nešteto. Omeniti moramo tudi bližnji **Dom na Kofcah**, ki je lepo urejen tudi za daljše bivanje, leži pa na nadmorski višini 1505 m. Tudi **Sv. Ana pri Trzinu** je znana kot skromnejše prikupno letovišče. Cena sobe in oskrbe je v Trzinu od 50 do 65 din na dan.

Jezerško, ki je od Kranja oddaljeno 30 km, veže pa ga z njim redna avtobusna proga, je eno naših najlepših letovišč z blago in sončno planinsko klimo. Zaradi miru — Jezerško je pač precej oddaljeno od bučnega sveta — in zaradi prelepe gozdne okolice je zlasti priporočljivo za rekonvalescente in družine z otroci. V kraju je več dobrih hotelov in pensionov, cene pa so precej znosne. Povprečna cena dnevnega pensiona za bivanje na Jezerškem je od 60 do 90 din.

Kamnik ni le zanimivo zgodovinsko mestce, ampak je v vsakem pogledu, zlasti pa po prekrasni okolici, res lepo planinsko letovišče. Ima dve urejeni kopališči, udobna gostinska podjetja in tudi umetne in prirodne parke. Kot letovišče slovi že desetletja, prav tako pa tudi kot izhodna točka za **Kamniško Bistrico** in **Kamniške planine**. Dom v Kamniški Bistrici je urejen tudi za daljše bivanje. Za eno osebo stane v Kamniku soba s popolno oskrbo od 45 do 65 din na dan.

Kot prav prijetno letovišče slovi tudi starodavna **Škofja Loka**, ki ima nenavadno lep položaj. Škofja Loka ima lepo park in kopališče v toli Sori, posebno privlačna pa je zaradi številnih, zelo lepih izletniških točk njene okolice. Ker so cene v Škofji Loki zelo zmernе — soba z vso oskrbo stane na dan za eno osebo od 45 do 65 din —, postaja Škofja Loka čim dalje bolj priljubljeno letovišče.

V njenem zaledju je več manjših zelo prikupnih in cenjenih letovišč, izmed katerih moramo omeniti predvsem **Poljane**, **Gorenjo vas** in **Žiri** v Poljanski dolini — vse te kraje veže Škofjo Loko avtobusna proga — in v Selški dolini **Sela Češnjica** in **Zečelnice**, ki imajo prav tako redno avtobusno zvezo s Škofjo Loko. Zaradi nizkih cen so ta sicer majhna, na prirodnem položaju in lepi okolici na vendar pomembna naša letovišča v Planški in Selški dolini med srednjimi sloji zelo priljubljena. V vseh je cena dnevnega pensiona 40 do 45 din, potreba pa je kljub

temu povsod prvovrstna, hrana obilna in okusna.

Ce pogledamo še malo na jugovzhod Slovenije, ki je toplej in že vinoroden, kjer se zemlja poganja iz gričevja v gričevje, bomo našli mnogo krajev, skromnejših po udobju, pa vendarle prav prijetnih in prikupnih letovišč. Na prvem mestu moramo vsekakor omeniti:

Novo mesto, starodavno naselje na strmih bregovih polotoka, ki ga obdaja mirna Krka. Dolenjska metropola je znana po svoji blagi klimi, prav tako pa tudi po izletih v pravilnice Gorjance ali na severni strani v gorice s tršjem in pšmijo. Na Krki je dovolj priložnosti tudi za vodne sporte, le kopališče je nujno potrebno preurediti. Iz Novega mesta so posebno znani izleti v Dolino gradov, ki je vsa prepletena s čudovitimi starodavnimi dvorci, ali pa k drugim gradovom, ki so na Dolenjskem še zelo lepo ohranjeni. V bližini Novega mesta so tudi **Dolenjske Toplice**, ki so znane po zdravilnosti svojih izvirov. Cena sobe z vso oskrbo stane v Novem mestu okoli 50 din. V Dolenjskih Toplicah pa v sezoni 65 do 75 din na dan.

Vzhodno od Novega mesta, zopet na bregu Krke, je prijazno letovišče **Kostanjevica**, ki je sicer precej skromno toda po svoji okolici bogato in lepo, med srednjimi sloji pa priljubljeno tudi zaradi tega, ker je zelo ceneno. Na vzhodnem delu gorjanskega masiva, ki se razteza od Novega mesta do Kostanjevice, so **Brežice**, prijetno mestce na odročnem kraju med Krko in Savo. V njihovi neposredni bližini so **Čateške Toplice**, znane po blagodejnosti svojih zdravilnih izvirov.

Tudi med Brežicami in Zidanim mostom, ob Savi, je več prijetnih letovišč. Med prvimi moramo omeniti **Krško**, na podnožju vinskih gorov ob izhodu Save iz ozke doline na odprto Krško polje. Prikupno letovišče je tudi **Sevnica**, važno železniško

VAŠE POČITNICE NA JADRANU

Crikvenica HOTEL MIRAMARE HOTEL THERAPIA

Pension 90. — 135. —, sobe s tekočo vodo vse takse in napitnine ter kopanje na plaži.

SELCE Hotel ROKAN

Pension 70. — 75. — Din

MALINSKA Hotel SLAVIJA

Kompletni pension z vsemi taksami in napitninami Din 70. —

ALEKSANDROVO

Hotel FRANKOPAN

Pension 55. — 65. — Din

Pension JELJAVA

Pension Din 50. —

NOVI (Vinodol)

PALACE HOTEL LISANJ

Hotel SAN MARINO

Pension 85. — 125. —

Pension NEVENKA

Sobe s tekočo vodo, terasa, vrtna restavracija, izvrstna kuhinja.

Vila MUDROVČIČ

Dvoposteljne sobe 35. — 45. — Din

DUBROVNIK

Pension MIRAMAR

Pod vodstvom Slovenke, Din 65. — vključno kopanje in takse.

Podrobne informacije v biljetarni

PUTNIK, Ljubljana, Tyrševa cesta 11.

sportov. Metlika se je v zadnjih letih precej proslavila in prihajajo tja tudi že kolonije otrok in odraslih, ki pod topim belokranjskim soncem in ob lepi Kolpi nabirajo novih moči za naporno življenje v mestih.

Črnomelj, ki je upravno in gospodarsko središče Bele Krajine, je drugo belokranjsko letovišče, ki je tudi že skoraj toliko priljubljeno kakor Metlika. Leži ob Lahinji, ob kateri je zgrajeno udobno kopališče, slovi pa po lepih izletih v bližnjo in daljnjo, prezanimivo okolico. Črnomelj se bo nedvomno kot letovišče še bolj razvil, ko bo dograjena železnica do Vrbovke. Tedaj bo v osrednje stopila tudi Vinica, rojstno mesto pesnika Otona Zupančiča, ki jo lahko uvrstimo med najlepše belokranjske kraje. Njena tujskoprometna bodočnost pa je seveda odvisna od dela in razumevanja domačinov.

Dolenjska in Bela Krajina sta od Gorenjske po udobju, ki ga nudita tujcem, res skromnejši, zato pa je tudi bivanje v njunih letoviščih dosti cenejše. Cena sobe z vso skrbno stano v dolenjskih in belokranjskih krajih od 30 do 50 din na dan.

Prihodno soboto bomo objavili še pregled letovišč s področja mariborske Tuijskoprometne zveze, ki so prav tako zanimiva in lepa kakor letovišča na področju ljubljanske zveze.

Iz Kranja

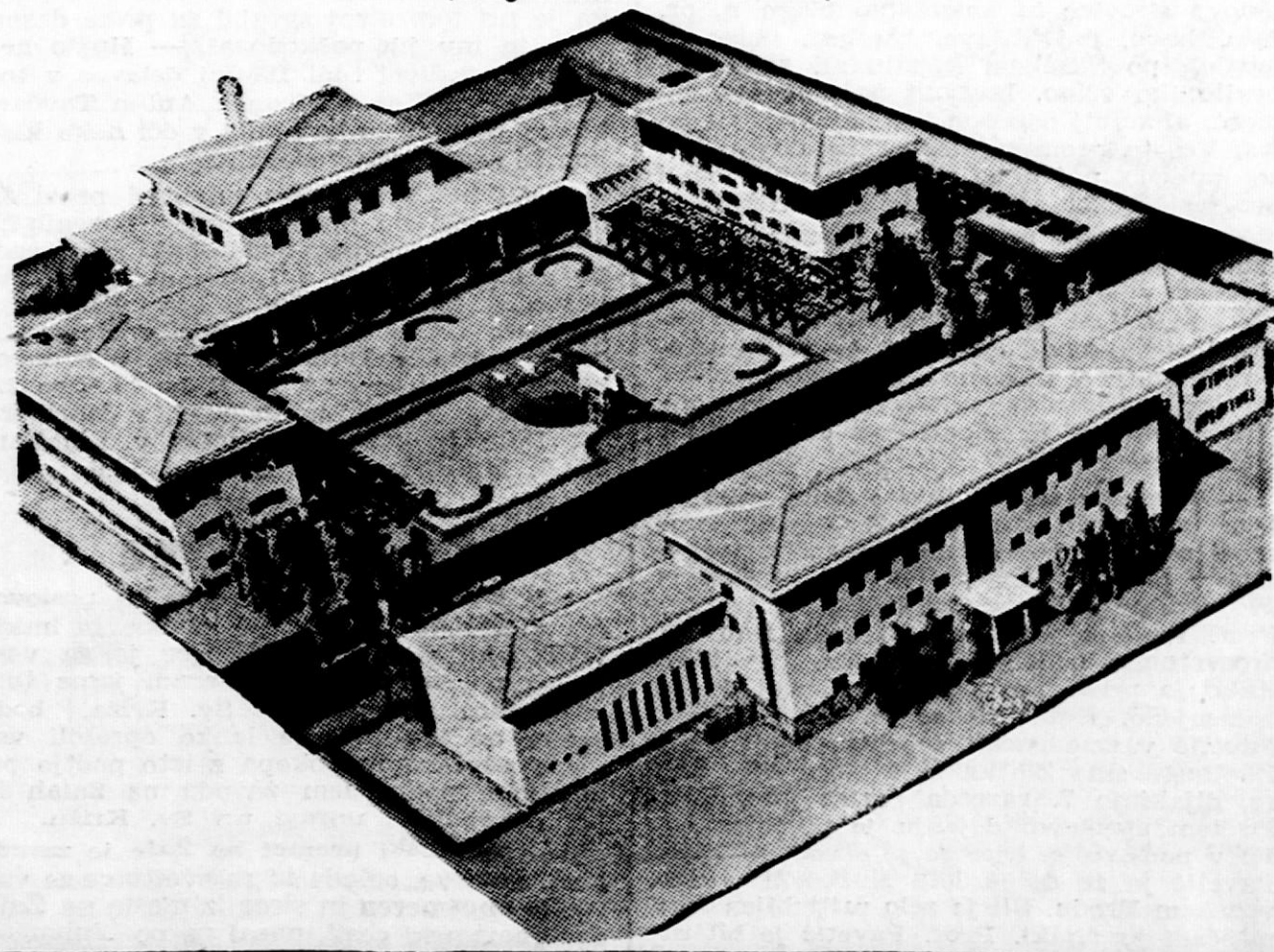
— Primorsko društvo »Sloga« priredi v sredo 10. t. m. ob pol 21. t. m. v gledališki dvorani Narodnega doma koncert umetnih pesmi, s katerimi bo nastopil operni pevec Angelo Jarc. Na sporedu bodo naši najznamenitejši skladatelji kot Lajovic, Osterc, Adamci, Ipavec in drugi. Prireditev toplo priporočamo.

— **Kino »Narodni dom«** predvaja danes in jutri film »Kapetan Džek« z običajnimi dodatki.

— **Kino v Stražišču** bo predvajal drevi v nedeljo in ponedeljek ob običajnih urah film »Legija smrti«.

Nova drž. mlekarska šola v Kranju

(Glej članek na 2. strani)

Iz Dolenjskih Toplic

— **Letovanje jeseniške mladine**. Mnogi kraji prijazne Dolenjske so letos varno in prijetno zavetje doli mladih in industrijskih krajev. Druga leta je deca odhajala največ k morju, letos pa je bil v ta namen izbrana Dolenjska. Tako je lepo število deca prišlo 1. t. m. v Dol. Toplice z Jesenic na Gorenjskem. Vsa deca je nastanjena v šoli ter ima s seboj svojo lastno

kuhinja, ki je nameščena v gospodarskem poslopju gostilničarke ge. Marije Pelko v bližini šolskega poslopja, ki je prostor mladini prav rada odstopila. Mladina, ki v večini še ni poznala Dolenjske, se prav dobro počuti, saj ima na razpolago toplo vodo, v kateri se prav rada kopa. Tu so mnogi prav lepi in senčni izprehodi in daljši izleti, na razpolago so ji lepi senčni parki, tako da ne pogrša ničesar.

DNEVNE VESTI

Pokojsniksko zavarovanje trgovskih pomočnikov in pomočnic. Na razna vprašanja pojasnjujemo, da so obveznemu pomočnikskemu zavarovanju zavezane od 1. julija dalje tudi trgovske pomočnice in ne samo trgovski pomočniki, kakor nekateri napačno tolmačijo, če ustreza njihova kvalifikacija in drugi pogoji za varovanja zadevni uredbi ministra za socialno politiko in narodno zdravje.

Seja stalne delegacije lesnega gospodarstva v Beogradu. Včeraj je imela stalna delegacija lesnega gospodarstva svojo sejo v Beogradu. Na seji so obravnavali vprašanje našega izvoza lesa in sprejeti so bili pomembni sklepi za pospeševanje našega lesnega gospodarstva. Zastopniki lesnega gospodarstva so tudi zavzeli stališče glede ukrepov za diriganje naše zunanje trgovine. Soglasno so prišli do prepričanja, da je diriganje gospodarstva v sedanjih razmerah neobhodno potrebno.

Železniška blagovna tarifa bi naj bila povišana le za 5%. Tarifni odbor je končal konsultiranje posameznih gospodarskih skupin in včeraj se je zopet sestel plenem tarifnega odbora v Beogradu. Na seji so se zedinili o tem, da je treba izvršiti preklasifikacijo blaga tako, da bodo bolj obremenjeni za železniško blagovno tarifo posebno izvozni izdelki, zmanjšati je pa treba, ali vsaj obdržati doseženo tarifo za prevoz kmetijskega blaga. Prišli so tudi do prepričanja, da bi se sedanja tarifa lahko zvišala le za 5%. Prometno ministrstvo zljaj proučuje predloge tarifnega odbora.

Naš uvoz riža. V Centrali industrijskih korporacij v Beogradu je konferenca Zveze luščilnic riža. Na nji razpravljajo o novem položaju luščilnic riža v zvezi z monopolom Prizada na uvoz riža iz Italije. Industrije skrbijo, da bi luščilnice riža ne prejemale dovolj neodlučenega riža in da bi morale omejiti obratovanje. S pristojnega mesta pa poročajo, da bodo luščilnice riža prejemale dovolj blaga za delo, in sicer enake količine kakor doslej ne glede na to, da ima Prizad monopol za uvoz. Vendar pa obstoji tendenca, da bi maksimirali zaslužek luščilnic riža.

Preskrbovanje s surovinami v naših tovarnah mila. V Industrijskem domu v Beogradu je bila včeraj seja Zveze industrijskih mila. Na nji so razpravljali o vprašanju preskrbe tovarn mila s surovinami in o uvedbi normalizacije. Sklicana je bila posebna seja komisije za normalizacijo mila, ki jo je sestavljali jugoslovanski nacionalni odbor za normalizacijo mila.

Netočne vesti o podražitvi starega železa. Cene starega železa na domačem tržišču so bile precej visoke do konca marca, ko je bilo železo po 2 din kilograma. Od tedaj pa cene stalno upadajo in ni nobenega izgleda, da se bodo zopet zvišale. Ponudbe so v mnogih primerih večje kakor povpraševanje. Razsirilo se je, da je staro železo bilo ob koncu junija po 3 din kg in da je ta cena v zvezi z novo uredbo o organizaciji in prodaji starega železa. V resnici pa staro železo ni bilo dražje od 2 din kg ob koncu junija, kakor tudi zdaj ni.

Polletna bilanca Narodne banke. Narodna banka je objavila svojo polletno bilanco s primerjavo podatkov o bilanci v istem razdobju lani. Najzanimivejša sprememba v bilanci Narodne banke v primeri z lanskimi podatki so: zmanjšanje posojil, povečanje neporabljenega denarja na žiro računih in povečanje denarnega obtoka. Zmanjšanje posojil in porast denarja na žiro računih pojasnjujejo kot znak milejšje gospodarske depresije. Obtok bankovcev se je v prvem letnejšem polletju povečal za nad 2,5 milijard din ter je znašal 12.210.313.700 din. Razne pasive so se povečale za 59,4 milijona din na 373.971.022 dinarjev.

Reševanje važnih vprašanj naše morskne plovbe. Včeraj so se začela v trgovinski in industrijski zbornici v Splitu pogajanja z zastopniki Zveze lastnikov ladij in mornariških strokovnih organizacij glede rešitve raznih vprašanj. Pogajanja bodo trajala več dni. Razpravljali bodo o kolektivni pogodbi in njeni reviziji glede na zahteve mornariških strokovnih organizacij. Najbolj koledljivo je vprašanje tako zbrane vojne nagrade mornarjev, ki jo strokovne organizacije zahtevajo zaradi nevarnosti pomorske blokade. Ves trgovski pomorski promet v Sredozemskem morju je zdaj blokiran in v raznih lukah je zasidrano 24 naših pomorskih ladij. Samo naš lokalni pomorski promet vzdolž obale se razvija normalno in neovirano. Naša trgovska mornarica preživlja zdaj težke čase. Prejšnje čase smo uvažali mnoge sirovine in kolonialno blago n. pr. juto, kavo, čaj, dišave, bombaž, volno in kavčuk po Sueskem kanalu ali skozi Gibraltarско ožino. Izvažali pa smo les, cement, aluminij, ožnjeno boksit, vino, živino itd. Ves ta promet je sedaj ustavljen, ker so mnoga področja ob italijanskih obali proglašena kot vojne cone in minirana.

Oživiljenje prometa v šibeniški luki. Zadnje čase je zopet nekolično živahnjejši promet v šibeniškem pristanišču. Parnik »Kosovo«, last Jadranske plovidbe, je izkrcal večje količine železnih cev za tovarno aluminija v Lovozov. Italijanska motorna ladja »Urania« je naložila večjo količino premoga za električno centralo na Reki.

Profesor ubil s sekirko ženo, sina in hčer ter izvršil samomor. V Osijeku se je sredi odigrala strahovita družinska tragedija v hiši znanega osiješkega profesorja in javnega delavca Tomislava Pavetića. Prof. Pavetić je bil nekaj časa tudi šef prosvetnega oddelka banovine Hrvatske. Kako je prišlo do tragedije, doslej še ni pojasnjeno. Ugotovili so le, da je prof. Pavetić v zmedenosti s sekirko pobil ženo, 19letnega sina Zlatka in 17letno hčer Mirko, dijakinjo 7. razreda realne gimnazije. Po tem strašnem dejanju je profesor odšel v podstrežje, kjer se je obesil. — Prof. Pavetić je že dolga leta služboval v Slavonskem Brodu. Bil je zelo priljubljen med meščani in dijaki. Prof. Pavetić je bil tudi zelic delaven društveni delavec, sodeloval je v številnih nacionalnih in kulturnih društvih.

Izvršil samomor, da pove sv. Petru kako je na zemlji. Včeraj se je v Zagrebu v Petrinjski ulici zastrupil uslužbenec »Angleškega magazina« Marko Bilčić. Komisija je pri njem našla poslovilno pismo, v katerem je samomorilec med drugim napisal, da je nedavno čital v zagrebških listih, da na drugem svetu lahko človek pove kaj je na zemlji novega. To ga je izpodbudilo, razen tega da je bil težko bolan za tuberkulozo, da je izvršil samomor.

Stražnik ustrelil služkinjo v Zagrebu in izvršil samomor. Sredi se je odigrala v Zagrebu pretresljiva ljubavna tragedija. Policijski stražnik Božo Lulić se je zaljubil v sobarico Merkurjevega sanatorija Anko Majstorović. Sredi sta se sestala v bližini sanatorija. Ni še pojasnjeno kako je prišlo do spora. Komisija je ugotovila, da je Lulić ustrelil Anko Majstorović iz revolverja, nakar je takoj izvršil samomor na ulici. Sobarica je bila ranjena v čeljust, a je bila še toliko pri moči, da je zbežala. Pozneje so se prepeljali v bolnico in upajo, da ji bodo rešili življenje.

Branil sestro in ubil očeta. V vasi Klakarji pri Slavonskem Brodu je sredi ubil 25letni Mate Otvančić svojega očeta Bartola Otvančića. Ko je Mate Otvančić prignal živino s pašje, je njegov oče ukazal hčeri Ani, naj bi živino spravila v hlev. Pri tem jo je grajal in tudi nekajkrat udaril. Mate je prišel k sestri na pomoč, toda razjarjeni oče je začel tudi njega pretepati. Sin se je spoprijel z očetom, pograbil motiko ter v besnosti udaril očeta dvakrat po glavi. Starec se je zgrudil mrtev s prebito lobanjo.

Smrt slepega potnika na strehi vagona. V bližini Bjelovara je doletela smrt ključavničarskega pomočnika St. Gibama, ki se je pritihtopil na streho vagona potniškega vlaka Zagreb—Osijek, da bi se brezplačno peljal. V bližini postaje Rovšće je Gibam udaril z glavo ob konstrukcijo cestnega nadvoza tako silno, da je bil takoj mrtev. Nesrečo so opazili šele, ko je začela kri curjati iz vagona.

Maturanti ljubljanskega učiteljskega inštituta. 1.1940 so se sestali predtelo sredo v Stični pri župniku in upokojenem tovarniku Jožetu Vrbiču in v bližnji Muljavi pri šlužbenem tov. Arniku. Zbralo se je izmed še živih 13 tovarišev, ostali trije so bili zadržani, o enem, ki je po rodu Kočevar in je ves čas po vojni služboval v inozemstvu, pa se sploh ne ve, kje živi. Izmed njih so štiri že upokojeni, pa tudi drugi se pripravljajo za upokojeve, saj so vsi že doslužili svojo dobo v službi za dobro slovenske mladine in naroda. Ni jim bilo postlano z rožami, mnogi so čutili neupravičeno zapostavljanje, ker so bili v službi vestni ter so vzgajali značaje, ki jih je dandanes tako malo, a vsi imajo zavest, da njihovo življenje ni bilo zastoj, saj so dali narodu in državi vse, kar so mogli. Prihodnje leto se bodo sestali pri tov. Konradu Finku v Celju.

Darovi za bolniški sklad Društva slovenskih likovnih umetnikov. (VIII. izkaz) Od 1. januarja do 30. junija 1940 je prejelo DSLU za svoj bolniški sklad naslednje darove: 1000 din Narodna banka kraljevine Jugoslavije v Ljubljani; po 500 din Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani; po 200 din Ivan Avenek v Ljubljani in Tivornica za dušik d. d. v Rušah; po 100 Avgust Agnola, Feljko Berlić, Slovenski čebelarstvo društvo, drogerija Gregorić, dr. Aleš Peršin, advokat in Emil Tomazič, stavebnik v Ljubljani; po 50 din dr. Bogdan Breclj, Olga Cebuhin, Karl Čuč, ravnatelj Jugos. tiskarne, dr. Darko Černež, advokat, Josip Dolenc, Josip Eberle, juvelir, univ. prof. dr. Jovan Hadži, Albina Hitz-Zadnec, Vera Miklič in dr. Jos. Volavšek, vsi v Ljubljani; po 40 din dr. Ivo Benkovič, advokat v Ljubljani; po 30 din Josip Čihua v Ljubljani, dr. Milan Hrašovec, advokat v Celju in Viktor Poznik, notar in Ložu; po 25 din Vera Levstik; po 24 din akad. slikar France Godec v Ljubljani; po 20 din Peter Čapek, ur. Kredit. zavoda, ter neimenovana v Ljubljani; po 15 din Barbič Marin v Ljubljani; po 10 din Grgorje Baich, Danijel Battelino, stavn. podjetje, dr. Vlado Grossmann, advokat, vsi v Ljubljani, in Franjo Zicherl, šol. upr. v pok. v Ljutomeru. — Razen teh nam je naš član, akad. slikar prof. A. G. Kos izročil blagajniški inkaso 21., 22. in 23. VI. pred zaključitvijo razstave svojih monumentalnih zgodovinskih slik za banovinske palače v znesku 680 din. Za velikodušne darove v prid bolnim slovenskim likovnim umetnikom se vsem plemenitim darovalcem tudi na tem mestu najiskrenejše zahvaljuje. — Društvo slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani.

Nešreča ne počiva. Sredi so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 4letno posestnikovo hčerko Olga Merčunovo iz šmartenskega v Tuhinjski dolini. Malo Olga je na paši brenil konj v glavo s tako silo, da ji je prebil črepijo. Otrokovo stanje je smrtno nevarno. — Na 19letnega posestnikovega sina Franca Sojarja v Viča se je prevrnila napolnjena gramozna truga in ga pokopala pod seboj. Sojar je dobil hude notranje poškodbe. — 17letni Stanko Predikarica iz Most je doma na stroju snažil žimo, pa ga je pri tem stroj zgrabil za prste desne roke in mu jih poškodoval. — Hujšo nesrečo je doživel tudi 19letni delavec v tovarni »Jugofice« v Mengšu Anton Tavčar, ki mu je pri delu brizgnila v oči neka kislina in mu jih poškodovala.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, sicer nobenih bistvenih sprememb sedanjega vremena. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Sarajevu, Splitu in Kumboru. Najvišja temperatura je bila v Beogradu 28, v Splitu in Dubrovniku 26, v Kumboru 25, v Sarajevu 23, na Rabu in Visu 22, v Zagrebu 21, v Ljubljani 18, v Mariboru 16. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,6, temperatura je znašala 12,6.

Iz Ljubljane

Iz žale so že pripravljene za poslovanje Mestnega pogrebnege zavoda in imajo telefonsko številko 3961. Ker je za vsakogar potreben dogovor zaradi jame tudi z uporabo pokopališča Sv. Križa, bodo svojci od 8. t. m. dalje lahko opravili vse glede pogreba in pokopa z isto podtjo pri Mestnem pogrebem zavodu na Zalah in pri pokopališki upravi pri Sv. Križu.

Nedeljski promet na Zale je zaradi blagoslovitve, ozleda in razsvetljave za vsa vozila enosmeren in sicer iz mesta na Zale po Šmartinski cesti, nazaj pa po Linhartovi cesti. Avtomobili s povabilskimi gosti vozila enosmeren, in sicer iz mesta na Zale hmeljniki do portalnega poslopja Zala, tu pa na desno pred portal, kjer gostje z vabil izstopijo. Od glavnega vhoda delijo avtomobili dalje in na ozlu portalnega poslopja zavijejo na levo na Jarneševcevo ceto, kjer parkirajo in počakajo na goste ob zadnjem izhodu z Zala, nato na vozno dalje po poti ob pokopališču mimo postajališča električne cestne železnice ter v smeri tramvaja na Linhartovo ceto. Pevke in pevci združenih ljubljanskih zborov naj od vhoda gredo na desno, kjer bo zanje pripravljen poseben oder.

Pelo bo 200 pevki in pevcev pod vodstvom skladatelja Franca Venturinija. Godbeniki »Sloga« naj od vhoda gredo na desno h kapeli sv. Krištofa. Ker bo zaradi blagoslovitve obhoda škofa dr. Rožmana z asistenco po vseh poslopih Zala ob poth in pred oltarjem pod baldahinom razmeroma malo prostora, naj občinstvo ne pritiska med slovensimi opravili v notranost Zala, ker se bo tudi iz stebrišča in iz parka pred Zalam vse dobro videlo in slišalo. Prosimo vse obiskovalce, naj sami pazijo na nasade in notranje prostore poslopij. Vsi naj odhajajo z Zala ob s freskami okrašenem gospodarskem poslopiju nasproti pokopališča.

Kolesarjem vstop v park pred Zalam in na Zale ni dovoljen kakor o Vseh svetih. Slovesnosti se prične točno ob 11. Po končani blagoslovitvi bo osledovanje vseh prostorov okrašenih Zala. Zvečer bo zunanost vseh poslopij Zala razsvetljevalo 25 žarometov ter vse žarnice na kandelabrih in po poslopijih. Vso nedeljo od jutra ves dan in tudi zvečer veljajo na električni cestni železnici za obisk Zala z vseh strani Ljubljane povratne karte po 2 din za vožnjo do Zala in nazaj.

Iz Erjavčeva cesta zaprta. Zaradi utrditve makadama z uporabo domačega cestnega katrana bo od ponedeljka 8. t. m. Erjavčeva cesta od Bleiweisove ceste do Ziljske ulice, namreč do železniškega prelaza zaprta za vožni promet. Če ne bo nagajalo vreme, bo trajalo delo kakih 14 dni.

Iz Koruzo je prodal za kavo. Pri nekem restavraciji na Tyrsevi cesti se je pred dnevi zglasil mlajši neznanec in mu ponudil v nakup večje količino kave, seveda po primerni ceni. Restavraciji je na kupčijo pristal, ko si je prejel ogledal vzorec kave. Domenila sta se, da mu dobavitelj pripelje kavo v vreči na dom, kar je neznanec tudi storil. Že popoldne je pripeljal kavo in mu je restavracija oddala zanjo nekaj nad 3000 din. Pozneje je kavo stresel v posodo, pri tem pa doživel nemalo razočaranje, ko je videl, da leti iz vreče namesto kave prav za prav koruzo. Sleparka je bila seveda hitro pojasnjena. Sleparki prodajalec, mlad Idrjčan, je koruzo v vreči pokrpal samo na vrhu z dvema kilogramoma prave kave. Zadeva je bila prijavljena policiji, ki je sleparskega prodajalca že aretirala.

Iz Prijet slepar. Andrej Mustafin, sin ruskega emigranta, je še mlad človek, vendar pa nevaren pustolovec in slepar. Mustafin, ki je pristojen v Medvode, je sleparil že po Ljubljani, po Hrvaškem in v Srbiji. Zaradi sleparstva je sedel po zaporih že v raznih mestih države. Pred časom se je iz notranosti države vrnil v Slovenijo in je sleparil po Gorenjskem. Orožniki in policija so prešli o njegovem početju številne prijave, včeraj pa so ga kriminalni organi prijeli nekje v Ljubljani in vtaknili v zapor.

Film »Življenje za karijere« v kinu Slogi. Jack Buchanan, odlični angleški karakterni filmski igralec nazvan »angleški Chevaliers«, se je odločil, da snema na svoje stroške to grandiozno filmsko delo, v katerem igra sam glavno vlogo. Ko so ga novinarji vprašali, kdo bo še razen njega igral, jim je na veliko iznenadenje odgovoril: »Francoski Chevaliers«. V filmskem svetu se dosedaj še ni dogodilo, da bi pozval igralce svojega najpomembnejšega konkurenta, takorekiv, na tekmovanje, zato je ta film napravljal pravo revolucijo v filmskem svetu. Žensko vlogo v tem filmu je poveril Buchanan najpomembnejši angleški filmski igralki Juni Knight, režija pa največjemu mojstru sedanosti, Reneju Clairu. V tem grandioznem filmu sodeluje preko sto igralcev in nad tisoč statifov ter bo prava senzacija za Ljubljano. Film je poln razkošja divnih in zanosnih melodij ter od početka pa do konca nadvse zabaven, tako da povzroča salve smeha. Kinoobiskovalci pridejo tokrat prav gotovo na svoj račun ter pripravljamo, da si za ta film, kateremu dosedaj še ni bilo para, rezervirajo pravočasno vstopnico. Na sporedu je v kinu Slogi le nekaj dni. —

Iz Jugoslovenskemu akademskemu pomrnomu društvu je darovala pravna fakulteta v Zagrebu namestu venca na grob pokojnemu dekanu dr. Josipu Jurkoviču 300 din. Iskrena hvala!

Iz Ljubljane—Bjaka—Prezid—Gerovo—Susak. Avtobus odhaja ob 5.40 zjutraj s Kerkovega trga 9. — Predprijetje vozovnic in rezerviranje sedežev pri Zvezi za tujski promet »Putnik« v Ljubljani in na Susaku. — Avtopodjetje Fečnikar, telefon 49—28.

Iz Gostina Martine, Zg. Šiška, telef. 41—88. O priliki kolesarske dirke priredimo jutri veliko zabavo! Pomnožen jazz! Na razpolago dobra vina, pitani purani, ocvrte piške in druge dobrote! — Senčnat vrt! 272—n

SOKOL

Jubilantni nastop Sokola Zg. Šiška. Oporzamo vse brate in sestre, naraščaj in deco, ki nameravajo nastopiti z našimi telovadci in telovadkami, naj se gotovo udeležijo dopoldanskih skupnih, ki bodo jutri ob 9. dopoldne. Kdor se ne bo udeležil skupnih, ne bo mogel dopoldnima nastopiti. Ker se boče popoldne ob 14. pričela kolesarske tekme »Hermesa« in ni znano, kdaj se bodo končale, prosimo goste, naj se ne puste motiti in naj skupno pripravočasno na telovadišče, da ne bi morali zavleči pričetka nastopa. Na svidenje torej jutri v Zg. Šiški. Zdravo!

V Kamniško Bistrico

samo poldrugo uro iz Ljubljane
Ljubljana, 6. julija
Marsikdo bi zmalaj z glavo, če bi mu kdo rekel, da lahko pride v poldrugi uri v Kamniško Bistrico, pa je vendar res! Vlak vozi iz Ljubljane v Kamnik pčito uro. Pred kamniškim kolodvorom, kjer grade novo postajno poslopje, čaka novi avtobus Peregrinovega podjetja, ki vozi naravnost do izvirka Kamniške Bistrice. Pot premeri prej kakor v pol ure, kar da skupaj z vožnjo z vlakom poldrugo uro. Lani je avtobus vozil samo do Kopa, od koder je bilo še pol ure hoje do izvirka. Avtobus zaradi preozke ceste ni mogel voziti do Bistrice. Letos so pot znatno izboljšali, avtobusno podjetje Peregrin, ki vzdržuje promet po bistriški dolini, pa si je nabavilo nov avtobus, ki je toliko lahek in ozek, da more brez ovire voziti do planinskega doma v Kamniški Bistrici. Avtobus ima še tri pravi izletniški avtobusi. Vozil bo do septembra vsak dan od jutranjega kamniškega vlaka, ki prihaja v Kamnik ob 9., vrača pa se iz Bistrice v Kamnik k popoldanskemu vlaku ob 17.28. Ob nedeljah in praznikih pa imajo izletniki kar trikrat zvezo s Kamniško Bistrico: od obeh jutranjih in od popoldanskega vlaka. Tako je izidilna zelena trata ob izvirku Kamniške Bistrice s svojim modernim urejenim planinskim hotelom res najbližja planinska izletna točka za Ljubljano.

Za javno kopališče v bežigranskem okraju

Prejeli smo: O potrebi javnih kopališč v Ljubljani se je že mnogo govorilo in pisalo. Dejstvo je, da je kopališče »Ilirija«, ki je sicer idealno in vzorno urejeno, za Ljubljano premajhno, kopališče »Kolezija« po odročnosti in danes ne več sodobno. Tudi vsa druga naravna kopališča kakor ob Savi, Ljubljani in Gradačici so preoddaljena ter prihajajo za večino Ljubljancev v postev le ob nedeljah in praznikih. Ljubljana potrebuje kopališče sredi mesta, ki bo dostopno vsem slojem prebivalstva in ob vsakem času.

Poslovni ljudje, uradništvo, obrtništvo in delavstvo, ki so zaposleni tudi v popoldanskih urah, si želi v popoldanskem odmoru bodisi kratko, vendar na osvežujočo kopeli, naravno na je, da bi morala biti po zmerni ljudski ceni.

Za rešitev tega vprašanja se je pojavilo že mnogo zamisli — eva še ene. Oglejmo si bežigranski okraj. Tam ob Vilharjevi ulici je kaj pripravnega velika gramozna jama, v kateri bi se dalo napraviti prvovrstno, ljudsko-sportno in komfortno kopališče. Mnogo dela in stroškov bi bilo prihranjenih z izkopom in odvozom materiala. Za betoniranje kopališča bi bil gramoz pri roki. Preko Vilharjeve ulice je železniška klančica, odkoder bi bil dovoz gradbenega materiala (cement, les, opeka, itd.), ki bi prispel po železnici, kaj enostaven in zaradi neposredne bližine cenejši.

Pritok vode bi bil priročen iz vodovodnega omrežja Vilharjeve ceste. Tudi odtok vode iz kopališča ne bi delal posebnih težav, kajti glavni odvodni kanal je v globini 7 m pod Vilharjevo ceto in 3 m od nje.

Gramozna jama je že doslužila in se polagoma zapira. Zaradi njene obsežnosti bo trajalo zasipanje več let, po končanem zasutju pa pridobitno zemljišče za nadaljnjo vrsto let ne bo moglo služiti niti gradbenim niti poljedelskim namenom.

Prav bi bilo, če bi se ta zamisel proučila tudi s strokovne strani in če bi jo v pozitivnem primeru resno vzela v pretes mestna uprava, ki bi edina mogla načrt izvesti v splošno ljudsko korist.

Uboj zaradi žganja pred sodiščem

Novo mesto, 3. julija.
Dne 8. maja zjutraj je odšel k svojemu očetu Janezu Tomažinu na Raki na obisk 30letni kočar Jože Tomažin iz vasi Drnov pri Krškem, da bi prevzel žganje, ki ga je zanj skuhal. Na povratku se je Jože Tomažin ustavil pri koči cigana Petra Brajdiča v Topolu, ki je pozval Tomažina v svojo koč, kamor so kmalu za njim prišli pok. pos. Jože Plankar, Alojzij Martinčič, Martin Puntar in ciganova priležnica Alojzija Kovačič. Vsi ciganovi gostje so pili Tomažinovo žganje. Ker je Tomažin opazil, da se količina žganja v njegovih steklenicah močno manjša in se je zbal, da mu ne bodo vsega popili, je v družbi s Puntarjem in Martinčičem odšel v bližnji Puntarjev mlin. Za njim so kmalu nato prišli v mlin cigani in Jože Plankar ter zahtevali od Tomažina žganja. Ker Tomažin žganja ni hotel dati, je Plankar skušal z nožem prerezati Tomažinu vrečo, kjer je imel spravljene steklenice z žganjem. Že tedaj je prišlo med obema do prepira. Zvita ciganova priležnica Alojzija pa je znala zvabiti Tomažina v klet, kjer mu je skrivaj prerezala vrečo. Po prihodu iz Puntarjeve kleti je Tomažin znova pokazal svojo dardižljivost. Navzočim je izročil še eno steklenico žganja, nakar je vrečo z vsebino zanesel v bližnji gozd, kjer jo je skril. Na povratku iz gozda pa je Tomažin pograbil na tla pri milnu sekiro in pričel kričati nad Plankarjem, zakaj mu je prerezal vrečo. Bil je prepričan, da je to storil Plankar. V strahu pred Tomažinom je začel Plankar bežati, Tomažin pa je stekel za njim in ga z udarcem s sekiro pobil na tla. Že ležečega na tleh je Tomažin še parkrat udaril po glavi.

Zaradi tega dogodka se je moral Tomažin zagovarjati pred velikim senatom okrožnega sodišča.

Pred sodiščem je Tomažin priznal, da je usmrtil Plankarja. V svojem zagovoru je navajal, da je bil k dejanju izzvan, ker mu

je pokojni Plankar prerezal vrečo in šel z nožem nad njega. Ko je Plankar začel bežati, je stekel za njim in ga udaril le dvakrat, na imel namena usmrtiti ga. Pri razpravi je bil navzoč tudi primarni bolnišnične usmiljenih bratov dr. Ignacij Pavlič, ki je kot izvedenec naglasil, da je obtoženec, duševno sicer malo omejen, vendar pa ne toliko, da ne bi bil odgovoren za svoja dejanja. Sodišče je Tomažinu prisodilo štiri leta strogega zapore.

Žrtev strele

Vašče pri Radovljici, 5. julija.
V sredo popoldne je divjalo v radovljiškem okraju hudo neurje. Nevihita je zalotila mnoge ljudi na prostem pri delu. Posebno huda nevihta je bila v vaseh pod Jelovico, Katarina Jelenc, 53letna posestnikova žena v Vaščah, je odšla v sredo popoldne z doma ob hudem nalivu na polje zunaj vasi. Ko se je vili ploha in razbesnela nevihta, je Jelencova stopila pod bližnji kozolec, kjer se ji pa najbrž ni zdelo dovolj varno in se je zatekla pod bližnjo hrusko. Strela je udarila v drevo in pod njim je obležala mrtva nesrečna žena. Našli so jo šele po nevhiti. Včeraj so jo pokopali na radovljiškem pokopališču. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi, ki iskreno sočustvujejo z nesrečno Jelencovo družino.

Beležnica

KOLEDAR

DANES: Sobota, 6. julija: Bogomila JUTRI: Nedelja, 7. julija: Vilhald

DANASJE PRIREDITVE

KINO MATICA: zaprto
KINO SLOGA: Življenje za kartijero
KINO UNION: Večni zaročenec
KINO MOSTE: Sestra ali ljubica in Raj mladosti
KINO ŠIŠKA: Križ ob potoku

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

DEZURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta 48
MESTNO DEZURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljal v soboto od 8. zvečer do ponedeljka do 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Ivan Logar, Ulica 29. oktobra št. 7, telefon št. 41-52.

Borzna poročila

Curlh, 6. julija. Beograd 10.—, London 16.90, New York 441.50, Milan 22.30, Madrid 40.—, Berlin 177.—, Stockholm 105.30.

Iz Maribora

Nov grob. Umrli je upokojeni policijski pristav g. Dragotin Jug, stanujoč v Ulici kneza Koclja 20. Bridka smrt ga je doletela, ko je doživel 59 let. Dolgotrajna težka bolezen ga je priklenila na posteljo, s katere se ni več dvignil. Pokojnik je bil narodnjak, posebno aglino se je udeleževal pri mornarskem odseku Jadranske straže v Mariboru. Ohranimo plemenitemu možu svetel spomin, zalujočim svojem na še globoko sožalje!

Na mariborski svnjiski sejem so 5. julija prignali okoliški gospodarji 102 svinj, prodali 80 jih 80. Cene so bile 5 do 6 tednov stare po 135 do 165, 3 do 4 mesece po 160 do 280 din, 5 do 6 mesecev 480 do 600 din, 1 leto po 750 do 920 din. Kilogram žive teže po 8 do 10.50, kg mrtve teže pa so prodajali po 12 do 15 din.

S Pobrežja. Kakor pri Sv. Urbanu, pri Sokolski planinski koči na Pohorju, na Kalvariji, Meljskem hribu in drugod, tako smo se tudi Pobrežani zbrali na predvečer praznika obeh slovenskih blagoslovitv na sokolskem letnem telovadišču. Ponosno je vzplamtel ponosni kres, g. Klemenčič ml. je spregovoril tople besede o pomembnem poslanstvu, ki sta ga izvršila med slovenskim rodom oba blagoslovitka. Številni Pobrežani, ki smo se odzvali vabilu pobreških Sokolov v množici, smo zapeli vrsto lepih pesmi, odpeli smo tudi vseslovensko hi...no »Hej Slovanci«. Spuščali smo rakete, poveljali med seboj še tesnejše prijateljske vezi in zarajali v naših kolih okoli kresa. Bil je zares lep in prisen večer v počastitev godu obeh slovenskih blagoslovitv. Toplo priznanje in zahvalo izrekamo vsem, ki so tako skrbno in lepo pripravili iskreno proslavo na predvečer slovenskih blagoslovitv.

Varnost cestnega prometa v Celju

Treba bo napraviti več reda in povečati nadzorstvo nad brezvestnimi vozači

Celje, 5. julija
Že dolgo časa se v Celju, zlasti v nekaterih delih zelo neprijetno občuti izredna nadloga, ki jo povzročajo razni tovorni avtomobili, avtobusi in motorna kolesa. Imamo zelo točne in jasne policijske predpise glede vožnje motornih vozil po ulicah, potrebno pa je, da bi se ti predpisi tudi izvajali, predvsem, pa da bi policija strogo nadzorovala promet in odpravila nedostatke, bodisi z drakonskimi kaznimi.

Predvsem je treba ugotoviti, da vozijo tovorni avtomobili po celjskih ulicah z mnogo preveliko brzino in da obstoji trajno velika nevarnost nesreč. Zlasti se opaža, da vozijo težki avtomobili z izredno naglico na ovinku s Cankarjeve na Kralja Petra cesto in od tam dalje proti Gaberju. Če bi v takem trenutku pasiral križišče na vogalu Cankarjeve ceste kak starejši ali bolehen človek ali pa kak otrok ali otroški voziček, bi bila katastrofa skoraj neizogibna. Isto velja za naravnost divje dirjanje najtežjih tovornih avtomobilov po Gregorčičevi ulici in od tam dalje proti Gaberju, pa deloma tudi po Miklošičevi ulici. Brezobzirnost vozačev v tem delu mesta je skrajna. Nujno potrebno bi bilo, da bi mestna policija prav v tem delu mesta zelo strogo nadzorovala promet, čeprav bi bilo morda v to svrho treba pomnožiti število straž, ki je za današnje razmere mnogo prenizko.

Druvga nadloga so motokiklisti. Ti so se navadili, da smatrajo mestne ulice, posebno pa one, ki so nekoliko vstran od središča mesta, za preizkušnje svojih vozil in za vaje v vožnji. Posebno radi si izbirajo

za to Ključavničarsko, Levstikovo, Frankopano, Miklošičevo in Gregorčičevo ulico, torej kraje, ki so v neposredni bližini šol, in kjer je na ulicah med šolskim letom včasih zelo mnogo mladine, katere življenje in zdravje je s takim brezvestnim početjem resno ogroženo. Človek bi mislil, da je to pravz

Kako se bo branila Anglija pred napadom

Možnost nemškega napada in temelji angleške obrambe
Švicarski dnevnik »Der Bund« prinaša zanimiv prispevek k vojnemu položaju oziroma o možnosti angleške obrambe pred nemškim napadom. Clankar izvaja med drugim:

V svojih govorih 18. in 25. junija je v spodnji zbornici Winston Churchill poudaril neupogljivo voljo vlade in soglasje parlamenta za nadaljevanje vojne ne glede na dogodke v Franciji in ne glede na dolga leta, če bo potrebno.

Borba za Veliko Britanijo se je pričela, je dejal Churchill. S tem je menil obrambo angleškega otoka. Kako bo Anglija vodila borbo v svojo obrambo? Meje Anglije ne leže več ob Renu, kakor je nekoč izjavil bivši min. predsednik Baldwin v parlamentu, temveč so na letalskih oporiščih in lukah, ki jih je zasedel sovražnik. V prvi vrsti pomeni to: uprte se začetku, kajti če se bodo sovražne čete v Angliji izkrcale, potem jih bo glede na dosedanje uspehe nemških sil težko pregnati.

Zato je

naloga angleških letalskih sil

v največji meri napadati in uničevati nemška letalska oporišča, nahajajoča se v velikem obsegu v zasedenih severnih državah. To so Francija, Belgija, Nizozemska, severna Nemčija, Danska in Norveška. Zračne razdalje znašajo med 100 in 600 km. Po Douhetovem nauku je treba gotovo operacijske cilje uničiti z množestvenimi letalskimi napadi. K tem ciljem spadajo poleg letališč in industrijskih naprav za letala tudi oporišča za pomorske borbene sile. Napadi, ki jih v zadnjem času neprestano izvajajo letala Royal Air Force na objekte v nemškem zaledju, na noben način niso množestveni kakor si jih je zamisljal Douhet. Toda stvarno je najboljša obramba velika ofenziva angleških letalskih sil.

Težisce svoje obrambe polagata angleška vlada in narod na svojo

vojno mornarico.

Naloga domovinskega brodograditelja (Homefleet) so bile dozdaj v glavnem varovanje pomorskih poti. Anglija je za vzdrževanje svojega prekomorskega prometa, od katerega zavise dve tretjini preskrbe dežele, uporabljala vsa svoja največja sredstva. Za varstvo prekomorskih ozemelj kakor tudi za varovanje prevoza v Sredozemskem morju skrbje posebne pomorske ednice. Dokler ni bila nevarnost letalskih napadov na angleški otok tako neposredna, je Anglija varovala svoje interese z glavnim delom svojega vojnega brodograditelja v Sredozemlju in na Daljnem vzhodu.

Danes so razmere povsem drugačne. Ogroženi niso le trdni objekti matične dežele po letalstvu, temveč je tudi ranljivost velikih in majhnih ladijskih enot ter pomorskih borbilih sil zelo povečana ter sili k spremembi starega načina pomorskega vojevanja. Zaradi vpliva zračnih sil na taktiko pomorske vojne so postale naloge domovinskega brodograditelja znatno težje. Obvladanje morja okrog Anglije ni več tako uspešno in izvedljivo z blokiranjem sovražnih luk, niti ne zadošča navzočnosti močnih borbilih edinic. Poleg nevarnosti min, podmornic, brzih borbilih čolnov je nastala nova nevarnost zračne sile. Te nove razmere silijo angleško admiralteto k novim taktičnim potezom, zlasti k uporabi premikalnih napadov. Med vojnjo namreč bombniki težko zadenejo vojne ladje. Ni izključeno, da bo novi položaj zahteval vrnitev dela sredozemskega brodograditelja v domače vode.

V tesni zvezi s pomorsko obrambo je tudi

obramba obale.

Ne glede na flotilje rušilcev (5 do 9 enot) so važna običajna oporišča, pristaniške naprave itd., zavarovane z minami, z obrežno artilerijo in protiletalskimi topovi. Namestitve topov je napram ladijski artileriji toliko v prednosti, da ni treba računati ne s prostorom ne s težo ali z oklepom, da se doseže velik uspeh. Pri obrežni artileriji kakor tudi pri protiletalskih silah imajo glavno vlogo prisluskovalni in obveščevalni aparati. Zato je potrebna temeljito organizirana obveščevalna, zvočna in svetlobna služba, predvsem pa močni žarometi.

Za obrambo

proti napadom iz zraka

je bila ustanovljena posebna milica, katere delokrog je razdeljen na 12 okrožij, ki je vsako podrejeno svojemu poveljniku. Temu primerno v 12 taboriških vežbajo tudi moštva za protiletalsko obrambo.

Za obrambo proti padalcem in sabotiranjem so bile sredi maja ustanovljene prostovoljne krajevne obrambne edince, ki štejejo okrog 300.000 mož. Te milice so pod direktnim poveljstvom šefa angleške obrambe na kopnem, generala Ironsidea. Sestav in razčlenitev teritorialne vojaške obrambe sta glede na dolžino obale izredno težka. Od severa do juga znaša dolžina otoka Anglije in škotske okrog 900 km, največja širina pa znaša 500 km.

Stalne obrambne naprave

so najbrž samo na važnih obrežnih in pristaniških točkah. S spretno namestitvijo protiletalskih topov v zvezi z organizacijo teritorialne milice se lahko ustvari več ali manj gosta mreža oporišč. Gradnja in oprema takih obrežnih zapor s precejšnjo globino se ne da improvizirati, čeprav je za posadko dovolj moštva na razpolago. Zdi se, da je bilo od začetka vojne v tem pogledu že nekaj napravljeno. Odgovornim vojaškim krogom pa ni ostalo prikrito, da je imel Hitler leta 1938 pri gradnji Siegfriedove črte v mislih tudi eloboko »obrambno cono« proti zračnim napadom. Temu primerno se je tudi angleška zračna obramba že takrat temeljito organizirala. Tako je London zavarovan z balonsko zaporo po 10 eskadril, ki vsaka razpolaga s 500 baloni in 6.000 možmi. 24. marca 1939 izdani »Civil Defense Bill« ureja ukrepe za civilno varnost. V tem pogledu je vlada stavila velikodušno velike zneske na razpolago. V glavnem priporočajo betonirane jarke in jeklena zaklonišča, varna pred krogli. Gradnjo globljih in skupnih večjih zaklonišč vlada ne podpira.

Vojne priprave angleškega obrambnega gospodarstva se različno presoja. Vse kaže, da velikih zalog za vojno potrebne sredstev v Angliji ni nakopičenih, ker smatrajo, da lahko mornarica varuje vzdrževanje pomorskih zvez.

Če bi se kljub vsem tem obrambnim sredstvom nemške ekspedicijske čete, bodisi po zraku ali po morju zadržale v Angliji, potem je na razpolago še

obramba na kopnem s pomočjo vojske.

Na podlagi številnih se lahko ustvari naslednjo sliko: Anglija razpolaga trenutno z najmanj 32 divizijami vtešitve brze in motorizirane divizije. Od teh se jih je približno tucat borilo v Flandriji. Mimo tega so preko zime iz Kanade prispele 4 divizije v Anglijo. Zdi se, da so v Angliji tudi poljske, norveške in druge formacije. Rezervna moštva je dovolj na razpolago, nasproti temu pa kaže, da oprema in orožje nista v skladu z rekrutacijo.

Vedno bolj intenzivno delovanje angleškega letalstva proti Nemčiji kaže, da se zračne sile polagoma izpopolnjujejo.

Angleško vrhovno poveljstvo je glede obrambnega varstva

pred usodnimi nalogami.

O nemških bojnih metodah in pristajanjih so si angleški generali približno lahko ustvarili sliko iz praktičnih izkušenj. Z ozirom na obrambna sredstva, ki se lahko uspešno uporabijo že pred izkrcanjem iz zraka ali po morju, je umljivo, da angleški generali štab svojih obrambnih sil na

Tekme celjske sokolske župe

Člani in moški naraščaj so tekmovali v bojnih tekmah, članice in ženski naraščaj pa v splošnih tekmah

Za 29. in 30. junija je bil napovedan v Celju pokrajinski zlet za sokolske župe dravske banovine, katerega bi se udeležile v velikem številu tudi ostale župe naše države. Vsled prilik je bil Pokrajinski zlet preložen. Celjska župa je pa na 30. junija po programu izvedla tekme za naraščaj in članstvo svoje župe, ki so v vseh ožirih odlično izpadle.

Članice in ženski naraščaj so tekmovali na orodju in v lahki atletiki v telovadnici in na telovadnici mestne osnovne šole. Tekmovalk se je zbralo pravo lepo število, saj so bile zastopane skoro vse večje edince, ki imajo na razpolago telovadno orodje.

Za članstvo in moški naraščaj je župno načelnistvo opustilo letos običajne splošne tekme in priredilo bojne tekme, ki so glede na sedanji čas potrebnejše. Tekme so bile le za naraščajnike, stare nad 16 let, in za člane do 20. leta starosti, ki se niso služili kadrskega roka v vojski. Vsi ti so prejeli od župe polimenske pozive, da se morajo tekem udeležiti. Odziv je bil zelo zadovoljiv, saj se je prijavilo nad 300 tekmovalcev.

Po prihodu jutrnjih vlakov so bili tekmovalci razvrščeni v 3 pešadijske in kolearske čete po vodih. Točno ob 9. je bil pozdrav vojaškemu komandantu mesta Celja polkovniku g. Defarju, ki je pokazal s svojo navzočnostjo izredno zanimanje za pripravljenost sokolske mladine, ki se ni služila vojaškega roka. Od 9. do 10. so bile po vodih redovne vaje, ki so pokazale smotno delo v naših telovadnicah, ob 10. pa so se pričele tekme. Tekmovalci so bili razdeljeni v pešadijske in kolearske patrle. Pešadijske 3 članke patrle so tekmovalce otovorjene z bremenom po 10 kg na dokaj težki 8 do 10 km dolgi

V obrambo učiteljskega stanu

Iz učiteljskih vrst smo prejeli: »Slovenec« je 25. junija v uvodniku z debelimi črkami poudaril, da je francosko liberalno in levičarsko podezelsko učiteljsko glavni krivec naglega razpada francoske armade, ker je vzgajalo ljudskošolsko mladino v antiliterarnem duhu. Vsi, ki danes pozorno zasledujejo izjave francoskih in nemških predstavnikov ter tudi preprostih francoskih vojakov, vemo, da je vzrok francoskega naglega razkroja v neslogi vodilnih krogov ter v nepravilni vojni taktiki, kakor tudi v številni premoti tehnično odlično opremljene nemške armade.

Takšno z debelimi črkami poudarjeno obrekovanje francoskega učiteljskega ima pač edini namen: zbegati naše podezelsko ljudstvo ter ga odvleči od slovenskega vzgojiteljskega stanu.

Slovensko kmečko ljudstvo ve, da je naše podezelsko učitelstvo delavno, skromno in pohleвно, saj s hlapčevsko ponižnostjo prenaša vse krivice, kakor v pričakovanju nekakšnega zaslužnega plačila za svojo jobovsko ponižnost, ko bo časa trpljenja do roba napolnjena.

Res je le, da slovenskemu učitelstvu danes ni dana možnost in prilika za dovolj energično pobijanje laži in demagogije, ki jo nasprotniki resničnega napredka ter svetnega in gospodarskega povziga naših narodnih množic širijo v vseh močjih nizkotnih oblikah.

Slovensko kmečko ljudstvo je prepričano, da je njegovo učitelstvo moralno krepko in trdnih hrbtenic, zato smo brez skrbi, da bi mu demagoški skeptiki in nemoralni nergači zlomili voljo za požrtvovalno vzgojo našega naroda v sodobnem duhu. Končno se tudi naše učitelstvo zaveda, da nobena resnica ne zmaga brez odpora...

Prepričani smo, da se slovensko učiteljsko povsem zaveda, da mu bo po težkem šolskem in izvenšolskem vzgojiteljskem delu prinesla zadovoljstvo in srečo zavest, da je resnično koristilo napredku naših širših slojev našega naroda in sreči človeštva.

Vse nemoralno blatenje in demagoško poniževanje vzgojiteljskega stanu katerega koli naroda izhaja iz iz gnoja demoralizacije, na naj prihaja od koderkoli. Isto

kopnem ne bo razdelil na vse obrežje angleškega otoka. Če bodo Nemci izvedli svoj napad na enem ali na več krajih, se da že zdaj sklepati, da bodo skušali zabiti klin ali pa obkoliti nasprotnika oziroma ga zajeti na strateško važnih točkah. Tako se n. pr. zdi, da namerava nemško vojaško vodstvo odrezati angleški jug skupno z Londonom od severne Anglije. To bi se lahko zgodilo s pristajanjem v Norfolk-Suffolku (severovzhodno od Londona) in s priključenimi sunki proti zapadu preko Cambridge-Begford-Oxforda. Drugo eventualno istočasno pristajanje bi bilo možno na južni obali v Kanalu v Hampshire-Dorsetu s sunkom proti Bristolu (v severozapadni smeri). Na ta način bi bile presekanе zveze z zapadnim polotokom Cornwallisom, a sunki v severni smeri proti Oxfordu bi združili čete, ki bi prodirale od vzhodne obale in bi na ta način ločili južno Anglijo od Severne. Možne so tudi druge variante in sicer izkrcanje v Yorkshire (na vzhodni obali v Hullu, Scarboroughu in Newcastleu), od koder bi bila angleška industrijska središča Leeds, Sheffield, Manchester in Liverpoolska luka občutno ogroženi. Tudi škotska industrijska središča (Glasgow) bi bila izpostavljena nemškemu napadu.

Iz teh kombinacij je razvidna potreba

centralizacija angleških mobilnih sil na kopnem.

Lahko bi bile razdeljene na dve ali tri glavne skupine, ki bi bile na razpolago v južni, srednji ali severni Angliji, in bi lahko proti prodirajočemu nasprotniku s skupno močjo stopile v borbo.

Seveda pa bi poleg sil na kopnem in letalskih sil stopile v akcijo tudi mornarica in zračne sile, ki bi skušale uničiti nemška transportna sredstva in jim onemogočiti vrnitev oziroma preprečiti dovoz. Ena ali več armad, ki bi pristale v Angliji, bi potrebovale znatne količine dovoza municije, pogonskih in nadomestnih sredstev, živeža in opreme. To je možno samo po zraku ali po morju. V tem pa so ravno težkoče za napadalca v bitki za Anglijo.

V NEDELJO 7. JULIJA POPOLDNE

velika obrtniška TOMBOLA v škofji Leki

z glavnim dobitkom **moderno spalnico v vrednosti din 17.000**
in 30 lepih tombol ter nad 500 manjših dobitkov. — Pred in po tomboli koncert vojaške godbe. Torej v nedeljo vsi v škofjo Loko po dobitke, tablice samo po din 3.

Pokojsninsko zavarovanje trgovskih pomočnikov, strojnikov in zobnih tehnikov

Prejeli smo:

Prejšnji teden sem čital v Vašem cen. listu članek, ki izreka bojazen, da bodo trgovski pomočniki, strojniki in zobni tehniki izgubili vse pravice iz dosedanjega delavskega zavarovanja, ker so bili tam zavarovani manj nego 200 tednov in se pravice po § 81. zakona o zavarovanju delavcev izgube že po 3 letih; z navedbo o uporabi uredbe glede izvedbe delavskega zavarovanja za onemoglost, starost in smrt baje vprašanje prestopa v pokojninsko zavarovanje nameščencev ni zadovoljivo urejeno in je vprašanje, če se da še kaj spremeniti.

Da ne bodo trgovski pomočniki, strojniki in zobni tehniki ter njihove rodbine po nepotrebnem v skrbih, si dovoljujem pojasniti, da je vprašanje že zadovoljivo rešeno.

Zakon o zavarovanju delavcev res določa § 81., da izgubi oseba, ki še ni bila 200 tednov zavarovana, vse pravice iz delavskega zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, če v treh zaporednih letih delovnih letih ni plačal noben prispevek več, vendar pa določa tudi § 83., da se vsteje zavarovancu, ki prestopi iz onemoglosti v zavarovanje delavcev k Pokojninskemu zavodu za nameščence, čas delavskega zavarovanja v pokojninsko zavarovanje z vplačanimi prispevki. Tudi uredba o izvajanju zavarovanja delavcev za onemoglost, starost in smrt in navedba o uporabljanju te uredbe z dne 17. marca 1937 določata, da obstoji med obema vrstama zavarovanja vzajemnost in da se pri enem zavodu pridobije pravice za varujejo pri drugem zavodu; ko si bo pridobil zavarovavec pri Pokojninskem zavodu za nameščence pravico do rente, bo izročil osrednji urad Pokojninskemu zavodu za zavarovance vplačane prispevke, ta

pa jih bo moral zavarovancu všteti v pokojnino in sicer s četrtim delom časa delavskega zavarovanja. Za delavsko zavarovanje za onemoglost, starost in smrt se plačuje namreč le prispevek 3% zavarovanih prejemkov, dočim se plačuje za pokojninsko zavarovanje nameščencev 12%. Zato se vračuna v pokojninsko zavarovanje nameščencev doba delavskega zavarovanja le s četrtino časa, toda s štirikratnim zneskom delavskega prispevka. Če je plačeval službojalec za zavarovance v delavskem zavarovanju n. pr. mesečni prispevek 36 din, mu bo vstel Pokojninski zavod za nameščence 4 mesece delavskega zavarovanja le za en mesec pokojninskega zavarovanja, s premijo 144 din.

Strojniki, zobni tehniki in trgovski pomočniki imajo pa pravico, da vplačajo pri Pokojninskem zavodu naknadno tudi prispevke od 1. I. 1938 dalje s 6% obrestmi in da si dokupijo službeno dobo pred 1. I. 1938. z vplačilom premijske rezerve. V takem primeru jim bo izdal Pokojninski zavod zavarovalni odlok za vso to dobo tudi za nazaj in osrednji urad za zavarovanje delavcev, oz. njegov krajevni organ, jih bo izločil iz zavarovanja za vso to dobo za nazaj, oz. ob naknadnem plačilu prispevkov od 1. I. 1938 dalje, ob dokupu prejšnjih službenih let pa od 1. IX. 1937 dalje, ko se je začelo delavsko starostno zavarovanje. Obenem bo takoj obračunal pri njem plačane delavske prispevke pokojninskemu zavodu, ki bo potem te prispevke vračunal v nameščenske naknadne prispevke ali dokupne vsote in zahteval od zavarovance le razliko, potem mu pa vso to dobo vračunal v pokojninsko zavarovanje nameščencev.

Dr. Janko Vrančič
direktor Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani.

Nove slovenske skladbe

Gojmir Krek: Samospevi

Pred krajšim časom je izdal skladatelj Gojmir Krek zbirko samospevov s spremljevanjem klavirja. V sešitku 7 (sp. 26) je pet samospevov na Bierbaumov tekst v župančičevem prevodu in v originalu (Ali veš, Sedaj, ko pada listje, Nočna luč, Plesna, Čudo na drevesu), v seš. 8 (op. 8) trije, deloma na skladateljev, deloma na štriftovek tekst (Hladan je svet, Hrepenenje, Kri sem ti posvetila) in prav tako trije na tekste Lj. Poljančeve in Al. Gradnika v seš. 9, op. 35 (Pod nebov neskončnim, Večer, Kje je tista tista pot).

Krekova kompozicijska gradnja je predvsem harmonična. V tem pogledu zna najti zanimive, modulatorično dosledno spremljevanje in izpeljane ter učinkovite harmonije, ki dajejo celotni skladbi barvito pestrost. Ponekod prehaja tudi k moderni harmonični gradnji, ki pa se je vendar poslužuje zelo previdno in jo po vsaki takšni akordični uporabi takoj prilagodi starejšim principom ter preide na trizvočno bazo, ki v njegovem tvorjenju dominira. Izrazita, občutena harmonika izstopa zlasti v nekaterih pesmih, tako n. pr. v št. 2, op. 8, v št. 3, op. 35, ki je morda ena najmočnejših, čustveno dojemljivih pesmi, razgibana zlasti še po potrebni menjavi 4/4 in 5/4 taktu, ter v št. 2 in 5 op. 26, kjer se v št. 5 moderna harmonika arhitektonsko menda najbolje in tudi najbolj učinkovito uveljavlja. Kontrapunktni činitelj skoraj ne pride do veljave, v kolikor se ne vključuje v harmonično spremljevanje v docela podrejeni in omejeni vlogi, kakršni odnos zavzema harmonična spremljava napram melodiji sama. Na eni strani je ta vidik pozitiven, ker veča jasnost in preprostost dojemanja; na drugi strani pa seveda zmanjšuje gibljivost in razvojno zanimivost kot nujno posledico kontrapunktnega tvorjenja. Podrejenost, oziroma boljše prilagojenost prirejenosti harmonične spremljave melodiji pa je seveda nujna (kakor bi bilo nujno analogno razmerje kontrapunktno izvedenega spremljevanja nasproti melodiji) in jo je skladatelj izvedel docela pravilno. Melodika, ki

jo razvija avtor v svojih skladbah, je po večini zanimiva, vsebinsko odgovarjajoča in preprosta ter ponekod še prav posebno linizno močna, tako n. pr. v omenjenih pesmih dalje še v št. 1, op. 26, št. 3, op. 8, št. 2, op. 35. V zvezi s harmonično podlago tvori doživeto celoto, ki nudi izjavljeno mnogo možnosti učinkovitega ter poglobljenega podajanja. Ritmično je Krek v skladbah preprost, morda celo preveč, kar pa zopet odgovarja potrebam teksta.

Cesto slonijo skladateljeve harmonije na razloženih akordih, ki se jih poslužuje spremljevalno skoraj v vseh pesmih; ponekod jih izvede sicer zelo primerno in tudi modulatorično zanimivo. Nedvomno pa je, da prav ta način uporabe utegne mestoma zavesti tudi v premajhno poglobljenost in vsebinsko praznost; naj omenim samo n. pr. št. 8 v op. 8. Dejstvo je namreč, če primerjamo Krekove skladbe medsebojno, da so one, v katerih pravkar omenjeni gradilni način ne prevladuje, doživljajski mnogo močnejše in dojemljivejše kot v onih, ki slonijo v spremljavi izključno na razloženosti tri — ali četveročlovkov. Seveda se more iz vsebinskega vidika zagovarjati vsako stališče, vendar pa mislim, da mora biti omenjena uporaba omejena do skrajnosti.

V omenjenih Krekovih zbirkah je vsakomur mnogo kvalitativnih samospevov, ki se jih bodo pevcu z veseljem posluževali, zlasti, ker nudijo še posebej z melodične strani odlično pestrost, racionalno uporabljeno z ozirom na poudine tege. Izrazito močan je v Krekovih skladbah zlasti še čustveni akcent, kar daje skladbam še prav posebno vrednost in privlačnost; saj je jasno, da nudi prav ta moment pevcu ter glasbeniku vobče na eni strani močnost lastnega individualnega, na drugi strani pa omogoča razumevanje in občutenje skladateljevega duševnega izraza. Po svoji kvaliteti so Krekovi »Samospevi« do brodošeč ter pomembni doprinos pevski solistični literaturi in bodo med pevskimi krogi gotovo vzbudili mnogo zanimanja. cd.—

Križanka

	1	2	3	4	5	6
7				8		9
		10		11		
12	13		14		15	
16					17	
18		19			20	
21					22	
23		24		25		26
					28	
29	30			31		32
33						

Pomen besed

Vodravno: 1. slovenski pesnik, 7. daljši čas, 8. azijska država, 10. keltska boginja kopitarjev, 12. tridilnica, 14. pogojni veznik, 15. ploskovna mera, 16. števniki, 17. žensko ime, 18. veznik, 19. časovna enota, 20. predlog, 21. mesto v Vojvodini, 22. švicarski kanton, 23. predlog, 24. osebnizimek, 26. veznik, 27. zelena ruša, 29. francoski pisatelj, 31. koroška gora, 38. judovski kralj in modrijan.

Navpično: 1. veznik, 2. števniki, 3. veter, 4. alkoholna pijača, 5. razdobje, 6. kem. znak za prvino, 7. otčoj v Egejskem morju, 9. italijanski varnostni organ, 11. glasbilo, 13. elektroda, 15. japonsko mesto, 24. površinska mera, 25. najmanjši deleč

materije, 27. pod. podlaga, 28. finsko mesto, 30. kem. znak za prvino, 32. kem. znak za prvino.

Rešitev križanke, objavljene danes tedna

Vodravno: 1. Kolašin, 8. Lazar, 10. A. M. (Anton Medved), 12. žir, 13. ko, 14. vir, 16. Cop, 17. Alah, 19. pesa, 20. Nica, 21. plod, 22. -ica, 24. ovi, 25. Ca (kalci), 26. sin, 28. oj, 29. Murat, 31. Vukasin. Navpično: 2. ol, 3. laž, 4. azil, 5. šar, 6. Ir (iridij), 7. Ravanica, 8. popadija, 11. Milica, 13. Kosovo, 15. raca, 16. čelo, 18. ha (hektar), 19. p, 23. lira, 26. Suk, 27. naž, 29. mu, 30. ti.

Iz Škofje Loke

— Kaj pa naši Kanali? Nedavno smo čitali o proračunu škofjeloške občine. Proračun je zelo velik, posebno za javna dela je določena precejšnja vsota. Ali stanovalci Klobovsove ulice ne moremo razumeti, kaj naj si mislimo pod »javnimi deli«, ker se za Klobovsovo ulico nič ne naredi, čeprav tudi mi občutimo v žepih »javna dela«, ko plačujemo davke. Že dve leti je mreža na kanalu odtrgana, zaradi česar vedno čakamo, kdaj bo kakšen konj stopil v kanal in si zlomil nogo. Razen tega lezejo v kanal kaj radi otroci, kar tudi ni najbolj higiensko, smrad pa se priširi iz njega tako, da morajo bližnji stanovalci imeti okna zaprta. Drug kanal je zamašen in če dežuje, imamo priliko gledati vodomet. Vodo nese na Glavni trg, z njo pa ves pesek, s katerim je ulica itak le do polovice posuta. V takem primeru moramo ostati doma ali pa iti v škornjih na trg. Vse kaže, da je naša ulica popolnoma pozabljena, kakor gre za kakšno pravo, le če je treba prodati občinski svet, kjer suši perilo vsa okolica že 30 let, se spomnijo tudi na Klobovsovo ulico. — Prizadeži.

Italijanska Libija

V začetku kolonizacije je bilo samo 1500 Italijanov, danes pa jih je že okoli 300.000 — Družina z osmimi otroki je tip italijanskega kolonista

Tri leta pred zadnjo evropsko vojno so Italijani zasedli tripolitansko ozemlje, sedem let nato pa še Cirenaike. Obe ozemlji skupaj tvorita italijansko severnoafriško kolonijo Libijo.

Slavolok na avtomobilski cesti, ki vodi skozi Libijo od Tunisa do Egipta in ki jo je L. 1937 otvoril Mussolini sam

V pičlih treh desetletjih so opravili Italijani v obeh deželah ogromno delo. Kdor vidi danes v Tripoliju poleg ozkih slikovitih arabskih delov krasne evropske četrti, si pač težko predstavlja, da so Italijani pri svojem prihodu našli le umazano pristanišče gnezdo, kjer ni bilo niti pitne vode.

V oktobru 1935 zahteval čimprejšnjo dograditev ceste, je manjkalo še samo 800 km, toda ta del ceste je vodil skozi najbolj puščavne in vroče cone Severne Afrike. Cesta je morala biti dograjena l. 1936, ko se je začela abesinska vojna. Gradbeni stroški so znašali 103 milijone lir, ki so bili razdeljeni na deset proračunskih let libijske vlade.

Danes živi v Libiji več sto tisoč Italijanov. Med njimi so kolonisti, ki prebivajo ob železnicah, nadalje rokovalci, uradniki, trgovci in podjetniki po mestih. V začetku kolonizacije je bilo samo 1500 Italijanov, danes jih je že okoli 300.000.

V velikem kolonialnem organizmu so pristanišča liki dihalni organi. Tako je tudi v Libiji. S Sredozemlja vreta življenje in kultura v Severno Afriko. Ono, kar so Italijani našli pri zasedbi, ni zadostovalo niti za najskromnejše razmere. Pred Bengazijem so se morali poštati parniki še pred par leti obrniti, ako je bilo le količjak slabo vreme na morju. Italijani so v Tripoliju in Bengaziju z ogromnimi stroški zgradili pristaniške naprave. Pozabili niso niti na manjše luke kakor Zuara, Misurata in Derna. S preoblikovanjem dežele in s prirastkom gostejše naseljenega zaledja so dobila pristanišča večje delovno področje. Če se Italijanom posreči uresničiti načrt »prekosaaharske železnice«, bodo libijske luke zaživele nesluteno življenje.

Samo razmeroma opek pas Libije je ugoden za smotno kolonizacijo. Tu je predvsem peščena stepa pred tripolitansko zelenico, potem je druga »kmečka cona« na ozemlju Diebel, kjer ne primanjkuje dežja in ki je bila že pred 2000 leti cvetoča rimska pokrajina. Nato sledi tretja poljedelska cona nedaleč od puščave Misurata in slednjič četrto in najvažnejše agrarno okolišje v Cirenaike. »Zelena Cirenaike« je prava ljubljanka Italijanske kolonizacije. Tam obdeluje zemljo že sedaj 2000 družin z 20 tisoč družinskimi člani, kajti družina z

Nomadi v libijski puščavi

Danes ima mesto dva vodovoda. Na asfaltiranih cestah vlada živahen promet, saj šteje mesto sedaj že nad sto tisoč prebivalcev.

Eno izmed najvažnejših pionirskih del v deželi je bila gradnja sedem metrov široke avtomobilske ceste »Litoranea«, ki je dolga nad 1800 km in vodi od Tunisa do egiptске meje. Ko je nedavno padli guverner Balbo

osmimi otroki je tip italijanskega kolonizatorja.

Cilj Italije je sredozemska država na dveh celinah. To se je pokazalo zlasti nedavno, ko je bila libijska obrežna cona v globini 400 km izločena iz celotne kolonije in razdeljena v štiri upravne komisariate. To pomeni, da bodo te cone v doglednem času priključene kot province Italiji.

skega kralja Leopolda II., toda grof je odklonil to nevarno čast. Pri ponovni izvolitvi je bil izbran knez Karel Hohenzollernski-Sigmaringenski.

Ko je izbruhnila l. 1877 vojna med Rusijo in Turčijo, je Rumunija podpisala pogodbo z Rusijo in z njo dovelila svoboden prehod ruski vojski čez svoje ozemlje. Istega leta 9. maja pa je poslanska zbornica v Bukarešti proglasila samostojnost Rumunije. Berlinski kongres je priznal samostojnost in teritorialno zadinjeno kneževino Vlaška in Moldavije pod imenom Rumunija. Rumunija je postala kraljestvo l. 1881 in njen prvi kralj je bil Karel I. Hohenzollernski.

Na berlinskem kongresu l. 1878 je Rusija dobila Besarabijo, ki je bila po pariškem dogovoru l. 1856 priključena Moldaviji. Besarabiji je bila priključena severna Dobruđa. Rumunija je stopila v drugo balkansko vojno in po nji je z bukreškim dogovorom l. 1913 pridobila južno Dobružo. V svetovni vojni se je Rumunija pridružila zaveznikom 27. avgusta l. 1916. Nemška vojska je s pomočjo Avstrije zasedla velik del Rumunije in Rumunija je sklenila separaten mir 7. maja l. 1918. Po vojni je Rumunija dobila velike teritorije in ponovno je bila k nji priključena Besarabija, razen tega pa še Transilvanija, Bukovina in Banat.

Besarabija se razprostira med Dnjestrom, Prutom in Črnim morjem. Površina znaša 44.000 kv. kilometrov. Prebivalstvo ima 2,5 milijona. Prebivalstvo je zelo mešano: Rusi, Poljaki, Vlasi, Bolgari, Grki, Armenci, Zidi, Nemci, Tataři in cigani. Glavno mesto je Kišinjev, ki ima 120.000 prebivalcev.

Bukovina, bivša provinca avstro-ogrske monarhije, je bila priključena Rumuniji l. 1919. Njena površina obsega 10.442 kv. kilometrov in ima 800.000 prebivalcev, pretežno Ukrajincev in Moldavcev. V Bukovini so pa tudi Poljaki, Armenci, Zidi itd. Glavno mesto so Črnovice ob Prutu in imajo 120.000 prebivalcev.

Konstanca ali Kjustendža je mesto v Dobruđi in šteje 60.000 prebivalcev. To je največje in najmoderneje mesto v Dobruđi. Leži ob malem zalivu Črnega morja. To je glavno morsko pristanišče v Rumuniji, ki ima velike silose za žito. Pristanišče je moderno urejeno. V Konstanci je precej številna bolgarska kolonija in Bolgari imajo svojo cerkev in šolo. Konstancija je staro rimsko mesto. V rimskih časih se je imenovalo Tomi.

Kako je nastalo ime London

Učenjaki si belijo že zelo dolgo glave, kako je nastalo ime glavnega mesta Anglije. Rimljani so imenovali to mesto Londinium. Nedavno se je pa izkazalo, da je mesto obstajalo že pred rimsko dobo in da je njegov izvor keltski. Tacitova kronika omenja Londiniu ali Lundiniu kot veliko in cvetoče mesto. Zanimivo pa je, da najstarejša angleška kronika iz 6. stoletja po Kristusu Londona ne omenja. Njen avtor Gildas Modri opisuje veliko bogastvo trgovskih ladij, ki so plule v tistih časih po Temzi. Približno v isti dobi piše drugi kronist iz južnega Walesa, da je v Angliji 33 mest, med katerimi se eno imenuje »Cair Lonein« (London). Ta kronist je opisal zmago Julija Cezarja nad Briti pri mestu, ki se je imenovalo Trinovantum. Ta bitka je bila l. 47. po Kristusu.

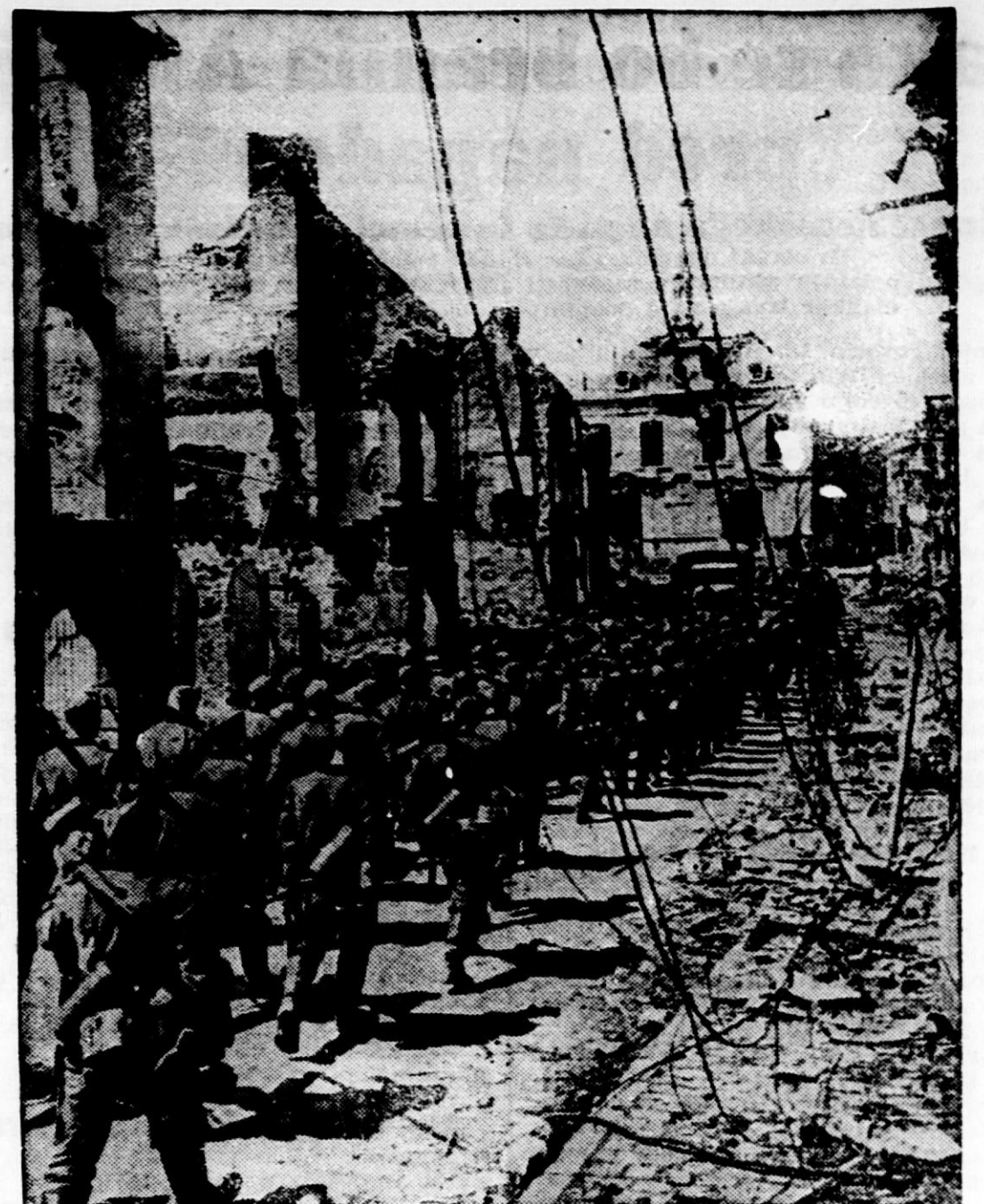
O nastanku imena London govori prastara legenda. Po nji bi moral eden izmed potomcev Aeneasovih Brutus pripluti na otok pod imenom Albion, kjer naj bi ustanovil novo Trojo. Domnevajo, da je bilo pod Trojo mišljeno mesto Trinovantum, kjer je Julij Cezar premagal Brite. Nasprotnik Julija Cezarja je bil tedaj britanski kralj Cassibelaunus, ki ga je pozneje vrgel s prestola njegov brat Lud. Lud je ponovno pozidal porušeni Trinovantum in ga obdal z močnim obzidjem. Imenoval ga je Kaerlud. Ta Kaerlud je bil, kakor trdijo kronisti, osnova poznejše londonske City. Pozneje so vdrli v Veliko Britanijo Angli in Sasi in imenovali mesto Londain ali Londris. Staro legendo v Ludu, ustanovitelju Londona, potrjuje še dandanes ulica City-Tor Lud-gate v Londonu.

Nemški vojniki ogledujejo spomenik Maginotu, tvorcu francoske obrambne črte

Katedrala znanosti

V Pittsburgu je bila izročena svojemu namenu največja univerza na svetu. Stroški za njo so znašali 10 milijonov dolarjev. Poslopje univerze je tudi najvišje univerzitetno poslopje na svetu. Ima 42 nadstropij. Univerza je dobila ime »katedrala znanosti« in služila bo le znanstvenim namenom. Poslopje je visoko 169 m in ima 91 udlinic, 113 laboratorijev in 12 velikih predavalnic. Vsaka izmed teh predavalnic ima prostora za nekaj tisoč poslušalcev. Razen tega ima univerza še 10 knjižnic, veliko razstavno dvorano itd. Univerza lahko obkroži 10.000 študentov. V nji bodo predavali kot gostje vsi najpomembnejši znanstveniki sodobnih časa.

Nemške čete na poti skozi porušeno francosko mesto

Pristanišča v Rokavskem prelivu ter njihov vojaški in gospodarski pomen

Britanski kanal ali Rokavski preliv vzbuja zadnje čase posebno pozornost vsega sveta. Ob njem se bo odločila nadaljnja usoda Evrope. Ta morska ožina je najpomembnejša morska pot na svetu. V nji so pristanišča, ki spadajo k največjim na svetu, kajti njihov promet doseže 90 do 100 milijonov ton blaga na leto. Razen vojaškega pomena je tudi njihov gospodarski pomen izreden. Zadnje čase je zveza Anglije z velikimi pristanišči ob vzhodni obali, zlasti z Londonom in New Castlom, zelo ovirana. Hkrati lahko blokirajo promet med samimi pristanišči v Rokavskem zalivu (Dover, Southampton, Plymouth itd.). Dover, ki šteje 41.000 prebivalcev, je bil glavno pristanišče ne le za trgovino z evropskim kontinentom, temveč tudi z Ameriko. Promet tega pristanišča je dosegel 3,8 milijona ton, promet v pristanišču Folkestone pa okrog 1 milijona ton. Portsmouth ima kot največje vojno pristanišče le manjši gospodarski pomen, saj njegov promet dosega le okrog 100.000 ton blaga na leto. Tem večji pomen pa ima Southampton, ki je idealno pristanišče, ker ga varuje otok Wight. To je glavno izhodišče prekomorskih parnikov. Njegov promet znaša na leto 13,5 milijona ton. Razen ladjedelnic in dokov so v Southamptonu velike tovarne za stroje, vagonne, sladkor itd.

Plymouth je precej veliko mesto in ima 193.000 prebivalcev. To je vojna in trgovska luka s prometom 6 milijonov ton. Znan je tudi po svoji ladjedelnici. Na nasprotni, francoski obali leži malo pristanišče mesto Abbeville, ki ima 19.000 prebivalcev. To pristanišče je primerno samo za manjše ladje. V mestu so mnoge tekstilne tovarne. Severno od Abbevillea je pristaniško mesto Boulogne, ki ima 51.800 prebivalcev. Boulogne je bil že v rimskih časih med vlado cesarja Caligule izhodišče vojnih ekspedicij proti Angliji. To je ve-

liko trgovsko pristanišče, ki ima okrog 4 milijone ton prometa na leto.

Calais je sicer večje mesto kakor Boulogne, saj šteje 70.000 prebivalcev, a njegovo pristanišče je nekoliko manjšega pomena. Promet doseže 2,5 milijona ton na leto. Tu izkrcavajo v glavnem volno, les in premog. Dunkerque je najdonosnejše francosko pristanišče. Kraj ima 32.000 prebivalcev, pristanišče pa je imelo po 4,5 milijona ton prometa na leto. Uvažalo je predvsem oljarice za bližnje tovarne olja. Iz Dunkerquea, Calaisa in Boulognea so izvažali v glavnem cement, železo in jeklo.

Jugovzhodno od teh pristanišč je malo pristaniško mesto Dieppe s 24.000 prebivalci. Pomen tega pristanišča je predvsem zaradi velikega izvoza kmetijskega blaga. Ob ustju reke Seine je veliko pristanišče Le Havre, ki je za Marseillem drugo največje pristanišče Francije. To je tudi vojno pristanišče. V pristanišču so velika skladišča za bombaž. Mesto ima 164.000 prebivalcev. V njem je zelo razvita tekstilna, tobačna oljarska industrija in mesto ima tudi velike ladjedelnice. Prav tako je ob Seini Rouen, ki ima 120.000 prebivalcev in ki je imel neposredne zveze z različnimi angleškimi pristanišči. Francozi so izvažali v Anglijo premog skozi Rouen, tu pa so tudi izkrcavali večje količine olja, kave, žita in kavčuka. Ko so Nemci zasedli pristanišče Anvers ob Seldi, je Angležem ostalo za umik le to pristanišče.

Belgijska pristanišča niso tako ugodna kakor naštetja v Angliji in Franciji. Belgijsko obrežje je premalo razčlenjeno, tako da se večje ladje lahko približajo obali le na 100 m. Naravna pristanišča v Belgiji ne zadoščajo za izkrcavanje večjih transportov vojaštva in velika nevarnost je, da bi bile ladje potopljene po letalskih napadih.

Zanimanje za tuje jezike v Nemčiji

V Nemčiji narašča zanimanje za tuje jezike, predvsem med preprostimi ljudmi, ki doslej niso imeli prilike naučiti se tujih jezikov v šoli. Največje zanimanje kažejo Nemci za angleščino, italijanščino, francosčino in španščino. Od jeseni lanskega leta so bili prirejani tudi mnogi jezikovni tečaji za rušino, predvsem v vzhodnih pokrajinah države. Udeležencev je bilo zelo mnogo. Zanimivo je, da so se zadnje čase začeli učiti angleščine in francosčine številni uslužbenci, zaposleni v trgovskih podjetjih. Očitno je to posledica razvoja vojne, ker se mnogim obeta, da bodo lahko po končani vojni našli zaposlitev v krajih, kjer bo potrebno znanje angleščine in francosčine. Kako veliko zanimanje vlada v Nemčiji za tuje jezike, vidimo že po tem, da je samo v Berlinu prirejenih 350 tečajev za angleščino in francosčino. Obiskuje jih 5000 tečajnikov.

Reklama in religija v Ameriki

V Ameriki je mnogo verskih sekt, redov in društev. Vse podpirajo bogati ljudje. Pri tem jim ni glavno vera, temveč da bi o njih pisali listi. Cerkev mnogih manjših verskih sekt so poročila revne, nekatere pa so bogate ter opremljene zelo razkošno. V njihov konfekt spada tudi marsikaj za evropske pojme nemogočega. V njih uporabljajo radio, filme in jazz. V nekaterih cerkvah se vrsti godba za bridico, potem pa zbiranje milodarov. Ob koncu pridige dele juho. S tem si lahko razlagamo, zakaj te cerkve tako radi obiskujejo revni ljudje.

Včasih tudi srečate na ulici dobro obločenega moža, čigar reklamni cilindri je popisan s citati iz svetega pisma. V rokavi nosi črni kovčeg, na katerem je velik napis: Pojdite k Jezusu! Prihujliene nedeljske zabave so razne slavnosti sekt, na katerih pridobivajo nove vernike. Na te slavnosti vabijo veliki le-naki s podobnimi napisi. Danes ponovno veliko krščenje baptistov! Ali kaplan Smith govori! Sodelujte jazz orkester! Na družih ležalnih zopet čitamo, da bo pri bežji službi dober radijski koncert. V mno-

gih cerkvah ameriških verskih sekt je dovoljeno tudi kaditi, česar se verniki radi poslužujejo. Reklami tudi služi, da cerkvene stolbe razsvetlujejo z žarometi. Posebno pompozno so otvoritve novih cerkva in jih prištevajo med velike družabne prireditve. Časopise objavlja imena ustanoviteljev nove cerkve in navaia številke o lepih darovih, navedena so pa tudi imena dam iz najboljše družbe. Dame si posebno prizadevajo, da bi ne zamudile tepe prilike, ko lahko njihova imena pridejo v časopise.

Ker so v ameriških mestih zelo drage parcele, si vsaka sekta ne more takoj zidati cerkve. Nekatere sekste si pomagajo s tem, da uporabljajo poslopje ne le za cerkev, temveč tudi za poslovne prostore, v nekaterih primerih celo za hotele.

Skupina nemških vojakov pod Eifflovim stolpom v Parizu

Kratka zgodovina Rumunije

Z Besarabijo je Rumunija izgubila 44.000 kv. km ozemlja z 2,5 milijona ljudi

Rumunija se razprostira med Rusijo, Madžarsko, Jugoslavijo, Bolgarijo in Črnim morjem. Do balkanske vojne je obsegala njena površina 131.000 kv. kilometrov. Rumunija je štela tedaj okrog 7 milijonov prebivalcev. Po vojni leta 1913 se je njeno ozemlje povečalo z Dobruđo 7.695,8 kv. kilometrov, po svetovni vojni pa je Rumunija dobila še mnogo večja ozemlja, tako da je njena površina postala dvakrat večja s priključitvijo Transilvanije, Banata, Bukovine, pokrajine Marmaroš in Besarabije. Rumunija je postala po površini deseta država v Evropi z 294.967 kv. kilometrov in z nad 18 milijoni prebivalcev.

Prvotni prebivalci rumunskih dežel so bili mešanci domačinov z rimskimi priseljenci. Zgodovinarji domnevajo, da je av-

do 1601), naročni junak Vlaškega, ki je premagal armado sultana Mehmeda III. po transilvanski vojni s knezoma Sigismundom in Andrejem Batorijem; Matej Besarab (1633 do 1654), ki je reorganiziral državo in izdal zakonodajo ter si prizadeval uvesti v bogoslužje namesto cerkvenega, slovanskega jezika rumunski.

Znamenitejši vladarji Moldavije so bili: Aleksander Blagi (1401 do 1433), ki si je vendar, čeprav se je priznal za poljskega vazala, prizadeval organizirati državo. Štefan Veliki (1457 do 1504), ki je premagal madžarskega kralja Matjaža Korvina, odbil en tatarski napad in premagal Turke pri Rahovem; Vasiliy Lupu (1634 do 1653), ki je povzdignil državo po osvoboditvi od turškega jarma. Vlaško in Moldavija sta

Rumunski kralj Karol na vojaški reviji

tohtono prebivalstvo ob napadih barbarov zbežalo na planine, kjer je živele približno 10 stoletij in se postopno organiziralo. S časom sta se razvili dve plemeni, Vlasi in Moldavani. Vlasi so si ustanovili svojo državo l. 1220, Moldavani pa l. 1353. Ustanovitelj vlaške države je bil Radu-Negru. Pomembnejši vlaški vladarji so bili: Radu II. (1372 — 1385), ki je osvobodil državo od Madžarov; Mirča (1386 — 1418), ki je bil prvi organizator Vlaškega in ki se je bojeval v več bitkah in je premagal Bajazida pri Rovini; Mihail Hrabri (1593

morali plačevati davek turškemu sultanu do 1716, dokler se nista zvezala s Petrovom Velikim proti Turkom. L. 1829 so Rusi okupirali Moldavijo in Vlaško. Moldavija in Vlaško sta imele pravico poslej izbirati svoje vladarje. L. 1859 je bil izbran za vladarja knez Aleksander Kuza in sicer za obe državi. To unijo so priznali Turki l. 1861.

Vojna vstaja, ki se je začela l. 1866, je pregnala s prestola kneza Kuzo. Potem so si Rumuni soglasno izbrali za vladarja flanterskega grofa, mlajšega brata beglj-

Med rdečimi Indijanci

Zanimivi običaji izumirajočega plemena pod Kordiljeri

V splošnem trdijo, da so Indijanci rdečkasto plemo, v resnici pa rdečkasti Indijanci sploh ni. Indijanci imajo rjavo polt. Za rdečkasto so jih imenovali priseljenci, ki so jih videli najprej kot bojovnike, poslikane z rdečo glino.

V južnoameriški republiki Equadorju pod vrhovi Kordiljerov žive poslednji ostanki indijanskega plemena. Može tega plemena si barvajo telo stalno škrlatno-rdeče in sicer od pet do temena. Zato se jih je prijelo špansko ime »Colorado«, to se pravi rdeči. To je eno izmed plemen, o katerem svet doslej ni vedel skoraj nič. Šele nedavno se je odpravil v zelo oddaljene kraje tega plemena nemški raziskovalec dr. Wolfgang von Hagen s svojo ženo. Bil je med tako zvanimi rdečimi Indijanci nekaj mesecev in je proučeval njihove običaje, jezik in sploh življenje. Precej truda ga je stalo, preden jih je našel in preden so se ga navadili, da se niso več skrivali pred njim. Zvedel je, da plemo Colorado živi v naselju San Domingo de los Colorados, ko pa je tja prišel po stridnem potovanju, je našel naselje z 20 kočami, kritimi s travo, a v njem nobenega Indijanca. Zvedel je, da žive razkropljeni v okolici ter da obiskujejo vas samo ob nedeljah. Učenjak se je zato preselil v okolico okrog 10 km daleč od vasi, kjer je takoril. Čakal je na rdeče Indijance in končno jih je v resnici dočkal. Ko je šla njegova žena čez nekaj dni po vodo k potoku, ga je začela prestrašena klicati. Ko je prišel, se mu je nudila peštra slika, kakršne dotlej še ni nikdar videl. Pri potoku je stala skupina Indijancev. Bili so skoraj povsem nagi in poslikani tako živordeče, da so se njihova telesa izredno krasno odražala od smaragdno zelene ozadja.

Hagen si je kmalu pridobil naklonjenost Indijancev z raznimi darili. Zato so ga povabili, naj bi jih obiskal v njihovih bivališčih. Dr. Hagen je ugotovil, da se Indijanci barvajo s sokom sadu drevesa Bixa Orellana L. To je barvilo, ki so ga tu in tam uporabljali v Evropi za barvanje blaga pod imenom orleana ali oran, dokler se niso bile znane umetne anilinske barve. Hagenova žena je to barvilo preizkusila tudi za barvanje ustnic, za kar se je dobro obneslo. Indijanci pa niso mogli razumeti, zakaj si je žena barvala le ustnice in ne vsega telesa. To indijansko barvilo je zelo

trpežno in obstane na telesu tudi po več dni na dežju. Dr. Hagen domneva, da je barvanje kože teh Indijancev še spomin na prastaro dobo, ko so si mnogi primitivni narodi mazali po telesu kri svojih sovražnikov ali zveri, da bi tako postali bolj močni in pogumni. Dr. Hagen je tudi prisostvoval slovesnosti, ko so Indijanci sprejemali med odrasle svojega mladeniča. Za to priliko so se vsi sveže pobarvali. Posebno pestro se je pobarval čarovnik, ki mu je pripadla ob tej priliki naloga, da je mladenič s palmovim trnom prebodel nosnico. Operacija je bila boleča, a mladenič pri njej ni niti trenil z očesom. Da bi bil močnejši ter da bi laže prenašal bolečine, so mu dali čarobni napoj Aya Hucsa. Ta napoj je najprej pil čarovnik. Glavna točka te slovesnosti sta bila ples in pitje. Pili so vino, pripravljeno s kvašenjem soka iz sladkornega trsa. Dr. Hagen se je pa čudil, ker so se pijani Indijanci vedli povsem dostojno. Sploh uživajo ti Indijanci dober sloves. Nikdar baže še ni nihče med seboj nikogar ubil in okradel. Čim se je kateri izmed mož zgrudil zaradi utrujenosti po dolgem plesu ali pijanosti, ga je takoj začela negovati žena, sestra ali hči.

Čarovnik je obenem zdravnik. Indijanci verujejo, da je vsak bolnik obseden. Demoni se imenuje yukan. Čarovnik zdravi bolnike s tem, da izganja iz njih tega demona. Iz korenine rastline Banestaria caapi pripravi opojno pijačo, ki se je napije najprej sam, nakar jo da še pacientu. Pri tem izgovarja čarobne besede in drgne pacienta po vsem telesu s vulkanskim kamnom. Končno potegne od neke velike trn ter pove, da je to zli duh, ki je bolnika mučil. Dr. Hagen je pozneje z analizo ugotovil, da opojni napoj iz omenjene rastline vsebuje veliko količino alkaloidov, ki učinkujejo narkotično. V mnogih primerih je to zdravljenje v resnici uspešno, kar si je pa treba razlagati kot posledico sugestije. Seveda v marsikaterem primeru čarovnik bolniku ne more pomagati, predvsem pri nalezljivih boleznih. Zato pripadniki plemena Colorado naglo izumirajo. Sedaj je baže samo še okrog 120 pripadnikov tega plemena. Naraščaja nimajo mnogo, kar je pokazala tudi slovesnost, ko so sprejemali med odrasle samo enega mladeniča ob navzočnosti dr. Hagna.

Milijoni ljudi umirajo v Indiji zaradi gladi

Lakota je v tesni zvezi s sušo in slabo letino riža

Angleška vzhodna Indija je znana po tem, da v nji v nekaterih letih nastane slika lakota, ki zahteva skupno z nalezljivimi boleznimi milijone človeških življenj. Vzroki lakote v Indiji doslej v Evropi še niso bili dovolj znani. Pripisovali jih je treba predvsem slabim letinom riža, ki je glavno in skoraj edino živilo Indov. Slabe letine se vrste zaradi pogoste suše. Pridelovanje riža zahteva pogost dež. Podnebje v Indiji je treba deliti v tri letne dobe: od oktobra do marca je nekoliko hladnejše, od aprila do junija je toplo, od julija do septembra pa je doba monsumskega deževja. Prav od te dobe je odvisno, kakšna bo letina riža. Monsumi so pravilni vetrovi, ki piha iz Indijskega oceana. V topli dobi se indijska kopnina silno razgreje in nad njo nastane nizek zračni tlak. Zato začne pritiskati zrak od morja, kar je tam sorazmerno hladnejše in zračni tlak višji. Stalno opazovanje vremenskih razmer v Indiji in nad Indijskim oceanom je pokazalo, da toplotne razmere nad Indijskim morjem vplivajo tudi na podnebje Južne Amerike. Včasih se zgodi, da monsumi, ki prinašajo morsko vlago, ne segajo dovolj globoko v Indijo in zato nastane suša, ki uniči riž. Suši sledi vselej kakor po pravilu lakota. Meteorologija je sedaj že tako napredovala, da lahko napovedujejo že vnaprej take katastrofe v Indiji. Ali bo v Indiji suha leto, lahko sklepajo vnaprej vselej po tem, če je od aprila do maja nizek tlak nad Južno Ameriko (Argentino) in visok tlak nad otokom Mauricijem. Prav tako sklepajo, da bo suša v Indiji, ko zapade pozimi in spomladi v severozahodnih gorah Himalaje mnogo snega.

Lakota v Indiji zavzema navadno velik obseg. Zahteva milijone žrtve. Pogosto bi jo lahko preprečili, če bi uradi ob pravem času priskrbeli dovolj živeža. Tako je leta 1866 umrlo za lakoto v Indiji 7,5 milijona ljudi. V letih 1873/74 je lakota v Bengaliji ogrozila nad 15 milijonov ljudi. Tedaj so se še o pravem času zganili in posrečilo se jim je preprečiti najhujšo katastrofo. V letih 1876/77 je pa kljub vsem prizadevanjem raznih komisij umrlo za lakoto skoraj pol milijon ljudi. Leta 1899 se je pridružila lakoti še druga šiba božja, strašna kolera, ki je zahtevala mnogo žrtve še naslednje leto. Med svetovno vojno so bile prva leta rekordne letine riža, leta 1918 pa ni bilo monsumskega deževja in razširila

se strašna lakota. Ze oktobra tistega leta je umrlo štirikrat več ljudi kakor v normalnih letih, novembra pa je umrlo zaradi gladi že 3.207.610 ljudi. Na dan je umiralo novembra po 107.000 ljudi od lakote. Razen tega je pa še treba upoštevati, da ta statistika ne obsega vsega prebivalstva Indije, temveč le približno osem desetino. Skupno je umrlo v letih 1918 do 1919 od lakote 10,5 milijona ljudi. To je približno toliko, kolikor je zahtevala svetovna vojna skupaj žrtve pri vseh armadah. V desetih novembrskih dneh leta 1918 je umrlo v Indiji toliko ljudi od gladi, kolikor je padlo Angležev v vseh štirih letih med svetovno vojno na bojiščih. Najbolj je kosila smrt v velikih mestih, ker so se lakoti pridružile še nalezljive bolezni. Od tedaj tudi datira silno nazadovanje rojstev. Leta 1917 je znašala rodnost med Indijci 39,3 pro mille, od tedaj pa stalno upada. Domnevajo, da se je lakota leta 1918 tako silno razširila zato, ker so Angleži imeli preveč skrbi za vojno in se niso mogli zanimati toliko za indijsko prebivalstvo ter mu niso pomagali z živili in zdravniško pomočjo.

Aerodinamični modeli iz ledu

Avtomobilom, letalom, ladjam in drugim prometnim sredstvom dajejo konstrukterji dandanes tako zvano aerodinamično obliko, namreč obliko, ki nudi najmanjši odpor v zraku pri gibanju. S samo risbo je seveda težko dojeti, kakšna oblika je v resnici aerodinamična. Zato imajo posebne priprave, s katerimi preizkušajo modele raznih vozil. Tako imajo n. pr. urejene velike cevi, v katerih na močnem prepihu preizkušajo modele vozil. Zadnja novost v tej stroki je, da uporabljajo pri preizkušnjah modele iz ledu ali snega pa tudi iz drugih lahko topljivih snovi. Ti produčniki so opremljeni z raznimi aparati in okni, da lahko konstrukterji zasledujejo stalno vpliv vetra na model. Zrak v kanalu lahko poljubno ogrevajo. Razen tega imajo še posebno pripravo, da lahko spreminjajo zračni tlak. Modele iz snega ali ledu postavijo v cev ter regulirajo posebni ventilatorji valovanje zraka. Toploto znajo pod zmrzišče. Tekoči zrak dela vrtnice povsod tam, kjer

naleti pri modelu na hujši odpor. Zaradi trenja zraka v vrtnico se tvori ob stenah modela toplota in tako se neprimerne oblike modela same izgledajo. Končno dobi model popolno aerodinamično obliko in na tej podlagi potem konstruirajo vozila. Nametu iz snega ali ledu izdelujejo lahko modele iz trdnega oglikovega oksida ali tako zvanega suhega ledu, pa tudi iz nafte-lina.

Polarna železnica

Siroko prostranstvo severovzhodne evropske Rusije skriva sedaj še neprecenljivo naravno bogastvo in tudi ne izkoriščano zaradi pomanjkanja primernih prometnih sredstev. Čeprav so te pokrajine bogate na vodnih tokih. Reden promet ni mogoč zaradi skrajno neugodnega vremena, predvsem zaradi dolge in hude zime. Reden promet lahko omogočijo samo z železnico. Načrte, da bi spoili te kraje po železnici z drugimi pokrajinami Rusije, sedaj postopno uresničujejo. Grade veliko železnico v pokrajinah med mesti Kotlas, Uhta in Vorkuta. Vsa proga bo dolga 1240 km. Od Kotlasa, ki leži na železniški progi Vytka-Kotlas, so začeli graditi progo proti Uhti. Nova železnica bo zgrajena na ozemlju, kejer vlada večer mraz. Delo je zato zvezano z velikimi ovirami. Železnica bo pozneje zvezana z murmansko železnico in po nji z Leningradom. To bo železnica onstran polarnega kroga.

Tri vrste ameriških potepuhov

Kralj ameriških potepuhov Dan O'Brien, ki je 77 let star, je končal nedavno svoje potepuško življenje in se je naselil stalno v New Yorku, kjer se posveča le vodstvu potepuške organizacije Hobos in urejanju lista, ki ga postopno izdajajo. Ime Hobos lahko približno prevedemo z imenom vagabund, vendar pa izraz vagabund ne ustreza povsem življenjskemu slogu ameriških potepuhov, ki so organizirani v organizaciji Hobos in ki se prištevajo med nekakšno elito na ameriških cestah. S prezirom gledajo na tako zvane trampe, ki se branijo dela in celo beračijo. Se nižje na stopnji socialne lestvice so tako zvani bums, to se pravi pijanci. Potepuhi pod imenom Hobos so neke vrste pustolovci, ki se potepajo iz kraja v kraj, ker ne preneso stalne zaposlitve. Pri enem in istem delu ostanejo le čez zimo, pomlad jih pa zopet zvabi na cesto. Ti potepuhi so navadno dobro oblečeni in vedno obriti. Med njimi so tudi takšni umetniki, ki pregovore tudi lastnike luksuznih avtomobilov, da jih vzamejo seboj v voz za nekaj ur vožnje. Dela se ne izogiba lozosti, če jim je zaposlitve vseh in če ne traja predolgo.

Organizacija Hobos prireja vsako leto svoje zborovanje. List »Hobos« ni samo strokovno glasilo te organizacije, temveč je eden najzanimivejših listov sploh. Objavlja opise pustolovščin članov organizacije Hobos. Zanimivo je, da so bili med sodelavci tega lista tudi nekateri slavni pisatelji. Dopsnik tega lista je bil tudi Jack London.

Poročni običaji

Svatbeni običaji se pogosto menjajo, zato dandanes občudujemo svatbene običaje naših prednikov. Posebno zanimivi so bili v starem in srednjem veku.

V Babilonu so se v vseh krajih zbirali enkrat na leto na nekakšnem sejmu, kjer so kupovali dekleta. Dekleta so bila razstavljena na travniku, kakor je dandanes živina na sejmščici. Izključitev je glasno izklical vselej ceno posameznega dekleta. Kandidatka se je sprehodila po podju pred možmi, kakor se dandanes manekinke pokazuje nove modne modele. Če se je našel zanj kupec, je moral takoj plačati kupnino. To se je ponavljalo, dokler ni bila zadnja nevesta prodana. Samo po sebi se razume, da so imeli bogati ženin prednost ter so laže izbirali. Za revnejše ženske je bila lepota postranskega pomena. Ozirali so se predvsem na zdrave žene in si prizadevali, da bi dobili nevesto iz marijavih in poštenih družin. Pri teh dražbah je imela tudi dota veliko vlogo. Če tedaj je grda nevesta lahko dobila moža, če je imela lepo poteto. To se pravi, da je sama plačala kupnino zase. Tudi na bogatejše neveste so morale priti na dražbo.

V stari Sparti so bili podobni običaji. Tudi tam so se dekleta morala zbirati ob določenih dneh, da so si ženin med njimi izbirali neveste. Stara kronika govori, da so dekleta zapirali v temno dvorano in med nje spustili možje. Prvega dekleta, ki se ga je ženin dotaknil v temni dvorani, si je moral izbrati za ženo. Slabim prestopok so strogo kaznovali. Zaprte ženske so si seveda znali pomagati, da so se s pomočjo trikov spoznali tudi v temi. Ko so bila dekleta izbrana, so nevestam ostrigli lase. Šele po tem okraju je bila svatba.

Recepti filmskih igralk za lepoto

Z umetno ustvarjeno lepoto zbujati pozornost drugih je zelo težaven posel

Nudimo vam lahko številne recepte filmskih igralk, kako postanejo lepši, a je težko reči, če bodo kaj pomagali.

Loretta Young daje največji pomen osebnemu poudarku. Zato se baže tudi ne da prisiliti, da bi nosila visoko pričesko, čeprav bi jo nosile vse druge žene. Prepričana je, da v resnici elegantna žena ni nikdar sužnja mode. Izbira si samo to, kar povečuje njeno lepoto in kar se prilaga njenemu obrazu in postavi.

Barbara Stanwyck povsem soglasja z Loretto Young v tem pogledu. K njenemu preprostu, nekoliko dekemu tipu se prilagaja samo priprosti sportni plašči, obleke in kostumi. Zato nikdar ne nosi dragoceni kožuhov in oblek z okrasim. Čeprav ima rada nakit, je vendar v tem pogledu zelo zmerna, da bi ne prišlo do kontrastov, ker se sicer oblači preprosto. Prav tako pravi Rosemary Lane, da oblači le to, kar ji je všeč.

Mlada Anne Shirley pa posveča veliko pozornost spremembam. Spreminja pričesko in način šminkanja vsak mesec. Misli, da žena lahko odkrije svoj lepotni slog šele po številnih poskusih pričesk, oblek in šminkanja. Tudi Joan Blondell je za stalne spremembe. Skrivnost ženskega čara je po njenem mnenju le v stalni spremembi. Zena, ki ostane po svoji zunanosti delj časa enaka, je blizu temu, da postane staromodna. Stalna sprememba zunanosti baže podpira duševno prilagodljivost in daje ženski svežost. Zato Blondell menja čisto frizuro, šminkanje in celo barvo nohtov, parfum, zobno pasto in ustno vodo. Proti slabemu razpoloženju priporoča popolno spremembo zunanosti.

Ginger Rogers je prepričana, da v glavnem parfum daje ženi privlačnost in čar. Ima celo kolekcijo raznih lahkih dišav, ker misli, da težke vonjave ne pristojajo.

Zadnja newyorška farma

Znano je, da imajo v Zedinjenih državah okrog 12 milijonov nezaposlenih. Izmed njih jih živi nekaj sto tisoč v New Yorku. Kljub temu lastnik zadnje farme v New Yorku ni mogel dobiti delavcev za obdelovanje zemlje. Njegova farma je obsegala 6 oralov. Farma bi lahko dobro živel, saj bi našel dovolj odjemalcev za svoje prideke v New Yorku. Kljub temu je obupal nad svojo farmo, toda ne je zaradi tega, ker ni mogel najeti delavcev, temveč ker so mu ptiči delali ogromno škodo. Sproti so pozabili sehnerno seme in obrali zelnjavo. Ni jih mogel pregnati niti s posebnimi straši na električni pogon. Zato se je lastnik zadnje newyorške farme odločil, da si bo rajši služil kruh v družabstvu z lastnikom velike garaže.

Za ljubitelje cvetic

Večina ljubiteljev cvetic ne ve pravilno ravnati s cvetjem, ki jim krasi stanovanje. Mislimo predvsem na utrغانo cvetje v vazah. Večina ljubiteljev cvetja vaza šopke v vaze, napolnjene z vodo. Stebla kratkoma prirežejo, ne da bi temu posvečali kakšno posebno pozornost. Nikomur ne pride niti na misel, da zaradi tega obrezovanja cvetje v vazah kmalu uvene in gnije. Če si hočete ohraniti cvetje dalje časa sveže, morate predvsem pravilno z njim ravnati. Vedeti morate, da cvetje dobiva hrano po ceveh v steblo. Če steblo režete na zraku, vdre zrak v cev. Ko potem vložite šopek v vodo, rastlina ne more več skrbati redilnih snovi po ceveh stebela. Zato začno cvetlice gniti.

Če si hočete torej ohraniti cvetje čim dalje časa sveže, morate stebela prirezavati v vodi in ne na zraku. To ni tako težko. Šopek vstavite v široko posodo z vodo in v vodi prirežite stebela s škarkami ali nožem. Če boste s cvetjem tako ravnali, bodo cevi v steblih napolnjene s tekočino in cvetje bo dobivalo še dolgo časa redno redilne snovi in bo ostalo lepo. V vsaki vodi je dovolj hranilnih snovi za rastline, pač pa ni tako primerna voda iz vodovoda. Zato je potrebno, da date na liter vode gram hranilnih rastlinskih soli, kakršne so na prodaj za gnojenje rastlin. Opozoriti je tudi treba, da morate cvetje prirezavati s čim bolj ostrim rezilom in počevno, ne pravokotno na steblo. Če je rezilo toplo, se cevi v steblih zdrobe in raztrgajo, da ne morejo več pravilno skrbati tekočine. Če so cevi v steblih prirezane gladko, rastlina lahko še dolgo časa srka rastlino snovi in razen tega tudi iznareva iz listnih rež vodo. Delati so potrkuse z rastlinami, ki imajo velike listnate reže. Ko je bila rastlina prirezana pod vodo, je srkala tekočino tako močno, da je iznarevala vodo skozi reže še mnogo močnejše kakor takrat, ko je rasla. Ob rezah se je tvorila celo rosa.

je njeni nežni zunanosti. Uporablja za vsako obleko poseben parfum, pa tudi za vsako razpoloženo drugo. Može, ki jo dobro pozna, se je torej lahko varujejo, kadar je sitna, ker to lahko že od daleč zavohajo.

Gale Page ima velike težave, ker se redi. Zato mora držati strogo dieto. Nasprotno pa Joane Fontaine silno skrbi, da bi se povsem ne posušila in pije zato večkrat na dan mleko, kar se ji zdi največja žrtev.

Irene Dunne se silno rada vidi v odprtem avtomobilu v vsakem vremenu. Zato pa mora posvečati posebno skrb negi svoje kože. Maže se s posebno zmesjo raznih mas in menda tudi z lojem.

Bette Davis veruje, da je ženska lepota in čar odvisna od fizične in duševne svežosti. Zato posveča mnogo časa počitku ter poležavanju. V tem pogledu soglasja z njo Ann Southern. Vstaja jutraj raje nekoliko prej, da bi ne bilo treba hiteti v atelje ter da bi se ne utrudila. Po dva dni na teden posveti izključno počitku ter poležava. Blagor ji! Plovavca Joan Benett pravi, da je najboljši počitek gibanje na svežem zraku pri lahkem sportu, n. pr. pri tenisu in plavanju. Zena, ki kaj dan na svojo lepoto, mora po njenem mnenju skrbeti predvsem za svoje zdravje. Najboljši nakit žene je nasmeh na zdravem licu.

Phyllis Brooks in Olivia de Havilland, ki sta še precej nizko na lestvici filmske slave, hočeta postati lepši s tem da se graziozno sprehajata in gibljeta. Zato tudi Olivia de Havilland hodi vsak dan na hoduljah kakor otroci in marljivo obiskuje plesno in gimnastično šolo.

Iz vsega tega sprevidimo, kakšne silne skrbi imajo zaradi svoje lepote filmske igralk in to je, mislimo dovolj, da ni treba govoriti posebej še o skrbih žensk, ki vidijo v filmskih igralkah svoj ideal.

Radioprogram

Nedelja, 7. julija
Ob 8: Jutranji pozdrav. — 8.15: Koncert: rog igra g. Veleidinovič Stevo, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glazbe in franc. cerkve. Forster: Slovenska maša v čast sv. Cecilije. — 9.45: Verski govor (dr. Tomaž Kurent). — 10: Le brez skrbi (plošče). — 10.15: Gorenjski trio. — 11: Koncert radijskega orkestra. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Pevski zbor »Sava« z Jesenic. — 14: Vsele orkestralne točke (plošče). — 16.30: O naraščaju ZFO. — 17: Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. — 17.30: Veselo popoldne. Trio (kitara, hav. kitara, harmonika) in samospevi (g. Drago Zagar, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Trgovska šola beogradske trgovske mladine (Staniša Korunović — Bgd.). — 19.40: Objave. — 20: Poskočni napavi (plošče). — 20.30: Pevski in orkestralni koncert slovenske glazbe. Sodelujejo Andrej Jare in radijski orkester. Dirigent D. M. Sijanec. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Mandoline in balalajke (plošče).

Ponedeljek, 8. julija
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Kjer je pesem, je veselje (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Luis Leger slovanofil preteklega stoletja II. del (dr. Tomisl. Jagić — Zgb.). — 19.40: Objave. — 20: Gospodarski pregled (Drago Potofnik). — 20.10: Zakoni in tajne človeške duše (prof. E. Bojce). — 20.30: Pevski koncert: gđ. Tea Laboš, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. — 22: Napovedi, poročila. 22.15: Za ples (plošče).

Torek, 9. julija
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Vaški umetniki (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Luis Leger slovanofil preteklega stoletja II. del (dr. Tomisl. Jagić — Zgb.). — 19.40: Objave. — 20: Gospodarski pregled (Drago Potofnik). — 20.10: Zakoni in tajne človeške duše (prof. E. Bojce). — 20.30: Pevski koncert: gđ. Tea Laboš, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. — 22: Napovedi, poročila. 22.15: Za ples (plošče).

Postani in ostani član Muzikove družbe!

UCENCI MED SEBOJ
Janezek pravi svojim tovarišem: Rad bi sklenil z očetom nenapadni pakt, preden mu bom pokazal spravevalo.

Danil Lesnec

Krinka ljubezni

Roman

OD DANES NA VEKOMAJ...

Mar mislite, da je mogoče pozabiti tako geslo, tak datum?

Ta okolnost je posebno čudna, — je dejal me-nih.

In ta okolnost me je napotila k zadnjemu, skrajnemu koraku. Prav ste uganili, bil je trenutek, ko bi bila dala vse, da bi mogla verjeti... da bi mogla dokazati privede najslabše ljubezni, kar je kdaj preživljalo žensko srce. Izgubljeni prstan, ta sveti prstan me je rešil.

Kje pa je po vašem mnenju ta prstan?

V grobu, na mrličevem prstu... ali pa v njegovem prahu in pepelu, kar je še bolj verjetno. Ah, oče moj... Naleteli na tako odkritje! To bi pomnilo rešitev iz najstrašnejših dvomov, iz najgrobe, strah in grozo vzbujajoče misli, kar jih je kdaj prešinjalo žensko srce. To bi bilo jasno spoznanje, da moj sin ne spravlja z omanno strastjo krvokrunstva v nevarnost miru svoje duše na tem in onem

svetu. To bi bila slednjič pravična osveta za nedolžno žrtvo. Pomislite, oče moj, pomislite na nedavni triumf tega moža. Naslov, slava, premoženje, vse bi se izkazalo kot navaden rop. Kot edino nasetje bi mu ostala pogum in peklenska obramba. A lesk, ki za-sluzi biti potepan, bi dremal, ponavljam, v ozkem obročku prstana na dnu neznanega groba.

Toda ta prstan, če mu ga prinese njegov sel, s pečatom, bo nasprotno dovršil njegov sramotni uspeh.

Oče Eudoxios se je poglobil v domneve.

Da, da, — je pripomnil s posebnim naglasom. — Edini sel markiza de Valcora ima vse neobhodne pogoje, da najde telesne ostanke bitja, ki ga vi ne pristejate več med žive, če sploh kje leži. Če je postal kdo žrtve, kaj se je zgodilo z njegovimi telesnimi ostanki? Ali so bili kratkoma pokopani? Ali bi sploh spoznal grob celo tisti, ki ga je izkopal, kje na samem, če bi ne poznal važnih znamenj?

Bog vidi ta grob, — je odgovorila grofica.

Ali bo pa naju hotel privedi k njemu?

Vas, oče moj? Torej bi bili pripravljene pomagati meni in mojemu otroku, ki ga upam najti tam v Ameriki?

Zakaj pa ne, gospa grofica? Prosil sem Boga, da bi mi označil delo, ki bi se ga mogel lotiti.

Prosita ga še, da bi vam dovolil storiti čudež?

Mar se ni pričel čudež že s tem, da sva se srečala na ladji?

III. ZALNI SPREVED

Nekje decemberskega jutra so našli ljudi, idoli po ulici de Bac — a teh ljudi je bilo mnogo — izgo-

vor za izgovorom, pretvezo za pretvezo, dočim so jih stražniki potiskali v stranske ulice.

Ze precej časa so se morali tako ustavljati avtomobili in omnibus. Ko se je bližalo poldne, so stražniki silili tudi pešce, da so se obračali ali pa izjavljali, da ostanejo v krogu, v kordonu stražnikov.

To početje ni šlo brez težav v tako prometni ulici in ob tem letnem času, ko je bil promet po ulicah glade na bližajoče se božične praznike še posebno velik. Še bolj je pa ovirala promet radovednost množice, radovednost, namenjena prizoru, od katerega so stražniki potiskali radovedneže.

Ljudje so se zbirali pred kordonom stražnikov in nič ni pomagalo da so jih le-ti na vso moč potiskali nazaj.

Saj itak ne boste smeli ostati tu. Umakniti se boste morali, čim krene sprevod na pot.

Vse, kar so videli najbližje stoječi radovedneži, je bil krasen pogrebni voz, na katerem so viseli ogromni venci iz svežih rož. Poleg pogrebne voza so videli radovedneži vrsto kočij, pogrebce in žalo draperijo na zunanjih vratih palače, v ozadju sicer nevidnega njenega dvorišča. Na ščitu iz črnega sukna so se lesketali v heraldičkih barvah združeni znaki rodu de Servon-Tanis in rodu de Valcor. Prevelika sredežev vsake kočije je bila okrašena z velikim srebrnim »V«, nad katerim se je lesketala krona s cvetličnimi okraški, prepletanimi z biseri. Pokopavali so markizo de Valcor, rojeno Laurencijo de Servon-Tanis.

Proces, naprten njenemu možu, jo je ubil, — so trdili nekateri radovedneži.

K sreči je živela še dovolj dolgo, da je zvedela,

da je zmagala njegova pravična stvar, — so zatrjevali drugi, — kimajoč z glavami.

Ali bomo sploh izvedeli resnico o nji? — so vzdihovali skeptiki.

Vsi so hoteli videti junaka te razburljive pustolovščine.

Kakšen roman! In povrh še v začetku dvajsetega stoletja z njegovimi hitrimi komunikacijami, ki zblizu-jujo celine z informacijskimi sredstvi, kakršnih še ni videl svet. Mož, pripadajoč cvetu izobraženega sveta, sloveč po svojem plemstvu in delu, s katerim je prinesel napredek v dotlej zanemarjeni okraj, mož, ki je ustvaril naselbino in odprl vire industrijskega bogastva, ta mož je videl, kako blatijo njegovo ime, pa še ni mogel doprinesiti tehničnih dokazov, da je res tisti, za katerega se izdaja, ne pa pustolovec, živč po lažnim imenom. Manifestacije vsega okraja zanj, navdušenje njegove bretonske dežele, ki ga je bila poslala v tujino, odobritev njegovega mandata na zgodovinski seji, kjer je bil proti njemu govoreči dokument, na katerega so se opirali njegovi nasprotniki, proglašeni neposredno s tribune za potvorbo, odstop od procesa njegovega sorodnika Marca de Plesguena, ki se ni več proglaš

Slovo dolgoletne učiteljice

Krka, 4. julija
Od naše dolgoletne učiteljice gđe. Marje Strausove, ki je službovala pri nas polnih 35 let, smo se poslovili na posebnem razstanku, kjer so se zbrali njeni tovariši, starši in šolska mladina. Mnogoštevilna udeležba je dokazala, kako cenimo pri nas zvestobo in kako smo odhajajoči učitelji hvaležni za vse, kar je dala naši dolini. Na prireditvi so bili mnogi starši, ki so bili še mali učenčki, ko je prišla gđc. Strausova k nam službovat. Saj pa imajo mnogi učenci iz njenih prvih let sami svoj naraščaj v trdnih in varnih rokah gđc. učiteljice.

Slovo od zveste dolenjske učiteljice bi se izvršilo vse v večjem obsegu in tudi zunanjih gostov bi bilo več, če ne bi istega dne tako nenahoma deževalo. Kljub temu so starši in šolarji napolnili dvorano, ko je slovesnost otvoril naš šolski upravitelj g. Ivo Mihelič, ki je pokazal na splošno dolžnost učitelja, na njegova prizadevanja v korist mladine in naroda, potem pa očrtal vse lepe lastnosti slavljenke, prisrčno tovarštvo in ljubezen do šolske mladine. Izrekel ji je zahvalo za ves dosedanj trud kot šolski upravitelj, kot odbornik JUU pa tudi za zahvalo stanovske organizacije za dolgoletno sodelovanje. Vriji tovarišici je poklonil nato sopek cvetja. Za g. Miheličem so se poslovili od gđc. učiteljice še zastopniki občinskega odbora in krajevne g. šolskega odbora ter neka učenka v imenu šolske mladine. Gajnenja se je zahvalila jubilarntka za vse dokaze tovarštva in prijateljstva in za številno cvetje, ki ga je dobila v slovo. V svoji znani skromnosti je odklonila že prej vsako večje darilo, ko je čula, da pripravljajo zbirko za spominsko darilo. Nato je naša šolska mladina predvajala mladinsko igro »Desetnik in sirotica«, ki je uspela nad vsako pričakovanje. Ljudstvo je bilo z vso prireditvijo izredno zadovoljno.

Slovo od gđc. Strausove nam bo ostalo v lepem spominu kot praznik, ki je ponovno potrdil iskrene vezi med našo šolo in domovi. Naše ljudstvo zna ceniti težavno delo učiteljstva.

Ob odhodu gđc. Strausove bomo izgubili iz naše srede tudi našo častno občanko. Naš občinski odbor ji je podelil častno občanstvo že pred 10 leti, ko je zaključila četrtoletje, odkar je službovala v naši sredi. Za svoje požrtvovalno in uspešno delo je bila jubilarntka odlikovana s častno spomladjo tudi z redom sv. Save.

Vredno je poudariti, da nosi gđc. Strausova vsehkar rekord službovanja na enem in istem službenem mestu. Pri nas je službovala polnih 35 let, le 3 mesece je službovala v Trebnjem, v Podgradu pa pol leta. Na obeh krajih je bila le suplentka, k nam pa je prišla po prošnji.

Gđc. učiteljici želimo, da bi zadovoljna preživljala leta v zaslužnem pokojju in da bi kot zvesta Dolenjka, rojena je v Novem mestu, še večkrat prišla v našo sredo, kjer smo jo vsi cenili in spoštovali in ji bili hvaležni za ves trud in prizadevanje pri izobrazbi in vzgoji naše doline.

Iz Celja

— Na predvečer praznika slovenskih blagovestnikov sta priredili moška in ženska podružnica CMD v Celju kresovanje na Starem gradu. Ob 20.30 je zagorel med grajskimi razvalinami velik kres, znana celjska »Pyrola« pa je oskrbela zelo učinkovit umetni ogenj. Celjska vojska godba je priredila pred kolodvorom promenadni koncert in izvajala slovenske skladbe. Kres in umetni ogenj na Starem

gradu so opazovale velike množice prebivalstva, zelo mnogo ljudi pa je prisostvovalo tudi promenadnemu koncertu vojaške godbe. Tudi na mnogih drugih vrhovih okrog Celja so goreli lepi kresovi.

— Učni uspehi na deški in dekliški meščanski šoli v Celju. Drž. deško meščansko šolo v Celju je obiskovalo ob koncu šolskega leta 263 učenec. Razred je dovršilo 151 učenec (18 z odličnim, 51 s prav dobrim in 82 z dobrim uspehom), popravni izpit ima 69, razreda ni dovršilo 39 učenec, pravico do ponavljanja so izgubili 3 učenec, neocenjen pa je ostal 1 učenec. Završni izpit je napravilo 21 učenec (4 z odličnim, 6 s prav dobrim in 11 z dobrim uspehom), popravni izpit ima 5 učenec, 1 učenec pa je bil odklonjen za eno leto.

— Na drž. dekliški meščanski šoli v Celju je bilo ob koncu šolskega leta 292 učenek. Razred je dovršilo 128 učenec (39 z odličnim, 97 s prav dobrim in 83 z dobrim uspehom), popravni izpit ima 53 učenec, razreda ni dovršilo 20 učenec, 1 učenka pa je ostala neocenjena. Završni izpit je napravilo 47 učenec (18 z odličnim, 16 s prav dobrim in 13 z dobrim uspehom), 2 učenki pa sta bili odklonjeni za eno leto.

— Celjska vojaška godba priredi drevi od 20.30 do 24. na vrtu hotela »Uniona« poslovnih koncert svojemu tamburju mažorju g. Henrikju J. Strahu, ki je premeščen v Ljubljano. Pobirali se bodo samo prostovoljni prispevki. G. Strahu, ki je v Celju splošno znan in priljubljen, želimo mnogo zadovoljstva na novem službenem mestu!

— Propagandni juniorski atletski miting priredi SK Celje v nedeljo 7. t. m. ob 9. dopoldne na Glaziji. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, včlanjenih v SAZ. Prijave se bodo sprejemale pol ure pred pričetkom tekmovanja. Vrstni red tekmovanja je naslednji: 100 m, kroglja, višina, 200 m, disk, 1000 m, kladivo, daljina, kopje, troskok, 4x100 m. Ta prireditvev je ob enem izbirni miting za atletski nastop juniorjev SK Celja proti juniorjem SK Ilirije, ki bo v nedeljo 14. t. m. v Ljubljani.

— Dve nesreči. Ko je 48letna žena cinkarškega vratarja Marija Videnska iz Creta pri Celju nabirala v gozdu borovnice, jo je pičil modras v desno roko. Vidensko jo so takoj oddali v celjsko bolnico, kjer ji je hitra zdravniška pomoč rešila življenje. — Na cesti v Lokah pri Mozirju je padel 19letni delavec Josip Benda z Rečice ob Savinji s kolesa in si nalomil desno nogo v gležnju. Bendo so prepeljali v celjsko bolnico.

— V celjski bolnici sta umrli v petek 80letna preužitkarica Julijana Vidčeva iz Male Breze pri St. Juriju ob juž. žel. in 67letna dninarica Barbara Lampretova iz Tržišča pri Rogaski Slatini.

— Zdravniško dežurno službo za člane OUZD bo imel v nedeljo 7. t. m. zdravnik dr. Josip Cerin v Prešernovi ulici.

Iz Metlike

— Gradbena živahnost. Pod streho je že nova trgovska in stanovanjska hiša gosp. Janka Bračičke, novo trgovsko poslopije ob glavni cesti pa gradi tudi trgovec Franc Opalk. Dograditev stanovanjskih prostorov k že obstoječim zgradbam je dovoljevala mizarskemu mojstru Ignacu Hočevarju in trgovcu Leopoldu Weissu. Posebno lepšana pa bo tudi bližnja okolika sokolskega doma, kjer je pravkar v gradnji škarpna in glavno stopnišče k vhodu v dom.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Za weekend

KUPITE NAJČENEJŠE ZLOZLJIVE VRTNE FOTELJE, ROZASTE KRETON IN KLOT ODEJE, PRIMERNE ZAVESE V RAZNIH VZORCIH PRI SEVER — MARIJIN TRG 2 V POPRAVILU VZAMEMO TUDI STARE ODEJE!

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PRVOVRSTNA VINA

cer pristno žganje si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah
Namizno belo liter din 8.—
srbski prokupac » » 9.—
rizling » » 9.—
dolenjski cviček » » 10.—
jabolčnik » » 5.—
muškati silvanec » » 12.—
dingač » » 12.—

žganja:
croptnovac liter din 28.—
silvovka » » 28.—
orinjevec » » 36.—
rum » » 36.—
borovničar » » 36.—

Mrzla jedila!
Se priporoča »Buffet« J. Jeraj, asst. Minka Videnič, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 9. L.

MALINOVEO

naraven, kg din 17.—, nudi HOMAN, Sv. Petra c. 81

Poslužite se malih oglasov

»Slov. Narodu«
ki so najcenejši!

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gospodstvska c. 12 in Franciškanska ul. 3. 4. L.

ZA WEEKEND

Egon Zakrajšek
ležalne stole, otomane in drugo praktično opremo najceneje pri tapetnistvu
LJUBLJANA
Miklošičeva 34 — Telefon 48-70

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petar cesta 14
Izvrstna

MEDIJSKE TOPLICE

pri Zagorju
termalno kopališče in letovišče 28° C topla akvato-terma, bazezi na prostem, dobra in cenena oskrba, krasni izleti, penzija din 50.— do 55.—, 33. L.

DRUŠTVO ZA ZGRADBO SOKOLSKEGA DOMA V SISKI
takoj odda v najem malo dvorano Sokolskega doma v šiški. Zelo primerna za kako pletilno industrijo ali industrijo perila. Ogled na licu mesta pri hišniku doma vsak čas — ponudbe poslati na upravo društva. 1684

KLISEJE
ENO
VEČERJNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

SOPE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

SOSTANOVALCA

starejšega, sprejemem skoro zastoj v lepo sobo s posebnim vvhodom. Naslov v upravi 51. Naroda. 1677

Oglašuj

male oglašje
Slovenski Narod
ker so najcenejši!

KUPIM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

SREBRO, DRAGE KAMNE

in vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Jos. EBERLE
LJUBLJANA — Tyrševa 2
(palača hotela »Slon«)

KUPIM PSICKA

datelna. Naslov v upravi. 1683

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODIČNA

z malo maturo in trgovsko šolo — že izurjena v pisarniškem delu in pri blagajni — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Vpeljana«. 1500

MIZARSKEGA POMOČNIKA
za stavbno in pohištveno delo sprejme takoj Kuhar Rudolf ml., str. mlz., Mokronog. 1682

FRIZERKO

sprejemem takoj ali z 20. VII. Plača din 500 in vsa oskrba. Zerjav, Kranj. 1681

PRODAJNA SKLADIŠČA

otvarjamo v vseh večjih sreskih in banovinskih mestih za hitro preskrbovanje prebivalstva z našim izredno aktualnim artiklom, ki gre zelo v denar.

Iščemo vodje

za ta skladišča. Artikel se prodaja v masah in zahteva ga sleherni industrijski in obrtno podjetje, trgovine, kakor tudi zasebniki ter vsa gospodarska podjetja in končno državne in zasebne ustanove. Kupec je skoraj sleherni človek. Dnevni zaslužek je velik in eksistenca stalna, dolgotrajna. Strokovna izobrazba ni potrebna. Interesenti morajo položiti kavicjo v gotovini od 5000 do 20.000 din, glede na obseg rajona. Ponudbe z obrazložitvijo ter točnimi podatki o rajonu, kakor tudi o razpoložljivem kapitalu je treba poslati s čitljivim naslovom in označbo točnega krajevnege in upravnega položaja rajona na naslov: Publicitas, Zagreb, Ilica 9, pod sifro »Rentabilno skladišče«. 1675

PRODAM

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI
Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/1

APARAT ZA ONDULACIJO las
skoro nov, s 16 komadi pribora din 2000.—, drugi 2200.— in en nov, luksuzne izdelave s 36 komadi pribora, zelo poceni. Vprašati: Tvornica »Vesna« — Zagreb XI, ali P. Vukelić, Zagreb, Gajeva 55, prizemno. 1639

PO TOCI ZVONITI
ali po nakupu se kesati je prepozno! — Kolesa prvovrstnih znamk nudi po reklamnih cenah trgovina Podobnik Franc, Rudnik-Ljubljana (poleg gasilskega doma). Odprto ob nedeljah do 12. ure. 1678

DOPISI

STASA
Če ne nedelja, potem ponedeljek ob devetih gostilna. Tvoj 1680

DAMA
prosi dobrosrčnega in poštenega gospoda nad 40 let, da ji pomaga iz obupnega položaja. Ponudbe na ogi. odd. »Naroda« pod »Poletje«. 1685
NEODVISNA MLADA DAMA
ki bi hotela znanja z »mladostnim« gospodom (40 let) v svrhu krajsanja poletnih večerov, naj se javi s sliko pod sifro »Uradnik, stroga diskrecija« na upravo lista. 1688

Najnovejša frizure, barvanje las, trajna ondulacija. Salon komfortno moderno opremljen.

„RAKAR“

Prešernova 7
poleg glavne pošte

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki tricikli, pnevmatike. — Ceniki franko!
TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska 4
MARIBOR — ALEKSANDROVA C. T. 2.

AVTORIZIRANO ZASTOPSTVO

Ford

Amerikan Import Company, Maribor

TEL. 23-92

se preseli s 1. julijem 1940 v novi lokal v hišo g. M. Oseta na

Glavni trg 22

Ford

osebni avtomobili, tovorni avtomobili, nadomestni deli

Avtopribor!

Pnevmatika!

OLJA ZA AVTOMOBILE

VARTA

AKUMULATORJI ZA VSE ZNAMKE

SAMO NEKOLIKO PAR VEC
in Vaše zdravje je sigurno zavarovano

Neprimerno bolj fina in zdrava

HALO!
Če hočeš dobre čevapčiče, ražnjiče, pečene ali ocvrte piščance dobiti, moraš

v restavracijo »Rožna dolina«
priti! Točijo se res priznana sortirana vina. Lep senčnat vrt, dve balinišči.

Sprejmemo se abonenti na dobro domačo hrano! V nedeljo ob 9. uri dopoldne balinarska tekma med balinarskim klubom »Karo« in balinarskim klubom »Rožna dolina Marn«. — Za cenjeni obisk se priporoča

SLAVKO GACNIK
restavracija »Rožna dolina«, Marn

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana
Umrli nam je v starosti 83 let naša kot mati dobra, ljubljena tetka, gospodična

MARIJA VRTOVEC

poštarica v pokoju
dne 5. t. m. po daljši bolezni, previdena s tolažili svete vere.
Pogreb blagopokojne bo v nedeljo, dne 7. julija t. l. ob 1/3. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa na pokopališče k Sv. Križu.
Za vse dobrote, draga teta, naj Vam bo dobri Bog obilen plačnik. Počivajte v miru!
LJUBLJANA, dne 6. julija 1940.
Zalujoci: MILAN, FILIP, JOSIP, MATIJA VRTOVEC — nečaki; VIDA, por. ŽELEZNIK, MARA VRTOVEC — nečakinji, in ostalo sorodstvo.

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljien: Zgodbe brez groze
Klabund: Piotr-Rasputin
Ravljien: Črna vojna
Thompson: Sivko
Majerjeva: Rudarska balada

Broširana knjiga: din 10.—
Vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“ LJUBLJANA

KNAFLJEVA ULICA 5

Zahvala

Za premnoge dokaze sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega predragega soproga, očeta, starega očke, tasta in strica, gospoda

Franca Batjela

trgovca in hišnega posestnika

se najiskrenejše zahvalujemo.

Posebno zahvalo dolgujemo vsem društvom, kot »Sočic«, Obrtniškemu društvu, Kovinski zadrugi, nadalje kolesarskim društvom »Sava«, »Ljubljana«, »Zarja«, »Hermes«, kolesarski sekciji, moto »Ilirije«, kolesarski podvezi, Slovenski kolesarski zvezi ter nameščencem trvdke.

Zahvaljujemo se tudi za pretresljive govore ob odprtem grobu gospodu Urbančiču za Slovensko kolesarsko zvezo, g. Rozini za društvo »Sava«, podpolkovniku v pok. g. Jakliču za Slovensko kolesarsko zvezo, dalje darovalcem prekrasnih vencev ter vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi poti k večnemu počitku.

LJUBLJANA — MARIBOR — VIPAVA, dne 5. julija 1940.

Zalujoci rodbine:

BATJEL, BERGANT, LAZAR

MAURICE CHEVALIER in JACK BUCHANAN popularna film: ki pravi, da je ta film njegovo najboljšo in najbriljantnejšo delo.

ZIVLJENJE ZA KARIJERO

PREMIERA DANES! KINO SLOGA, tel. 27-30

Premiera odlične Pirandellove komedije

Večni zaročenec

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri v nedeljo ob 17., 19. in 21. uri.

Danes ob 20.30, jutri ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri senzacionalni spored dveh vefilmov

JOSEFINA BAKER in pikantnem erotičnem vefilmu luksuznega koncepta:

Seseta ali ljubica Partner: JEAN GABIN

Raj mladosti Ginger Rogers, Douglas Fairbanks jun.

Naša vsakdanja skrb: Kam na počitnice?

Tudi manjša slovenska letovišča so na glasu po svoji lepoti, udobju in snagi, cene pa so v njih znosne tudi za srednje sloje

Ljubljana, 6. julija

Po svojem prirodnem izoblikovanju je Slovenija vsekakor ena izmed najzanimivejših pokrajin Jugoslavije. Na Gorenjskem stisnjeni med Alpe je priroda dala Sloveniji nešteto malih letovišč, ki so majhna samo po udobju in gostiščih, dajejo pa gostom prav toliko lepot in zanimivosti, kolikor največja in najbolj znana naša letovišča. Tudi na Dolenjskem in v

ristno pa tudi pri različnih očesnih boleznih. Soba z vso oskrbo stane na Pokljuki od 75 do 100 din na dan.

Bohinj s svojim jezerom in s svojo romantično okolico je eno izmed naših najlepših planinskih letovišč. Sestavlja ga več vasi, v skoraj vseh pa najdemo udobne hotele, pensione ali pa privatna stanovanja za krajše ali daljše bivanje. Cene za bivanje v Bohinju so v splošnem dokaj zmerne — 50 do 102 din na dan. Posebno lepa je okolica jezera, ki ga na severu obdajajo strme stene Julijskih Alp, na jugu pa gosti gozdovi.

Na tem zanimivem področju Julijskih Alp imamo tudi vse polno planinskih postojank in celo hotelov, ki nudijo gostom največjo udobnost. Najpomembnejši v Julijskih Alpah je vsekakor Planinski dom na Komni, na nadmorski višini 1520 m. Izpred hotela je zlasti lep pogled na Bohinjsko jezero, prav tako pa tudi na planinske orjake Julijskih Alp in na njihovega kralja Triglav. Poleg tega planinskega hotela moramo v Julijskih Alpah omeniti tudi Skalaški dom na Voglu, ki leži na nadmorski višini 1540 m severno od Planinskega doma na Komni, nadalje Planino na Kraju, ki je prav tako nekoliko severno od doma na Komni, Koko pri Triglavskih jezerih v bližini zanimivega petega in šestega Triglavskega jezera, na samem Triglavu pa Staničovo kočjo na nadmorski višini 2332 m, Aleksandrovo dom na Triglavu na nadmorski višini 2408 m in Triglavski dom na Kredarici na nadmorski višini 2515 m.

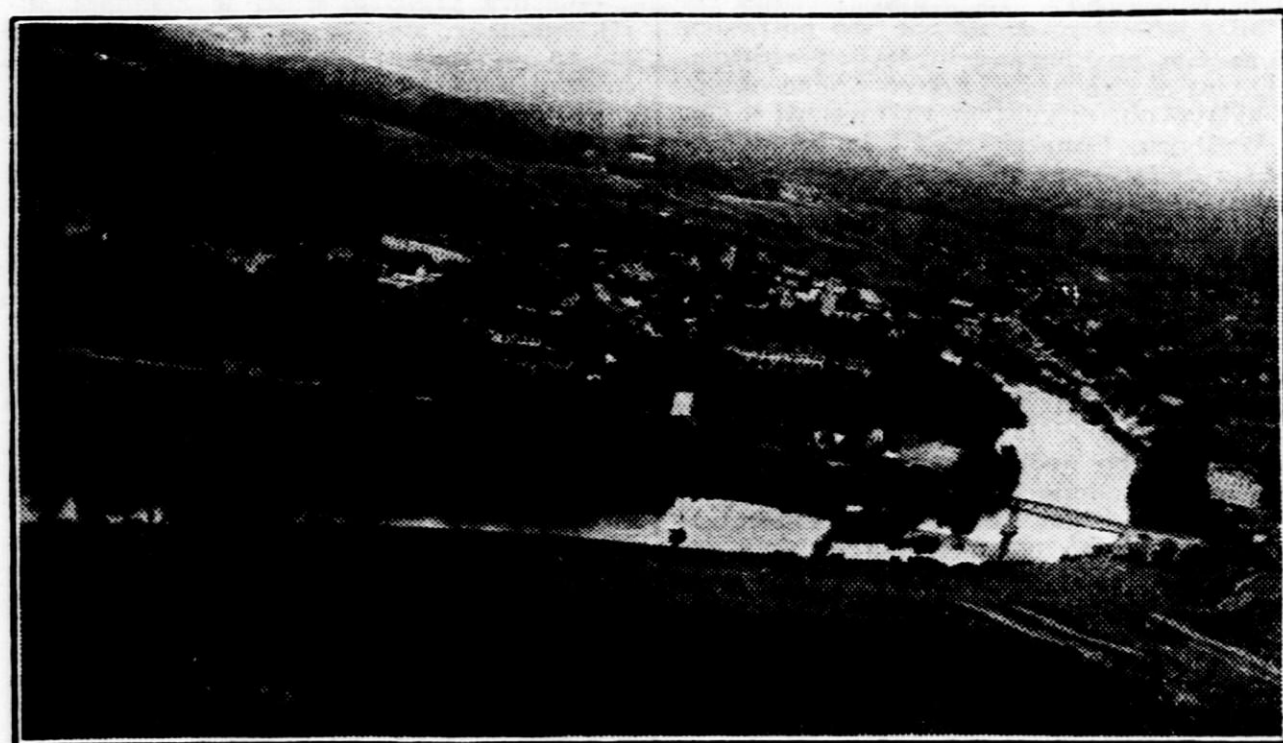
Zelo zanimiv predel naše Gorenjske je Gornja Savska dolina, ki sega od Jesenice do Rateče-Planice. Na severni strani jo varujejo Karavanki, na južni pa se odpirajo pogledi na razne dele Julijskih Alp. V Gornji Savski dolini je več zelo udobnih in lepih planinskih letovišč:

Dovje-Mojstrana, dve vasi, ki sta se skoraj čisto strnili v ubrano celoto in enoten pojem, sta na vzhodu v tri doline — Krmo, Kot in Vrata, poleg tega pa sta znani kot izhodišče na Triglav s severne

strani, med gosti zelo priljubljen. Priložnosti za izlete v prekrasni planinski svet je dovolj. Cena sobe z vso oskrbo je od 65 do 80 din na dan.

Rateče-Planica ima v našem tujskem prometu že tako utrjen sloves, da je hvala tega lege kraja skoraj nepotrebna. Rateče so nenavadno čista planinska vasica, ki razpolaga z nekaj dobro urejenimi hoteli, pensioni in gostilni. Zlasti zanimivi so izleti v dolino Planice z udobnim planinskim hotelom, lepim kopališčem in prostori za tenis. Cena sobe za vso oskrbo se giblje med 50 in 100 din na dan.

Če se spustimo iz Gornje Savske doline proti Ljubljani, moramo omeniti tudi Jesenice, zlasti pa mlado slovensko planinsko letovišče in zdravilišče Sv. Križ-Planino, na nadmorski višini 1000 m. Sv. Križ-Planino, ki ima nekaj udobnih pensionov, priporočajo zlasti za slabokrvne. Vas je sredi zelenih livad in gostih gozdov na zelo sončnem kraju, oddaljena pa je od Jesenice dobre 4 km. Cena dnevnega pensiona je od 50 do 80 din.

Novo mesto, pogled iz letala

Žirovnica na nadmorski višini 555 m je zdravo planinsko letovišče. Leži nad velikim poljem, ki se razteza od Bleda do južnih obronkov Karavank, prav za prav na podnožju močnega Stola. Žirovnica ima več urejenih gostišč in tudi prijetno kopališče. Cena sobe z vso oskrbo je od 50 do 80 din na dan.

Radovljica je komaj poludrugo uro oddaljena od Bleda, na visoki savski terasi med Jelovico in Karavankami. Znano je zlasti prelepo radovljiško umetno kopališče. V Radovljici je več lepo in udobno urejenih gostinskih obratov. Zelo radi jo obiskujejo srednji sloji, ki jim je bivanje na Bledu predrag. Radovljica slovi tudi po svoji zanimivi okolici in po številnih možnostih za krajše in daljše izlete. Cena sobe z vso oskrbo je od 50 do 80 din na dan.

Kranj je slikovito mestce na visoki terasi med Savo in Kokro, ki je tam ustvarila res romantičen kanjon. Važen je kot izhodišče za bližnjo in daljno okolico, pa tudi za razne gorske ture. V Kranju je poleg kopališča in športnih prostorov tudi nekaj lepih, moderno urejenih hotelov. Cena dnevnega pensiona je v Kranju od 55 do 85 din.

Tržič je prikopno letovišče na vzhodu v dolino, po kateri vodi cesta do znanega gorskega prelaza Ljubelja. Cene so zmerne, priložnosti za izlete v okolico pa je nešteto. Omeniti moramo tudi bližnji Dom na Kofcah, ki je lepo urejen tudi za daljše bivanje, leži pa na nadmorski višini 1505 m. Tudi Sv. Ana pri Tržiču je znana kot skromnejše prikopno letovišče. Cena sobe in oskrbe je v Tržiču od 50 do 65 din na dan.

Jezerško, ki je od Kranja oddaljeno 30 km, veže pa ga z njim redna avtobusna proga, je eno naših najlepših letovišč z blago in sončno planinsko klimo. Zaradi miru — Jezerško je pač precej oddaljeno od bučnega sveta — in zaradi prelepe gozdne okolice je zlasti priporočljivo za rekonvalescente in družine z otroci. V kraju je več dobrih hotelov in pensionov, cene pa so precej znosne. Povprečna cena dnevnega pensiona za bivanje na Jezerškem je od 60 do 90 din.

Kamnik ni le zanimivo zgodovinsko mestce, ampak je v vsakem pogledu, zlasti pa po prekrasni okolici, res lepo planinsko letovišče. Ima dvojno urejenih kopališč, udobna gostinska podjetja in tudi umetne in prirodne parke. Kot letovišče slovi že desetletja, prav tako pa tudi kot izhodna točka za Kamniško Bistrico in Kamniške planine. Dom v Kamniški Bistrici je urejen tudi za daljše bivanje. Za eno osebo stane v Kamniku soba s popolno oskrbo od 45 do 65 din na dan.

Kot prav prijetno letovišče slovi tudi starodavna Skofja Loka, ki ima nenavadno lep položaj. Skofja Loka ima lep park in kopališče v toliki Sori, posebno privlačna pa je zaradi številnih, zelo lepih izletniških točk njene okolice. Ker so cene v Skofji Loki zelo zmerne — soba z vso oskrbo stane na dan za eno osebo od 45 do 65 din —, postaja Skofja Loka čim dalje bolj priljubljeno letovišče.

V njenem zaledju je več manjših, zelo prikopnih in cenjenih letovišč, izmed katerih moramo omeniti predvsem Poljane, Gorenjo vas in Žiri v Poljanski dolini — vse te kraje veže s Skofjo Loko avtobusna proga — in v Selški dolini Selca Češnjica in Železnice, ki imajo prav tako redno avtobusno zvezo s Skofjo Loko. Zaradi nizkih cen so ta sicer majhna, po prirodni položaji in lepi okolici pa vendar pomembna naša letovišča. V Poljanski in Selški dolini med srednjimi sloji zelo priljubljena. V vseh je cena dnevnega pensiona 40 do 45 din, postrežba pa je kljub

temu povsod prvovrstna, hrana obilna in okusna.

Če pogledamo še malo na jugovzhod Slovenije, ki je topel in je vinoroden, kjer se zemlja poznanja iz gričevja v gričevje, bomo našli mnogo krajev, skromnejših po udobju, na vendarle prav prijetnih in prikopnih letovišč. Na prvem mestu moramo vsekakor omeniti:

Novo mesto, starodavno naselje na strmih bregovih polotoka, ki ga obdaja mirna Krka. Dolenjska 'metropola' je znana po svoji blagi klimi, prav tako pa tudi po izletih v pravilne Gorjance ali na severni strani v gorice s tršjem in p-smiljo. Na Krki je dovolj priložnosti tudi za vodne sporte, le kopališče je nujno potrebno preurediti. Iz Novega mesta so posebno znani izleti v Dolino gradov, ki je vsa prepletena s čudovitimi starodavnimi dvorci, ali pa k drugim gradovom, ki so na Dolenjskem še zelo lepo ohranjeni. V bližini Novega mesta so tudi Dolenjske Toplice, ki so znane po zdravilnosti svojih izvirov. Cena sobe z vso oskrbo stane v Novem mestu okoli 50 din. V Dolenjskih Toplicah pa v sezoni 65 do 75 din na dan.

Vzhodno od Novega mesta, zopet na bregu Krke, je prijazno letovišče Kostanjevica, ki je sicer precej skromno toda po svoji okolici bogato in lepo, med srednjimi sloji pa priljubljeno tudi zaradi tega, ker je zelo ceneno. Na vzhodnem delu gorjanskega masiva, ki se razteza od Novega mesta do Kostanjevice, so Brežice, prijetno mestce na odprtem kraju med Krko in Savo. V njihovi neposredni bližini so Čateške Toplice, znane po blagodejnosti svojih zdravilnih izvirov.

Tudi med Brežicami in Zidanim mostom, ob Savi, je več prijetnih letovišč. Med prvimi moramo omeniti Krško, na podnožju vinskih goric ob izhodu Save iz ozke doline na odprto Krško polje. Prikopno letovišče je tudi Sevnica, važno železniško

VAŠE POČITNICE NA JADRANU

Crikvenica HOTEL MIRAMARE
HOTEL THERAPIA
Pension 90. — 135. —, sobe s tekočo vodo vse takse in napitnine ter kopanje na plaži.

SELCE Hotel ROKAN
Pension 70. — 75. — Din

MALINSKA Hotel SLAVIJA
Kompletni pension z vsemi taksami in napitninami Din 70. —

ALEKSANDROVO
Hotel FRANKOPAN
Pension 55. — 65. — Din

Pension JELJAVA
Pension Din 50. —

NOVI (Vinodol)
PALACE HOTEL LISANJ
HOTEL SAN MARINO
Pension 85. — 125. —

Pension NEVENKA
Sobe s tekočo vodo, terasa, vrtna restavracija, izvrstna kuhinja.

Vila MUDROVČIČ
Dvoposteljne sobe 35. — 45. — Din

DUBROVNIK
Pension MIRAMAR
Pod vodstvom Slovenke, Din 65. — vključno kopanje in takse.

Podrobne informacije v biljetarni
PUTNIK, Ljubljana, Tyrseva cesta 11.

sportov. Metlika se je v zadnjih letih precej proslavila in prihajajo tja tudi že kolonije otrok in odraslih, ki pod topim belokranjskim soncem in ob lepi Kolpi nabirajo novih moči za naporno življenje v mestih.

Crnomelj, ki je upravno in gospodarsko središče Bele Krajine, je drugo belokranjsko letovišče, ki je tudi že skoraj toliko priljubljeno kakor Metlika. Leži ob Lahinji, ob kateri je zrajen udoben kopališč, slovi pa po lepih izletih v bližino in daljino, prezanjivo okolico. Crnomelj se bo nedvomno kot letovišče še bolj razvil, ko bo dograjena železnica do Vrbovskega. Tedaj bo v ospredje stopila tudi Vinica, rojstno mesto pesnika Otona Zupaniča, ki jo lahko uvrstimo med najlepše belokranjske kraje. Njena tujskoprometna budućnost pa je seveda odvisna od dela in razumevanja domačinov.

Dolenjska in Bela Krajina sta od Gorenjske po udobju, ki ga nudita tujcem, res skromnejši, zato pa je tudi bivanje v njih letoviščih dosti cenejše. Cena sobe z vso skrbjo stane v dolenjskih in belokranjskih krajih od 30 do 50 din na dan.

Prihodno soboto bomo objavili še pregled letovišč s področja mariborske Tujskoprometne zveze, ki so prav tako zanimiva in lepa kakor letovišča na področju ljubljanske zveze.

Iz Kranja

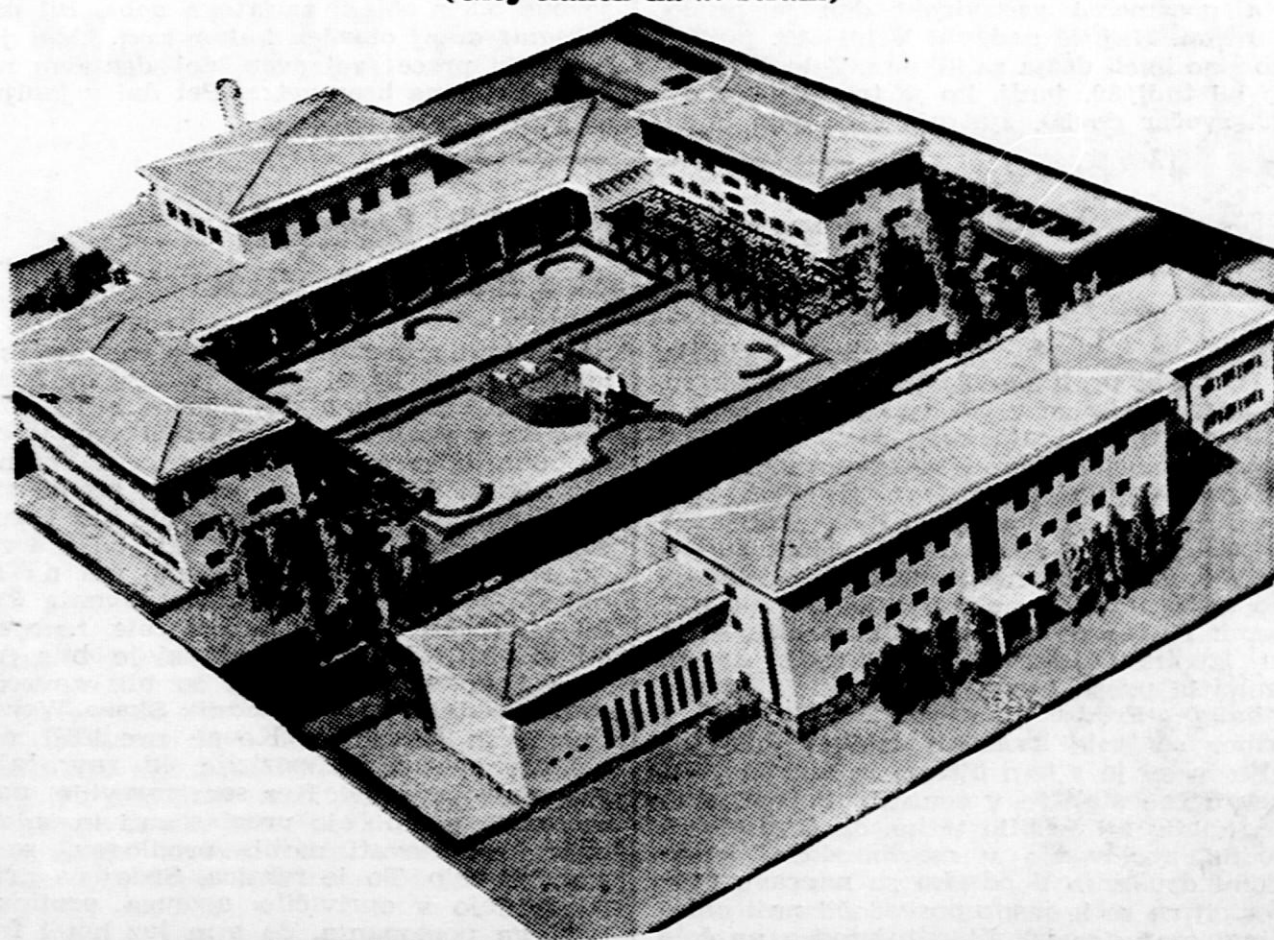
Primorsko društvo »Sloga« priredi v sredo 10. t. m. ob pol 21. t. m. v gledališki dvorani Narodnega doma koncert umetnih pesmi, s katerimi bo nastopil operni pevec Angelo Jarc. Na sporedu bodo naši najznamenitejši skladatelji kot Lajovic, Osterc, Arčamič, Ipavec in drugi. Prireditve toplo priporočamo.

Kino »Narodni dom« predvaja danes in jutri film »Kapetan Džek« z običajnimi dodatki.

Kino v Stražišču bo predvajal drevi v nedeljo in ponedeljek ob običajnih urah film »Legija smrti«.

Nova drž. mlekarska šola v Kranju

(Glej članek na 2. strani)

Iz Dolenjskih Toplic

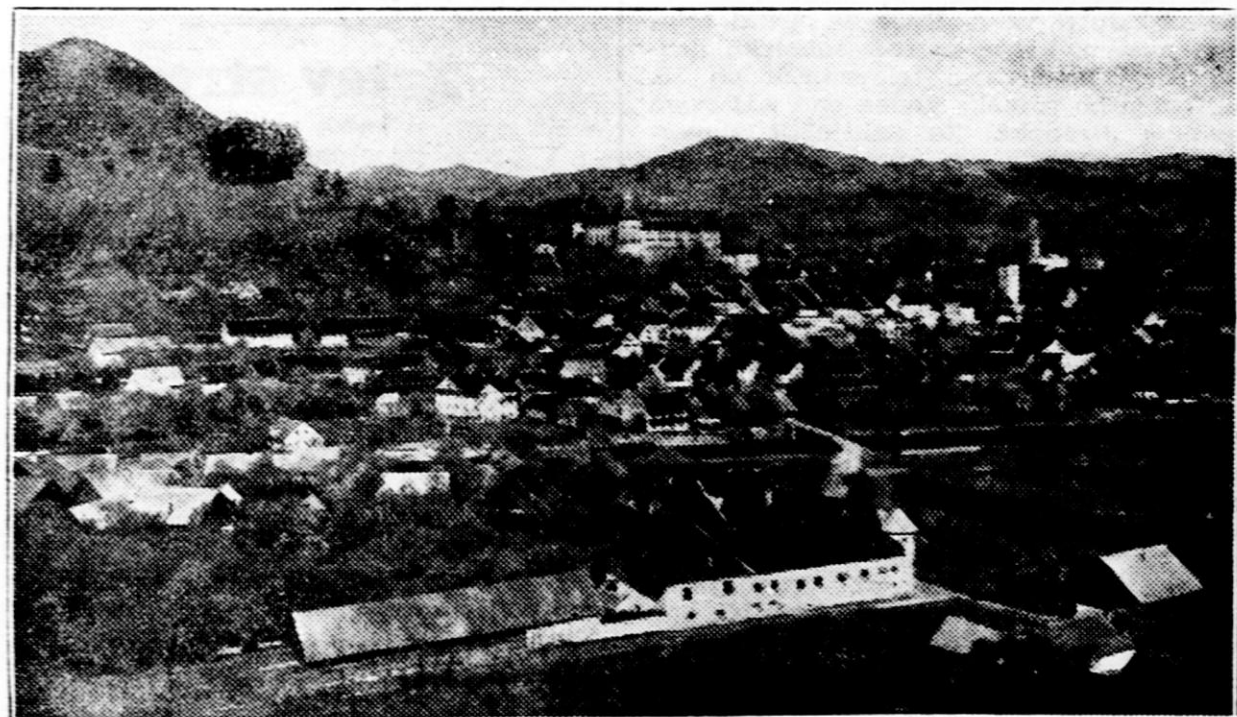
Letovanje je enostavno mladine. Mnogi kraji prijazne Dolenjske so letos varno in prijetno zavetišče deci iz mest in industrijskih krajev. Druga leta je deca odhajala največ k morju, letos pa je bil v ta namen izbrana Dolenjska. Tako je lepo število dece prišlo 1. t. m. v Dol. Toplice z Jesenice na Gorenjskem. Vsa deca je nastanjena v šoli ter ima s seboj svojo lastno

kuhinja, ki je nameščena v gospodarskem poslopu gostilničarke ge. Marije Pelko v bližini šolskega poslopja, ki je prostor mladini prav rada odstopila. Mladina, ki v večini še ni poznala Dolenjske, se prav dobro počuti, saj ima na razpolago toplo vodo, v kateri se prav rada kopa. Tu so mnogi prav lepi in senčni izprehodi in daljši izleti, na razpolago so ji lepi senčni parki, tako da ne pogrša ničesar.

Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru

Beli krajini je mnogo krajev, kjer človek lahko v skromnem udobju preživi počitnice in uživa prirodo z vsemi njenimi zanimivostmi in lepotami. Svet zase so Logarska, Savinjska in Dravska dolina, ki po svojih lepotah in zanimivostih nič ne zaostajajo za Gorenjsko. In dolgi pohorski hrbet je kar posejan z majhnimi, toda udobnimi letovišči! Manj letovišč je v Halczah, Slovenskih goricah in Prekmurju.

Prikupno letovišče škofja Loka

ju, kjer najde človek dovolj udobja le v večjih krajih, zato pa je v manjših tam toliko zlahke narodne starine, da letovišča kaj lahko pozabi na udobje in zabavo bogatejšega sveta.

Naša vsakdanja skrb je prav pogosto: kam na počitnice? Preveč lepih krajev imamo in povsod je predobro poskrbljeno za goste, pa se težko odločimo, kam bi se napotili. Naš seznam večjih in manjših slovenskih letovišč — pri vsakem dodajamo nekaj najnovejših in najpotrebnejših podatkov — vam bo ustvaril skromen pregled lepot in zanimivosti naše zemlje.

Bled je vsekakor najznamenitejšo slovensko letovišče. Na nadmorski višini 510 metrov stoji na obročju Blejskega jezera, od vseh strani pa ga obkrožajo planinski orjaki. Sprito njegovih nenavadnih prirodnih lepot ni nič čudnega, če se je že pred desetletji ustvil med dobro znana letovišča srednje Evrope. Poleg večjega stevala najmodernejših hotelov najdemo na Bledu tudi precej pensionov in vil, ki s svojimi nizkimi cenami omogočajo bivanje v tem našem lepelem letovišču tudi manj premožnim slojem. Cena pensiona je od 50 do 145 din na dan. Okolica Bleda daje nešteto priložnosti za zanimive in udobne izlete, med najlepše moramo vsekakor uvrstiti v romantični Vintgar, nič manj pa ni zanimiv niti predel proti Pokljuki, ki si je v zadnjih letih pridobila že velik sloves.

Pokljuka leži v višini 1300 m na veliki ploščadi med Bledom in Triglavom. Od Bleda je oddaljena 18 km, veže pa jo z njim udobna avtomobilska planinska cesta. Pokljuka, ki je sredi gostih gozdov, je moderno planinsko letovišče, ki je zlasti priporočljivo za živčno bolne, zelo ko-

strani. Po dolini Vrat vodi pot poleg Peričnika do Aljaževskega doma na nadmorski višini 1000 m, odkoder je prekrasen pogled na severno triglavsko steno. Bivanje v Dovjem in v Mojstrani je poceni in udobno, obe vasi pa sta na glasu kot izvrstno planinsko letovišče in zdravilišče. Soba z vso oskrbo stane 55 do 85 din na dan.

Gozd-Martuljek je eden izmed najlepših krajev Gornje Savske doline. Leži že na precejšnji nadmorski višini (750 m), posebno zdrav pa je zaradi svoje lege sredi gostih gozdov. Znanе so neštete slike Martuljka s špihom, ki kažejo lepo in romantiko tega našega letovišča. V Gozd-Martuljeku imajo tujci na razpolago udoben hotel, lahko pa dobe tudi privatne tujske sobe in sicer z vso oskrbo za ceno od 75 do 120 din na dan.

Kranjska gora je zdravo in sončno planinsko letovišče. Obdaja jo venec najlepših planinskih orjakov: Škrlatica, Razor, Prisank in Mojstrovka. Kot letovišče je Kranjska gora znana že tudi v inozemstvu, saj je največji in najbolj urejeni turistični kraj v gornji Savski dolini. Veliko število res snažnih in udobnih hotelov, pensionov in gostiln je Kranjski gori prineslo zaslužen sloves urejenega in gostoljubnega letovišča. V okolici je dovolj priložnosti za zanimive izlete, omeniti pa moramo tudi znano kranjskogorsko planinsko kopališče Jasno. Soba z vso oskrbo stane v Kranjski gori 70 do 120 din na dan.

Podkoren, ki leži na nadmorski višini 847 m, je sicer majhno, toda prijetno in zdravo letovišče, prav za prav dobro urejena gorska vas, ki pa že pravilno pojmuje dolžnost in naloge tujkega prometa. Zaradi sončne lege na podnožju Karavank je Podkoren, ki ni brez dobro urejenih go-

Akcija za gradnjo Obrtniškega doma dozoreva

Jutri bo ustanovljena stavbna zadruga „Obrtniški in vajeniški dom“, ki bo imela nalogo, da zgradi v Mariboru obrtniški dom, v katerem bodo imeli svoje zatočišče tudi obrtniški vajenci

Maribor, 5. julija. Mariborsko obrtništvo je v svojih stanovskih in strokovnih organizacijah zbralo svoje moči in se združilo za skupne stanovske in strokovne ideje. Na tem torišču so želi naši obrtniki, ki so se morali že pred vojno in tudi po vojni boriti s hudo konkurenco tujerodcev, lepe in razveseljive uspehe, toda naše mariborsko obrtništvo je šlo še korak dalje. V času, ko je bil našemu obrtništvu neutrudno in požrtvovalen mentor nepozabni pokojni Ignacij Založnik, je bila sprožena v vrstah mariborskega obrtništva misel na gradnjo Vajeniškega doma. Sestavljen je bil poseben pripravljalni odbor z nalogo, da pripravi vse potrebno za uresničitev te hvalevredne pobude. Pripravljalni odbor je trčil v svojem plemenitem prizadevanju na razne ovire, po prerani smrti neumorne pobornika obrtniških interesov g. Ignacija Založnika pa je akcija obstala, čeprav sta obstajala dva načrta za rešitev vprašanja ureditve Vajeniškega doma. Po prvem načrtu naj bi se nastanil Vajeniški dom v bivšem muzejskem poslopju v Cankarjevi ulici, toda ta načrt ni prodiral, ker so bili stari muzejski prostori preurejeni za policijsko vojašnico. Po drugem načrtu naj bi se lepa dvonadstropna stavba Delavskega azila v Gregorčičevi ulici preuredila za svrhe Vajeniškega doma. Zal tu di ta načrt ni našel odziva, ker je prevladala gledišča tega neka ožja podlaga za sprejemanje vajencev v ta dom, ki bi moral prav za prav po svojem namenu služiti brezposelnemu delavstvu, ki nima zavetja in nobenega doma.

Iz dneva v dan pa se je vse bolj utrjevalo prepričanje, da je treba zlasti v današnjih časih zagotoviti našim obrtniškim vajencem streho in prijetno bivališče, kamor ne segajo razni kočljivi vplivi iz zunanjega sveta. Problem pravilne in smotne vzgoje našega vajeniškega naraščaja je postal končno tako pereč, da je iz vrst našega mariborskega obrtništva ponovno vzniknila resna skrb, da se vajeniški naraščaj obvaruje pred raznimi vplivi in da se mu uredi prijeten dom. Ta pobuda pa se je združila še z drugo pobudo, ki je tudi izšla iz vrst našega mariborskega obrtništva, namreč za postavitev lastnega obrtniškega doma.

Maribor je predvsem mesto delavstva. Drugi stan, ki je v našem mestu najmočnejši zastopnik, pa je poleg uradništva v splošnem pomenu besede, naše obrtništvo. Zavedanje obrtništva se je v številnih mariborskih stanovskih in strokovnih organizacijah zelo utrnilo in poglabilo. Iz te zavesti se je porodila želja po lastni strehi. Ustanovili naj bi se poseben forum, ki naj bi izvršil vse priprave za doseg tega cilja. Mariborsko obrtništvo je v to svrhu izbralo poseben pripravljalni odbor. Ustanovilo je tudi poseben sklad, v katerem naj bi se zbirala sredstva za gradnjo obrtniškega doma. Po zaslugi vrlih obrtniških predstavnikov in veselilnega odseka Slovenskega obrtniškega društva, ki je v korist tega sklada vsako leto prirejalo obrtniške večere, se je nabrala v teku let v tem skladu čedna vsota, ki omogoča, da se začne mariborsko obrtništvo lahko resneje ukvarjati s postavitvijo svojega doma. V ta sklad so prispevale svoje deleže posamezne obrtniške strokovne in stanovske organizacije. Razen tega je obljubila svojo pomoč tudi mariborska mestna občina. Po sklepu mestnega sveta z dne 8. februarja 1938 se do-

voli zadrugi »Vajeniški dom« posebna subvencija 200.000 din, ki se plačuje v letnih obrokih po 20.000 din. Razen tega je obljubljena tudi pomoč banovine, zbornice za TOI in drugih v poštev prihajajočih činiteljev. Vsota, ki jo obsega sklad in ki je zagotovljena po obveznih obljubah, zadostuje kot osnova za pričetek uresničevanja plemenite zamisli mariborskega obrtništva. Da se pa ta akcija, ki je dozoreva, izvede čim prej, se je ob splošnem odobravanju vsega obrtniškega združenja akcija za gradnjo Vajeniškega doma z akcijo za gradnjo Obrtniškega doma. Tudi iz stališča neobrtištva javnosti je treba to združenje obeh akcij v današnjih časih toplo pozdraviti. Po obstoječih načrtih bi bili v novi stavbi prostori za prenočišče obrtniških vajencev, ki bi se ne sprejemali v dom iz ozkih vidikov pripadnosti gotovim smerem, ampak izključno z vidika pripadnosti obrtniškemu stanu. Razen tega bi bili v Obrtniškem domu pisarniški prostori obrtniških združenj in odsekov ter primerna dvorana, kjer bi imeli obrtniki svoje sestanke, zborovanja, seje, strokovne posvete itd.

Akcija za graditev obrtniškega in vajeniškega doma je prišla v svojo prvo realno fazo. Na nedavni anketi mariborskega obrtništva, na kateri so razpravljali o tej akciji, je bil izvoljen poseben pripravljalni odbor, v katerem so predstavniki Slovenskega obrtniškega društva in vseh obrtniških strokov v Mariboru. Ta pripravljalni odbor je bil pooblaščen, da ukrene vse potrebno, da se čim prej ustanovi posebna zadruga, v katere okviru naj se potem prične akcija za zidavo obrtniškega in vajeniškega doma v Mariboru. Osnutek pravil je bil dopolnjen z dodatnimi pobudami in duhu debate na omenjenem pripravljalnem sestanku, na katerem je bilo sklenjeno, da se ustanovi stavbna zadruga »Obrtniški in vajeniški dom v Mariboru«. Pripravljalni odbor je svojo nalogo končal. Predložil je osnutek zadruginih pravil pristojnemu oblastvu, ki je pravila potrdilo. S tem je podana tudi pravna osnova za izvedbo akcije. Mariborsko obrtništvo, ki je opogumljeno po prvih uspehih, se bo nedvomno v velikem številu zbralo v nedeljo 7. t. m. dopoldne ob pol 10. v Dermastjevi dvorani na Aleksandrovi cesti, kjer bo ustanovljena stavbna zadruga »Obrtniški in vajeniški dom v Mariboru«. Ustanovni občni zbor ima nalogo, da zadrugini pravila odobri in izbere iz svoje sredine upravni in nadzorni go, da ponovno razpravlja o predloženih odločitvah navedene zadruge, ki bo prenesel akcijo v drugo fazo. V tej fazi se bo pospešila zbiralna akcija za gradnjo obrtniškega in vajeniškega doma, vzporedno pa pojde prizadevanje za zagotovitev primerne parcele, kjer naj bi se dom postavil.

Mariborsko obrtništvo je s to svojo akcijo pokazalo zdrav smisel za zagotovitev stanovskih interesov, za poglabitev stanovske zavesti in stanovske skupnosti. Idealizem obrtništva gre posebno priznanje, ker ga tudi v današnjih težkih časih ne ovirajo nobeni pomisleki na potu k postavljenemu cilju. Povalno je omeniti složno soglasje vsega obrtništva, ki si želi čim prej lastnega doma. Ta dom ne bo samo v čast in ponos mariborskemu obrtništvu, ampak bo tudi znatna pridobitev našega Maribora, ki bo s tem spet dobil novo, lepo stavbo, ki bo zelo prispevala k lepšavi našega mesta.

Letošnji junij v Mariboru

Bil je hladnejši in bolj deževen kakor lanski — Povprečna junijska toplota je bila 18,3° C

Maribor, 4. julija. Na podlagi opažanj tezenske vremenske postaje se more sklapeti, da je bil letošnji junij nekoliko hladnejši in tudi bolj deževen kakor lanski. Najbolj mrzlo je bilo 1. junija, najtoplejši dan v mesecu pa je bil 16. junij. Toplotna razlika je bila v posameznih junijskih dneh 20,4 stop. C. Povprečna junijska toplota v senci je bila 18,2, povprečna maksimalna 23,1, povprečna minimalna 12,1 stop. C. Padavinskih dni je bilo 16, dežja je bilo za 109,6 mm. Na posamezni padavinski dan je prišlo 6,8 mm. Največ padavin je bilo 17. junija, ko smo imeli dežja za 37 mm. Zelo deževen je bil tudi 30. junij, ko je trajal naliv od 29. zvečer do 30. jutraj. Točo smo imeli

10. junija. Bila je debela kakor oreh, vendar ni povzročila posebne škode, ker je padala samo pet minut in med deževjem. Zračni tlak se je gibal med 740,8 in 726,5 mm, povprečni mesečni tlak 735,8 mm. Največja relativna vlažnost je kazala 89, najnižja 42. V splošnem je bila najbolj suha in najhladnejša prva tretjina meseca, druga je bila najtoplejša in najbolj deževna, zadnja tretjina pa najmanj sončna. V vsem juniju ni bilo niti enega popolnoma jasnega dneva. Povprečna oblačnost je bila 5,3 z oblaki zastrtega neba. Bil pa je junij manj oblačen kakor maj. Tudi je bil junij precej vetroven, nobeden dan ni bil popolnoma brez vetra. Pet dni v juniju je grmelo in bi sliskalo.

Razmere v kasaških krajih Zakaj ne bo v Mariboru konjskih dirk

Maribor, 5. julija. Po borbi proti samolastnemu postopanju inozemca Königa v CKD so me zavednejši Slovenci vpraševali, kako je bilo mogoče izvoliti mariborskemu kasaškemu društvu za predsednika tujerodca. Objasniti sem jim, da sta na izvolitvi tega insistirala ravnanje Jozef Skaza in blaginjak Dušan Kovač. Na obnem zboru, ki je bil skrajno slabo obiskani, sem edino jaz glasoval proti. Kakor morem sedaj presoditi, se je ta izvolitev izvršila samo zato, da se zmanjša uspeh moje borbe proti inozemcu Königu. Predsednika so izvolili tudi v odbor centrale kasaških društev Jugoslavije in se je s tem ojačilo Königovo sicer nevrzdreno stališče v centrali. Potrdel sem še, kakor mi je bilo težko, da se omogoči redno poslovanje v mariborskem kasaškem društvu. V odseku za napravo propagandije pa se je jasno posvedočilo prei omejenim motiv za izvolitev tujerodca na čelo KMD. Čet član tega odseka sem prijavil propagandije v smislu določb mednarodnega kasaškega pravilnika. Poleg tega sem upošteval predvsem naše konje kmečke reje. Tako se je moj osnutek za prvo dirko glasil, da je temeljni polog 10.000 din, in da vsaki 5.000 din 20 m dodatka. To bi najbolje ustrezalo pravični razvrstitvi konj v tej dirki. Parv tako sem predlagal, da se naj izvrši dirka izključno za triletno konje, saj bi se za to dirko, ki naj pokaže sposobnost naših triletnikov, prijavilo najmanj 7 kmečkih konj. Zmanjšal sem dalje prognozo v dvovprežnih dirkah, da se

ne postavijo pretežke zahteve za kmečke konje, ki so trpeli letos pozimi in spomladaj zaradi pomanjkanja krme in so zato zaostali v svoji kondiciji. Hotel sem tudi, da bodi dvovprežna dirka amaterska, namreč, da bi bili pri tej vožnji izključeni profesionalni vozači in da smejo biti konji stari tudi nad 12 let. Prva seja odseka za propagandije je bila prekinjena, češ da si morajo gospodje nasprotnega mnenja še le preskrbeti podatke od centrale, namreč od Königa. Pri drugi seji, ki je bila na vrtu Sokolskega doma in so bili navzoči še predsednik, podpredsednik Skaza, Weizl, Tanzer in Kovač, je Kovač predložil od Königa spisane propozicije, ki zavračajo vse moje predloge. Ker sem sprevlel namero, da me hočejo preglasovati in sloh napesto vpoštevati mojih predlogov, sem zapustil sejo. To je resnica. Sedaj na priporočilo v opravičilo svojega protinadgradnega postopanja, da sem jaz hotel favorizirati samo Filipičeve konje proti kmečkim konjem in da so se poslane propozicije v odobrenje v Kerestinec. To je grdo zavijanje. Dobro namreč vemo, da pošilja predsednik Centrala vse stvari Königu in kaj takega se lahko pripoveduje samo nepoučenemu. Razen g. Weizla nimajo vsi drugi gospodje pojma o kasaških stvarih in se morejo delati važne v tem samo s Königovo pomočjo. Nasprotno trdim, da so Königove propozicije izključno v prilog zagrebškemu konjem in vozačem. Dvovprežne vožnje prvič po 58 letnem obstoju mariborskega kasaškega društva niso ama-

terske, in sicer samo zaradi tega, da more prisotnost profesionalni vozači iz Zagreba. Pri prvi dirki pa hočejo dati šanse dovolj znanemu inozemcu Gutmanu, ki s svojimi šibarskimi metodami zastruplja kasaški sport v Jugoslaviji in ki se pri skrajni vseh dirkah poslužuje nedovoljenih trikov. Tako si je moral sam podpredsednik Slovenskega konjarskega društva Slavčič Alojzij napraviti pot z bičem v roki proti temu vozaču pri dirkah v Pančevu, ker mu je pretela nevarnost nesreče. Prav tako so »Novosti« obsojale pri zadnjih dirkah v Zagrebu vozaške metode tega inozemca. Ta agent ni zaslužil samo, da se že davno izključi z vseh dirkališč Jugoslavije, marveč enostavno požene preko

meje. Če pa že hoče imeti goste iz Zagreba, bi nam morala biti bližja konjeniška šola Hrvaške zaštite pa o obstoju te go-spodje ne vedo. V Königovih propozicijah stoji tudi določba, da imajo konji kmet-ske reje 20 m postaja, ne stoji pa, da samo kmetijski konji, ki so še v posesti kmetov. Königovih propozicijah tudi ni sprejel odbor MKD, kakor je bil doslej običaj. Jasno je, da je v takih razmerah sode-lovanje poštenih Slovencev nemogoče. Sode-bo o tem prepuščam javnosti, posebno na o postopanju podpredsednika Skaze in ob-rtornika Kovača. Dirke pa so v takih raz-merah izključene v slovenskem Mariboru.

Julče Novak

Mariborske in okoliške novice

— **Jutri dopoldne ob 11. bodo v mestnem parku nastopili mali harmonikarji.**
— **Zdravniško dežurno službo** za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravljenim svojcem ima jutri v nedeljo v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika dr. Andrej Korenčan, Jurčičeva ulica 8.

— **Nočno lekarniško službo** imata še danes Maverjeva lekarna pri Zamoru v Gosposki ulici 12, tel. 28—12, ter Vaupotova lekarna pri Anželi varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 22—13.

— **Novi grob.** Umrli je upokojeni policijski pristav g. Dragotin Jug, stanujoč v Ulici kneza Kocelja 20. Brdica smrt ga je doletela, ko je doživel 59 let. Dolgotrajna težka bolezen ga je priklenila na posteljo, s katere se ni več dvignil. Pokojnik je bil narodnjak, posebno agлно se je udeležoval pri pomorskem odseku Jadranske straže v Mariboru. Ohranimo plemenitemu možu svetla spomin, žalujočim svojcem na še globoko sožalje!

— **Nova grobova.** Umrli je zasebnik Jurij Dobnikar, star 72 let, v Slovenski ulici št. 40 pa Franc Danko, star 65 let. Zalujocih svojcem naše sožalje!

— **Tekstilnemu delavstvu grozi katastrofa.** Že večkrat smo opozorili na katastrofo, ki preti tekstilni industriji, ker nima na razpolago potrebnih surovin. Že doslej je večina tekstilnih tovarov obratovala v znatno skrajnem obsegu, po večini le tri dni na teden, zaradi česar so seveda v prvi vrsti najhuje prizadeti delavci, ki skoraj že eno leto ne dobiyo več izplačanih plačil medz. Znano je tudi, da so bili prejemi v večini tekstilnih tovarov skrajno nizki. Sedaj pa je očividno nastopila doba, ko bo pretežna večina tekstilnih tovarov popolnoma prenehala obratovati. Nekateri tekstilni tovarji v Mariboru so že odpovedale večjemu številu delavstva, v nekaterih pa baje pripravljajo opovedi službe vsem delavcem. Kakšne posledice bo imelo to za delavstvo, nič manj pa tudi za vse ostalo gospodarstvo, je jasno vsakomur, ki pozna naše razmere in ki ve, da ni nobenega izgleda, da bi do bili prizadeti delavci zaslužek drugod. Na teh posledicah pa bodo poleg delavstva hudo trpeli tudi obrtniki in trgovci, ker bo kupna moč konzumentov še bolj padla kakor je že doslej. Zagotovljen je baje uvoz bombaža iz Sovjetske Rusije in sicer okoli 2000 ton, vendar pa bo Sovjetska Rusija dobavila bombaž šele potem, ko bo prispelo njeno trgovsko zastopstvo v Beograd. Ker ni izgleda, da bi lahko naša država nabavila potrebne surovine poprej v kateri drugi sosedni državi, je verjetno, da bo tekstilno delavstvo ob zaslužek, če se dobava bombaža iz Sovjetske Rusije ne pospeši. V Mariboru je bilo že doslej ogromno število delavstva brez posla, sedaj bodo to brezposelnost armado še pomnožili tekstilni delavci, ki bodo prepustni bedi in pomanjkanju. V tej zvezi pa bodo seveda imeli prišepetovalci še lažji posel kakor doslej. (Del. Pol.)

— **Šolski izleti.** Od nekdanj so prirejali dijak pod vodstvom svojih učiteljev in profesorjev po končanem šolskem letu skupinske poučne izlete. S temi izleti v bližnje in daljne predele naše države je bila dijakom dana možnost, da se seznajajo s prirodnimi krasotami naše domovine, z zgodovinskimi in umetniškimi znamenitostmi posameznih krajev, z narodopisnimi posebnostmi, s kulturnimi in gospodarskimi pridobitvami in s turističnimi privlačnostmi posameznih krajev in predlogov. Posebno lepo in daljše izlete so vedno prirejali maturanti. Letos pa so šolski in dijaški izleti zelo redki. Temu je iskati vzroka delno v današnjih splošnih razmerah, deloma pa v govoricah, češ, da turistični in gostinski obrati predvsem v večjih turističnih krajih letos niso urejeni za sprejem gostov in posebno za sprejem večjih ekskurzij. Te govorice so seveda popolnoma netočne in v celoti izmišljene. Ugotavljam, da so vsi turistični in gostinski obrati v vseh naših turističnih krajih kakor prejšnja leta tudi letos v polnem obratu in da je povsod dobro poskrbljeno tudi za sprejem večjih skupin in dijaških ekskurzij. Ni torej nobenega razloga, da bi dijak letos prekinili lepo tradicijo koristnih poučnih izletov, nasprotno, priporočljivo bi bilo, da se prav letos priredijo čim daljši izleti, saj si moramo prizadevati, da se v letošnji sezoni, kolikor je le mogoče, poveča naš notranji turizem. Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru je šolskim vodstvom, profesorjem, učiteljem in dijakom z nasveti, sestavo programa potovanj, rezervacijami in vsemi drugimi potrebnimi pojasnili vedno rada na razpolago.

— **Na mariborski svinski sej** sem 5. julija prignali okoliški gospodarji 102 svinji, prodali so jih 80. Cene so bile 5 do 6 tednov stare po 100 do 130, 7 do 9 tednov stare po 135 do 165, 3 do 4 mesece po 160 do 280 din, 5 do 6 mesecev po 350 do 460 din, 8 do 9 mesecev 480 do 600 din, 1 leto po 750 do 920 din. Kilegram žive teže po 8 do 10,50, kg mrtve teže pa so prodajali po 12 do 15 din.

— **Izdane in črtane obrtne pravice.** V preteklem mesecu je mestna obrtna oblast izdala 7 novih obrtnih pravic, črtala pa 6. Novo obrtno pravico so dobili: Franjo Herman, špedicija, Cankarjeva ulica 26, Pavla Hietaler, brivski in frizerski obrt, Koroska cesta 9, Herbert Motoh, trgovina s farmacevtskimi potrebščinami na veliko, Aleksandrova cesta 41, Franj Raner, podružnica ključavničarske obrti, Cvetlična ulica 18, Pavel Kragič, trgovina z deželni pridelki, domačim in južnim sadjem ter zelenjavo na debelo, Stolina ulica 6, Dušana Soršak, gostilna, Koroska cesta 39, Ivan Lah, trgovina z lesom in premo-gom na debelo, Glavni trg 10. Črtane pa so bile obrtne pravice: Josip Grenkuš, čevljar, Koroska cesta 75, Franjo Gabele, fotograf, Dvorakova ulica 10, Anton Drevenšek, sedlar, Tržaška cesta 8, Josip

Schell, izdelovanje zaponk na zadrgo, Cvetlična ulica 18, Julij Fünkel, trgovina s farmacevtskimi predmeti, Aleksandrova c. 41, Mate Grubišič, gostilna, Aleksandrova cesta 47.

— **O tem in onem.** V Mariboru sta se mudila ameriški generalni konzul iz Zagreba John James Melly in finski generalni konzul za Jugoslavijo Pavel Berkeš. Maribor jima je zelo ugajal. V nedeljo bo v Studenci velika gasilska svečanost v zvezi z blagoslovitvijo novega študentskega Gasilskega doma. S črešnje je padla v Prelogah pri Konjicah čimničarica Ana Marinšek, stara 50 let. Revica je podlegla poskodbam. V nedeljo 7. t. m. bo v Rušah velik telovadni nastop, v okviru katerega bo izročeno poseben trakt matičnemu Sokolu. Lep uspeh so želi pevci Jadrana-Nanosa v Laškem. V nedeljo 7. t. m. bodo peli naše pesmi v celjskem mestnem parku.

— **Razno.** Odlikovan je bil orožniški nadrednik Josip Gornik iz Studence pri Mariboru. — V Zavobcih je padel s črešnje 6letni posestniški sin Stanko Vrabel in si zlomil levo nogo. — V dr. Kieserjevo odvetniško pisarno na Aleksandrovi cesti so vdrli neznani zlikovci, ki pa niso našli zaželenega plena. — Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju so našli na parceli 651 sledove stare rimske vile. V tamošnji okoli-ci so izkopali že več ostankov iz rimske dobe. — Jutri je v Studenci slovesna blagoslovitev novega gasilskega doma, združena z zletom gasilcev župe Maribor desni breg.

— **S Pobrežja.** Kakor pri Sv. Urbanu, pri Sokolski planinski koči na Pohorju, na Kalvariji, Meljskem hribu in drugod, tako smo se tudi Pobrežani zbrali na predvečer praznika obeh slovenskih blagovestnikov na sokolskem letnem telovadišču. Ponosno je vzplamtel ponosni kres, g. Klemenčič ml. je spregovoril tople besede o pomembnem poslanstvu, ki sta ga izvršila med slovenskim rodom obo blagovestnika. Številni Pobrežani, ki smo se odzvali vabilu poreških Sokolov v množici, smo zapeli v to lepah pesmi, odpeli smo tudi vseslovensko hli..no »Hej Slovanci«. Spuščali smo rakete, poveljali med seboj se tesneje prijateljske vezi in zaražali v naših kolih okoli kresa. Bil je zares lep in prisrčen večer in počastitev godu obeh slovenskih blagovestnikov. Toplo priznanje in zahvalo izrekli vsem, ki so tako skrbno in lepo pripravili iskreno proslavo na predvečer slovenskih blagovestnikov.

— **Tezenske novice.** Naš aglini tezenski Rdeči križ je gostoval na Fall z igro »Rodoljub iz Amerike«. Vsi igralci so se lepo postavili in so nam pokazali svoje odrske sposobnosti. Ker je vzbudil »Rodoljub iz Amerike« veliko zanimanje Tezenčanov, bomo igro v nedeljo 7. t. m. popoldne ob 17. uri ponovili na Dovičevem vrtu na Teznam. Prepričani smo, da nas bodo Tezenčani podprli s čim številnejšo udeležbo.

SOKOL

Sokol! Jutri vsi v Ruše na veliki telovadni nastop, ki ga priredi sokolsko društvo Ruše na letnem telovadišču ob 15. Sodelovala bo vojaška godba pod vodstvom kapetana Jiraneka. Za zaključek slovesnosti bo izročitev posebnega traku kumskemu društvu Maribor matica kot zahvala za bratstvo in iskreno sodelovanje v zadnjih dveh desetletjih. Ruški Sokoli bodo ob tej priliki na viden način manifestirali svoje sokolske hvalenost za bratsko podporo in sodelovanje. Po nastopu bo na družabnem sestanku v Sokolskem domu koncertirala vojaška godba. Udeležba v krojih. Vlaki za Ruše ob pol 14. in pol 15. Sokol Maribor matica poziva svoje članstvo, naj se polnoštevilno udeleži jutrišnjega velikega sokolskega telovadnega nastopa bratskega društva Ruše. Vlaki ob pol 14. in pol 15. Udeležba v krojih.

Pester večer bo priredil dravogrski Sokol v soboto 16. t. m. ob 20.15. Na sporedu bodo poleg lahkih melodioznih arij,

Varnost cestnega prometa v Celju Treba bo napraviti več reda in povečati nadzorstvo nad brezvestnimi vozači

Celje, 5. julija

Ze dolgo časa se v Celju, zlasti v nekaterih delih zelo neprijetno občuti izredna nadloga, ki jo povzročajo razni tovorni avtomobili, avtobusi in motorna kolesa. Imamo zelo točne in jasne policijske predpise glede vožnje motornih vozil po ulicah, potrebno pa je, da bi se ti predpisi tudi izvajali, predvsem, pa da bi policija strogo nadzorovala promet in odpravila nedostatke, bodisi z drakonskimi kaznimi.

Predvsem je treba ugotoviti, da vozijo tovorni avtomobili po celjskih ulicah z mnogo preveliko brzino in da obstoji trajno velika nevarnost nesreč. Zlasti se opaža, da vozijo težki avtomobili z izredno naglico na ovinku s Cankarjeve na Kralja Petra cesto in od tam dalje proti Gaberju. Če bi v takem trenutku pasiral starejši na vogalu Cankarjeve ceste kak starejši ali bolehen človek ali pa kak otrok ali otroški voziček, bi bila katastrofa skoraj neizogibna. Isto velja za naravnost divje dirjanje najtežjih tovornih avtomobilov po Gregorčičevi ulici in od tam dalje proti Gaberju, pa deloma tudi po Miklošičevi ulici. Brezobzirnost vozačev v tem delu mesta je skrajna. Nujno potrebno bi bilo, da bi mestna policija prav v tem delu mesta zelo strogo nadzorovala promet, čeprav bi bilo morda v to svrhu treba pomnožiti število straž, ki je za današnje razmere mnogo prenizko.

Druza nadloga so motociklisti. Ti so se navadili, da smatrajo mestne ulice, posebno pa one, ki so nekoliko stran od središča mesta, za preizkušnje svojih vozil in za vaje v vožnji. Posebno radi si izbirajo

operetnih spevov in humorističnih prizorov s petjem tudi naše lepe slovenske narodne in umetne pesmi. Kot uvodna točka je na sporedu veček slovenskih narodnih »Gorenjska, ti kras slovenski. Za zabavo bo skrbel priznani slov. komik in režiser J. Povhe, za lepo petje pa koncertni bariton g. Gerbec. Na svidenje v Sok. domu! Zdravo!

SPORT

Jutri bo gostoval v Mariboru SK Ljubljana z dvema moštvoma in sicer z juniorskimi in prvim moštvom. Ob 16. bo prvenstvena tekma med juniorji SK Ljubljane in ISSK Maribor, ob 17.30 pa prijateljska tekma med SK Ljubljano in ISSK Mariborom. Obe tekni bosta na stadionu SK Zeleničarja. — Na teniških igriščih ISSK Maribora bo jutri teniški turnir. Za zmagovalca je razpisal ugodni trgovec g. Mastek krasna darila. — Odločilna tekma za naslov nogometnega prvaka Slovenije med ISSK Mariborom in SK Zeleničarjem bo v nedeljo 14. julija. — Jutri bo tudi tekma med SK Zeleničarjem in SK Muro.

Uboj zaradi žganja pred sodiščem

Novo mesto, 3. julija.

Dne 8. maja jutraj je odšel k svojem očetu Janezu Tomažinu na Raki na obisk 30letni kočar Jože Tomažin iz vasi Drnovo pri Krškem, da bi prevzel žganje, ki ga je zanj skuhal. Na povratku se je Jože Tomažin ustavil pri koči cigana Petra Bradiča v Topolu, ki je pozval Tomažina v svojo koč, kamor so kmalu za njim prišli pok. pos. Jože Plankar, Alojzij Martinčič, Martin Puntar in ciganova priležnica Alojzija Kovačič. Vsi cigani so gostje so pill Tomažinovo žganje. Ker je Tomažin opazil, da se količina žganja v njegovih steklenicah močno manjša in se je zbal, da mu ne bodo vsega popili, je v družbi s Puntarjem in Martinčičem odšel v bližnji Puntarjev mlin. Za njimi so kmalu nato prišli v mlin cigani in Jože Plankar ter zahtevali od Tomažina žganja. Ker Tomažin žganja ni hotel dati, je Plankar skušal z nožem prerezati Tomažinu vrečo, kjer je imel spravljene steklenice z žganjem. Ze tedaj je prišlo med obema do prepira. Zivita ciganova priležnica Alojzija pa je znala zvabiti Tomažina v klet, kjer mu je skrivaj prerezala vrečo. Po prihodu iz Puntarjeve kleti je Tomažin znova pokazal svojo darežljivost. Navzočim je izročil še eno steklenico žganja, nakar je vrečo z vsebino zanesel v bližnji gozd, kjer jo je skril. Na povratku iz gozda pa je Tomažin pograbil na tla pri mlinu sekuro in pričel kričati nad Plankarjem, zakaj mu je prerezal vrečo. Bil je prepričan, da je to storil Plankar. V strahu pred Tomažinom je začel Plankar bežati, Tomažin pa je stekel za njim in ga z udarcem s sekuro pobil na tla. Ze ležkega na tleh je Tomažin še parkrat udaril po glavi.

Zaradi tega dogodka se je moral Tomažin zagovarjati pred velikim senatom okrožnega sodišča.

Pred sodiščem je Tomažin priznal, da je usmrtil Plankarja. V svojem zagovoru je navajal, da je bil k dejanju izpjen, ker mu je pokojni Plankar prerezal vrečo in sel z nožem nad njega. Ko je Plankar začel bežati, je stekel za njim in ga udaril le dvakrat, ni pa imel namena usmrtili ga.

Pri razpravi je bil navzoč tudi primarni bolničar usmiljenih bratov dr. Ignacij Pavlič, ki je kot izvedenec naglasil, da je obtoženec, duševno sicer malo omejen, vendar pa ne toliko, da ne bi bil odgovoren za svoja dejanja.

Sodišče je Tomažinu prisodilo štiri leta strogega zapora.

Žrtev strele

Vašče pri Radovljici, 5. julija. V sredo popoldne je divjalo v radovljiškem okraju hudo neurje. Nevhita je zalotila mnogo ljudi na prostem pri delu. Posebno huda nevihta je bila v vaseh pod Jelovico. Katarina Jelenc, 53letna posestnica žena v Vaščah, je odšla v sredo popoldne z doma ob hudem nallvu na polje zunaj vasi. Ko se je vili ploha in razbesnela nevihta, je Jelencova stopila pod bližnji kozolet, kjer se ji pa najbrž ni zdelo dovolj varno in se je zatekla pod bližnjo hrusko. Strela je udarila v drevo in pod njim je obelzala mrtva nesrečna žena. Našli so jo šele po nevhiti. Včeraj so jo pokopali na radovljiškem pokopališču. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi, ki iskreno sočustvujejo z nesrečno Jelencovo družino.

za to Ključavničarsko, Levstikovo, Frankopano, Miklošičevo in Gregorčičovo ulico, torej kraje, ki so v neposredni bližini šol, in kjer je na ulicah med šolskim letom včasih zelo mnogo mladine, katere življenje in zdravje je s takim brezvestnim početjem resno ogroženo. Človek bi mislil, da je to prav tako dirkališče, ko vidi, s kako slastjo se vozijo tamkaj razni, navadno zelo mladi motociklisti brez ozira na pasante in na policijske predpise. Vse te vožnje se opravljajo običajno z odprtim izpuhom. Posebna slast je takim brezobzirnežem, ako morejo pred kako hišo postati in pustiti tamkaj včasih cele četre ure ropotati svoj motor in izpuh. V Levstikovi ulici je zastopstvo in garaža motociklov. Tam se zbirajo zlasti proti večeru mnogi motociklisti, ki preizkušajo vozila z divjo vožnjo in velikanskim ropotom v pozne večerne ure, pa tudi ponoči. Enako se godi redno v Miklošičevi in Levstikovi ulici. Vožila stoje na ulicah, kjer se avtomobili povlajajo. Po tleh so dostikrat mlakuže olja in druga nesnaga. V Ključavničarski ulici stoje dostikrat po trije avtomobili in ovirajo promet, tovorni avtomobili pa odlagajo tamkaj goreče oglje in drugo ter povzročajo s tem nevarnost za poslopja. Pred nekaj leti je na tem kraju za začel goriti plot zaradi take šoferjeve nepravilnosti, ki bi bila lahko povzročila velik požar in mnogo škode.

Zlasti smo mnenja, da nikakor ne gre, da se avtomobili, posebno pa motorna kolesa iz raznih delavnic preizkušajo po mestnih ulicah. — Zato prosimo nujne od-pomoči.